

**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice Jána Štiavnického**

organizátori súťaže

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Tento projekt finančne podporil

**Tento projekt bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých
Fondom na podporu umenia. Publikácia reprezentuje výlučne názor
autora a fond nezodpovedá za obsah publikácie.**

ISBN 978-80-89161-42-3

Slová na úvod

Literárne Košice Jána Štiavnického sú už tradičnou literárnou súťažou určenou pre žiakov 5. - 9. ročníka základných škôl a študentov 1. - 4. ročníka osemročných gymnázií. Súťaží sa v literárnych prácach z poézie aj prózy. Tohtoročné témy „Denník starého bicykla“, „Píše sa rok 3000“ a „Časožrút a časožrútko“ opäť dávajú široký priestor na rozlet fantázie. Veľká fantázia a umenie dobre štylizovať sú hlavné predpoklady kvalitných prác. Odborná porota v zložení Markéta Andričíková a Marián Andričík z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach, Ján Gavura a Peter Karpinský z Inštitútu slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa snažila oceniť tých najlepších. V našej knižnici sa však tešíme zo všetkých účastníkov súťaže. Práca so slovom je dôležitá a jej význam stále dôležitejší. Slovo môže byť dobré aj zlé, slovom môžeme potešiť aj raniť. V dnešnej dobe sme k slovám často veľmi povrchní a mrháme nimi bez toho, aby sme sa zamysleli nad ich hĺbkou. Zabúdame na to, že slovom môžeme hľadať a nájsť pravdu iba vtedy, keď si slová, ich význam a podstatu vážime. Verím, že aj naša literárna súťaž k tomu aspoň trochu prispieva. Na záver chcem preto poďakovať všetkým vzácnym učiteľom slovenského jazyka a literatúry, ktorí pomáhajú svojim zverencom na ceste k „slovu“.

Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

riaditeľka

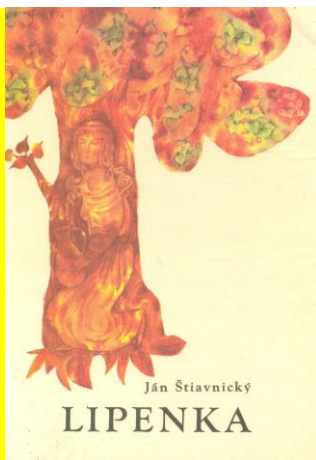
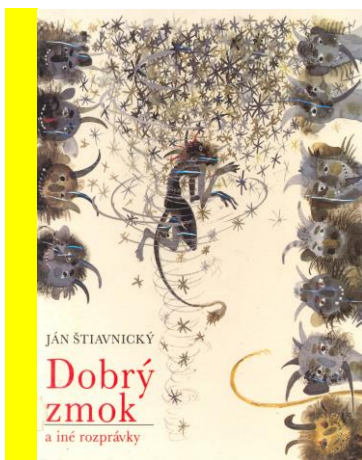
Knižnice pre mládež mesta Košice

Ján Štiavnický

* 11. júl 1937, Spišské Vlachy
† 9. august 1993, Košice

Prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, dramatik. Narodil sa v r. 1937 v Spišských Vlachoch. Po maturite na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktoré pre chorobu nedokončil. Pracoval ako vedúci laboratória v kúpeľoch vo Vyšných Ružbachoch, neskôr pôsobil v Slovenskej televízii v Košiciach ako vedúci literárno-dramatického vysielania, redaktor Lastovičky a Magazínu pre deti. Literárnej tvorbe sa začal venovať od r. 1961 a debutoval knihou sociálne ladených poviedok a rozprávok Šaty malej Dominiky. Tematicky s obľubou čerpal zo svojho rodného kraja.

Radíme ho medzi najproduktívnejších slovenských spisovateľov pre deti a mládež (vydal okolo 30 knižných titulov). Za svoju literárnu činnosť získal Cenu Slovenského literárneho fondu 1985 za Povesti z dávnych vekov, II. Cenu literárnej súťaže v zobrazení skutočnosti v r. 1985, Cenu mesta Košíc za literárnu činnosť 1986, Cenu Mladých liet za knihu Šaty malej Dominiky 1971. Zomrel v r. 1993. Pochovaný je v Spišských Vlachoch.

Posudok básnických prác od Jána Gavuru

Témy: Denník starého bicykla a Píše sa rok 3000

Milí šikovníci, milé šikovničky...

Každý rok vám porota vyberá tému, ktorá by vás aspoň trochu potrápila. Ide predsa o súťaž, a keby bolo všetko ľahké a šlo samo od seba, nedalo by sa zistiť, kto z vás je najtvorivejší, kto sa najmenej bojí a kto má najväčšiu chuť zahryznúť sa – nie do nedeľného koláča – ale do spisovateľského remesla.

Mám dojem, že sa azda po prvý raz stalo, že vás organizátori súťaže zaskočili. Kým pri téme Píše sa rok 3000 vám to išlo ako po masle, s témou Denník starého bicykla ste sa trápili, ako by ste na tom bicykli šliapali do kopca. Nakoniec ste túto úlohu zvládli dobre a aj Peter Sagan by mohol byť spokojný.

Podme sa pozrieť na vaše básne všeobecne. Lepšie sa vám darilo pri téme s budúcnosťou. Hoci rok 3000 príde až o 984 rokov, ukázali ste, že máte presnú predstavu, ako to v roku 3000 bude fungovať. Dúfam, že nebudete mať celkom pravdu, lebo mnohí z vás ste sa ukázali ako riadni pesimisti. Nie, pesimisti nie sú tí, čo majú doma psíka, ale tí, ktorí budúcnosť vidia vo veľmi čiernych farbách. Vo vašich rukách sú nielen tablety a smartfóny, ale aj budúcnosť, tak hádam nedopustíte nič zlé. Téma to však bola pomerne ľahká, stačilo privrieť oči a zasnívať sa. Problémom bolo, že sa vám mnohým sníval rovnaký sen. Keď píšete a tvoríte, skúste sa zamyslieť nad tým, či aj iní nemyslia rovnako a nebojte sa byť originálni.

Nezabúdajte tiež, že spisovateľská práca má dva dôležité kroky: napísať a škrtaj. Pozor, nie aby ste vyškrtali všetko! To by ste potom museli ísť na výtvarnú súťaž... Na druhej strane nie všetko, čo na prvýkrát napíšete, je to najlepšie. Hľadajte, skúšajte, experimentujte a nebojte sa čítať. Pozrite si, ako pred vami urobili iní. Nie preto, aby ste to od nich odpisovali, ale aby ste sa popri nich naučili, čo všetko sa ešte pri písaní dá.

Do budúcnosti sa tiež skúste zamyslieť, čo nové a neošúchané by ste mohli k téme povedať. Buďte aj naďalej osobní a aj keď báseň napíšete, skúste sa na ňu po čase pozrieť a prečítať nahlas. Tak si urobíte skúšku správnosti, či každé slovo je to najlepšie a na tom správnom mieste.

Ak sa vám predsa len zdá, že by ste to vedeli rovnako dobre a azda aj lepšie, nezabudnite sa zapojiť do budúceho ročníka literárnej súťaže. My sa na vás a vaše diela tešíme už teraz.

Všetkých Vás srdečne pozdravuje Ján Gavura

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: Časožrút a časožrútko

Väčšina básnických pokusov na tému „Časožrút a Časožrútko“ mala začiatocnícky charakter, ktorý prezrádzala rytmická rozkolísanosť, prevaha gramatických rýmov či nedostatočný odstup od témy. Niektoré z nich neprekračovali úroveň veršovačiek bez výraznejšieho nápadu. Treba si uvedomiť, že cesta od zážitku k básni nebýva priamočiara a myšlienka by z nej nemala trčať ako kliniec z dosky.

Celkom prirodzene autori väčšinou zobrazovali školské a rodinné prostredie, kde bol výskyt časožrútov najpravdepodobnejší. Zároveň však treba povedať, že tí si boli často podobní ako vajce vajcu: v mnohých básňach boli časožrútkami mobily, tablety, počítače a v nich sociálne siete, čety alebo PC hry. Uvedomenie si tohto faktu so sebou prinášalo aj priame výzvy na boj proti časožrútom („všetko bude stále málo, / kým nedáme žrútom KO“), predsavzatia skončovať s nimi „Na tablet ja nepôjdem, / nikdy sa ho nedotknem“ alebo účinnú iróniu: „Škola, to je časožrútko, / hltá môj čas pažravo.“ Vyvážený postoj k nim predstavuje báseň Laury Mrázovej Časožrút a časožrútko – v nej autorka v generačnom dialógu poukazuje aj na kladné stránky časožrútov, ako je televízia či počítač.

Originálnym spôsobom sa k téme postavila Miriam Jackaninová, ktorá časožrútom vo svojej básni Moji „časožrútko“ prisúdila opačné hodnotové znamienko, a tak sa nimi stali kniha, bicykel či rozličné kreatívne činnosti. Podobne invenčne tému plynutia času spracovala Jana Imrichová v básni Časožrútske časy s dominantnými prírodnými motívmi a pôsobivými obrazmi.

Časté poukazovanie na súčasné technické a komunikačné výtvarky v rámci zadanej témy zvýraznilo ešte jeden aspekt – ich vplyv na súčasný jazyk mladých, ktorý viditeľne ovplyvnil aj texty ich básnických pokusov: „Tumblr, facebook, instagram a snapchaty, / ohovárame sa už len cez hashtagy“. Zatiaľ ich ešte ako-tak stíham vnímať bez prekladu, je to však čoraz ťažšie a budúcnosť je v tomto smere neistá.

Marián Andričík

doc. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma *Denník starého bicykla* (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** Mlynská Veronika
(ZŠ Bruselská, Košice)
- 2. miesto:** Schurger Oliver
(ZŠ Drábová, Košice)
- 3. miesto:** Barnovská Mária
(ZUŠ Melkoviča, Stará Ľubovňa)
- 3. miesto:** Marušíková Katarína
(ZŠ a MŠ Zubák)

Téma *Píše sa rok 3000...* (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** neudelené
- 2. miesto:** Lipnický Marco Lucas
(ZŠ Považská, Košice)
- 2. miesto:** Novák Erik
(ZŠ Krosnianska 4, Košice)
- 2. miesto:** Platková Júlia
(ZŠ a MŠ Plavnica)
- 3. miesto:** Janošková Katarína
(ZŠ Drábová, Košice)
- 3. miesto:** Bašťanová Zuzana
(ZŠ Drábová, Košice)
- 3. miesto:** Melcherová Katarína
(ZUŠ Melkoviča, Stará Ľubovňa)

Čestné uznanie:

Gombošová Simona (ZŠ Bukovecká, Košice)

Bayalinová Lívia (ZŠ Hroncova, Košice)

Téma Časožrút a časožrútka (hodnotil Marián Andričík)

- 1. miesto:** neudelené
- 2. miesto:** Platková Júlia
(ZŠ a MŠ Plavnica)
- 3. miesto:** Mrázová Laura
(ZŠ Bruselská, Košice)

Čestné uznanie:

Kudla Peter (ZŠ Polianska, Košice)

Trusová Jessica (ZŠ Gemerská, Košice)

Téma *Denník starého bicykla*

1. miesto

Mlynská Veronika

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Babi, všetky tie veci sú moje?
Áno, všetky do jednej.
Aj keď jedna z týchto vecí
prišla zo záhrady susednej.

A čo je to? Tie vzácne kroje?
Nie, moja milá.
Tá vec však už veľa zažila.
Neraz som mala obité kolená svoje.

Už vieš?
Nie, babka, hovor ďalej!
Táto vec sa hodí, keď pomaly lenivieš.
Nasadneš na ňu a ideš čo najďalej.

A má to brzdy?
Už áno. No niekedy to tak nebývalo.
Vtedy som vystrašila asi všetky dedinské drozdy.
Hrali sme sa na bitku...hmm... tuším pri Waterloo.
Bola som Napoleón a mala som statného koňa.
Hrala som sa, že to bol môj kôň a volal sa Broňa.
Bitka sa pomaly končila a ja som prehrávala.
Nasadla som na koňa a chcela som utiecť.
Bála som sa, že po prehre ma budú chcieť upiecť.
To teda nie! Nemohli ma chytiť.
No pri úteku som sa stihla do potoka vyvrátiť.

A potom?
Otecko ju dal opraviť tam, kde ju kúpil.
A kde ju kúpil?
Bol to susedný dom.
A vrátila sa už aj s brzdami?
Áno, aj s brzdami.
A kto ti ju opravil?
Hádaj, jeho poznáš!

Bol to dedko, však?!
Áno, a keď tú vec doniesol,
natrhal mi aj vlčí mak.

Vieš, či denník to bol?
Hmm, tuším, že to bol,
zamyslela sa a vykrikla:
denník starého bicykla!

2. miesto Schurger Oliver

STARÝ BAJK

Vonku prší vytrvalo,
niečo sa tam asi stalo.

Viacej slnka ako snehu,
bicykel je opäť v strehu.

Už ho chystám na sezónu,
navštívim zas cyklozónu.

Lanká, brzdy - dôležité!!!
Nechcem znova skončiť v žite!

Aj blatníky zišli by sa,
nechcem nosiť blato z lesa.

Mazadlo - tým vôbec nešetším,
všetky prevody si dôkladne ošetším.

Duše, plášte v poriadku sú?
Dofúkam im trocha vzduchu.

Aj keď všade cesty nieta,
so starým bajkom zvládneme to!

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

x x x

staručký
 do prachu píše
 svoje príbehy
 že objavil zázračný svet
 opreteký letel s vetrom
 v búrke hľadal cestu domov
 noci fúkal rozbité kolená
 padajúcim hviezdám
 prezrádzal želania
 zastavil sa len sem-tam

dnes zostal sám
 zabudnutý

môj prvý bicykel

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Už to veru dávno bolo,
 keď Jurko dostal nové „kolo“.
 Už veľmi dlho chcel
 svoj vysnívaný bicykel.
 Raz keď ráno vstal,
 na chodbe som už ja stál,
 bol som ich nový rodinný člen
 a patrilo som tomu chlapcovi len.
 Jurko skákal ako divý,
 že presne chcel taký sivý.
 Ihneď ma vzal von
 pred panelák na betón,
 skríkli za ním rodičia,
 vraj nech ma iné deti nezničia.
 Jurko kývol: „Dobre, áno,
 teraz som ja jeho pánom,

budem si ho dobre strážiť,
nech sa len skúsi niekto opovážiť...“
Vonku sa na mne pekne vozil,
všetkým deťom vopred hrozil,
nemajú ma škriabať, chytať,
ak nechcú od neho „schytať“.

Boli sme nerozlučný pár
celú jeseň, leto, jar,
chodil na mne do školy,
preháňal sa po poli,
všetko možné so mnou vyskúšal,
aj o salto na mne sa pokúšal.
A keďže som bol iba jeho,
zaobchádzal so mnou s nehou.
Každý večer, veru tak,
pre mňa mal tiež „uterák“,
vyumýval ma, utrel dosucha,
a ja som ho pekne poslúchal.

No postupne, po rokoch,
upustil zo svojich nárokov,
hocikedy ma na zem pleskol,
párkrát aj o strom treskol,
už som sa mu zunoval,
iné hobby Jurko mal.
Do pivnice ma on šmaril,
moje nádeje razom zmaril,
v kúte stojím, na mne prach,
priznám sa, že mám aj strach.
Čo len so mnou teraz bude?
Ako sa mám vyhnúť nude?
Pritom stačilo by trochu farby, trochu laku,
a šikovné ruky by zo „starého vraku“
dokázali urobiť pekný kus.
A možno aj speňažiť, to je plus.
Teraz však len v kúte stojím,
čiernej tmy sa veľmi bojím,
spomínam na staré dobré časy,
keď Jurkovi na mne vialí vlasy,
pretekali sme sa s vetrom
aj so Šimonom a Petrom...

Téma Píše sa rok 3000...

2. miesto Lipnický Marco Lucas

PÍŠE SA ROK 3000

Píše sa rok tritisíc,
obloha je plná svetlíc.
Nové tisícročie vítame,
mnohé otázky si dávame.

Čo nás čaká v novej ére?
Žeby lety vo vesmíre?
Každý deň objaviť nový svet
výletom na jednu z planét.

Na prvej si zahrať hokej
a naložiť to jednookej
príšerke, čo skúša finty,
ako využiť vesmíre labyrinty.

Na druhej zasa skúšať skákať
na trampolíne, ktorú ťažko skladať.
Trampolína zo zeleného žele,
vyšťantiť sa na nej je proste skvelé.
Tretia z nich je plná záhad,
skrýva sa tam veľa záhrad.
Prejsť mnohými prekážkami,
riadiť sa pokynmi a malými útržkami.
Týmto sa však nebavím,
tak sa rýchlo vytratím.

A čo štvrtá v sebe skrýva?
Čo, ju nikto neobýva?
Zrazu stretnem malého poslíka,
čo nápadne pripomína trpaslíka.
Zahrať sa chce so mnou hneď,
dáme si vesmírny basket.

Tak putujem vesmírom
vždy s novým suvenírom
a premýšľam, čo ma čaká,
keď vyrastiem zo školáka.

2. miesto Novák Erik

PÍŠE SA ROK 3000

Skončilo sa tisícročie tretie,
nová technológia sa stále pletie,
už aj teleporty sú out,
všetci nasadajú do levitačných áut.

Svet utláča zlý diktátor,
vlastní na svete jediný desintegrátor.
Vzniká odboj rebélie,
na čele s hlavou odvážnej Amélie.

Poznávame civilizácie z Mekúru,
ktoré sú zdatné v oblasti parkúru.
Venušania zas vedia liečiť za príplatok,
vyskladaný z bitcoinov, striebra a topánok.

Ľudia ľutujú, že hádzali odpad do morí,
čochvíľa ich to ale určite úplne zmorí.
Kolobeh pozemského života sa začne odznova,
a tým sa končí aj tejto básne osnova.

2. miesto Platková Júlia

PÍŠE SA ROK 3000...

príroda

ozdoba zeme
má jemné šaty
rôznofarebné
som jednou z farieb
budem
(dokedy?)

xxx
v tmavej noci
počujem kroky

melódiu, ktorou znejú
husle nám kreslia príbehy
budúcnosti
ulica ich skrýva
započúvaj sa

3. miesto Janošková Katarína

PÍŠE SA ROK 3000

Píše sa rok 3000
a my nudne žijeme.

Krímime sa bez lyžíc
len tabletky žujeme.

Všetko robia roboty,
vonku nikto nie je.

Od nedele do soboty
nikto sa ani neusmeje.

3. miesto Bašťanová Zuzana

ČRIEPKY Z ROKU 3000

Zvieratá aj pracujú,
ľudia odpočívajú.

Len si tak cupkajú
alebo rukami lietajú.

Jednorožec hopsá po horách.

Gepard beží za slnkom.

Zajac skáče za letom.

Rastliny sa skrášľujú.

Hľadám svoje miesto.

3. miesto Melcherová Katarína

PÍŠE SA ROK 3000

x x x

máme všetko
a nemáme nič
všade blikajú
tablety mobilypočítače
a iné etyilyače
vzduch sa navždy stratil
stromy a kvety poznáme
len z učebníc dejepisu
voda sa premenila na jed
všetko riadia stroje

a kde je človek

Čestné uznanie Gombošová Simona

PÍŠE SA ROK 3000

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili nejeden významný krok.
Vymysleli lieky na choroby každého typu,
a ľudia už na cintoríne do zeme nerýpu.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili nejeden významný krok.
Vylepšili cesty do vesmíru,
A na obed zjedli lietajúcu želatínu.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili nejeden významný krok.
Roboti urobia aj ťažkú prácu,
a nepýtajú žiadnu plácu.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili nejeden významný krok.
Zvieratká sa chovajú pre krásu,

a ľudia zabudli na klobásu.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili ne jeden významný krok.
Dopravné prostriedky už nie sú potrebné,
teleporty boli vynájdené.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili ne jeden ničivý krok.
Továrne prostredie znečistili,
a prírodu nazlostili.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili ne jeden ničivý krok.
Zvieratá a rastliny hynú.
a ľudia sa taktiež tomu nevyhnú.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia už spravili ne jeden ničivý krok.
Kyslé dažde sú časté,
všetci sa pred nimi traste!

Píše sa tritisíc rok
a ľudia zistili už,
že zem sa mení na púšť.
Sťahujú sa na inú planétu,
a berú si so sebou paštetu.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia doleteli na planétu s názvom Korok.
Žijú si tam ekologicky,
čo znie logicky.

Píše sa tritisíc rok
a ľudia doleteli na planétu s názvom Korok.
Do nového života skočili,
a planétu sa ochraňovať naučili.

ROK BUDÚCNOSTI

3000 je rok budúcnosti,
nachádza sa však vo veľkej vzdialenosti.
Ľudia objavia nový automobil
a bude sa volať satomobil.

Lietañ vie vo vzduchu,
v takzvanom železnom kožucho.
A aby sme nezabudli na školu,
budeme v nej cez hodiny piť kolu.

Elektronické skrinky,
v nich belgické pralinky.
A príroda?
To je ale lahoda.
Na nové ovocia sa už tešíme,
a tie konečne nedošpiníme.

Samozrejme vedci v tajných laboratóriách,
objavia liek na strach,
takže, ak ma niekto bude strašiť,
nebudem sa dať vyplašiť.

Ale na túto otázku už určite čakáte.
A aj sa jej dočkáte!
Objavia cestu na iné planéty?
A spadnú tu na zem nejaké kométy?

To si nechám... PRE SEBA,
na to si sami odpoviete.
Ale až v budúcnosti sa to dozviете.

Téma Časožrút a časožrútko

2. miesto Platková Júlia

ČASOŽRÚT A ČASOŽRÚTKO

Časožrútske časy

Príroda spieva s vánkom
Randia spolu kvety
Iba listy smútia za stromami
Ríša zvierat blúdi pod mesiacom, ríbezle osladili svet
Osvietil ich krásny deň
Ďateľ d'obe v rytme
A už aj drobný hmyz sa vynoril na svet

Zima je nenávratne preč

3. miesto Mrázová Laura

ČASOŽRÚT A ČASOŽRÚTKO

Počítač je Časožrút,
vraví ocko, mamka.
Venuješ mu viac minút
ako kamarátkam.

Sedíš pri ňom každý večer,
kŕmiš Poua z PC hry,
zatiaľ čo tvoj kocúr Kasper
mňauká hladom na raty.

Nechceš sa hrať na ihrisku,
slniečko si užívať,
radšej vezmeš do rúk myšku,
ako s loptou driblovať.

Nemáš času na prachovku,
musíš predsa četovať,
facebook – to je niečo iné,
ako riady umývať.

Počítač je Časožrút,
Časožrútka telka.
Okrem času žerú prúd,
nevýhoda veľká.

Večne sedíš na gauči,
pozeráš svoj seriál.
Nerobíš si domáce
a nestíhaš basketbal.

Počítač je Časožrút,
Časožrútka telka.
Počúvam to celé dni,
je to pravda veľká.

Dospelí však uznať musia,
že telka aj počítač,
veľakrát nám pomôcť vedia,
nie sú vždy len časožráč.

Čestné uznanie **Kudla Peter**

ZÁVISLOSŤ

Dnes je veru taká doba,
každý chce len sedieť doma.

Mobil nonstop v prevádzke.
„Dajme zbohom prechádzke!“

Sťahujem si hry z netu,
ani na krok bez tabletu.

Dnes jedna hra, zajtra iná,
realita ohrozená.

Bojujeme, strieľame,
v úcte už nič nemáme.

Nechce sa nám športovať,
ved' musíme četovať.

Bicykle zostali v kúte,
nebyť online, to je hlúpe.

Musíme sa chváliť stále,
ktorý level hráme práve.

Knižku do rúk nevezmeme,
radšej telku hneď zapneme.

Čas nám beží, ktosi húta:
„Zbav sa toho časožrúta!“

Čestné uznanie **Trusová Jessica**

ČASOŽRÚTKA

Ráno oči otvorím,
četovať hneď začnem.
Mama kričí z komory:
“Je to s tebou strašné!”

Kamoš píše, že dnes zaspal.
Veru krásny začiatok.
Na zem spadne kúsok masla.
Nemám čas na poriadok!

Autobus už nechytám.
Na potvoru išiel presne.
Na zastávke hru dohrám.
Zas nebudem na telesnej!

Cez prestávky baby chvatne
drví sa na nemčinu.
Nemám čas na bifľovanie!
Veď sťahujem novú hru.

Guľa v žiackej tančí balet,

kopec úloh čaká ma.
Ja však radšej zapnem tablet,
budem sa hrať do rána.

Škola, to je časožrútka!
Hltá môj čas pažravo.
Veď mne stačí aj minútka,
vygúglim si všetko hravo.

Mama nemá pochopenia.
Génia chce doma mať!
Preto až do odvolania
tabletu mám pokoj dať.

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Téma: Časožrút a časožrútko

Táto téma ponúkala v názve viacero možností spracovania. Pravdupovediac, potichu som dúfala, že niekto si pri Časožrútovi spomenie aj na Dierožrúta a bude sa s tým menom hrať podobne, ako sa s Dierožrútom hrala Slavka Liptáková. (Časožrút mal najradšej dobre vykysnutú dočasnú. Občas ňou počastoval aj Časožrútko. Ale Časožrútko bola skromnejšia ako Časožrút, stačilo jej na obed päť minút čerstvého nadčasu...)

Mladí autori Časožrúto a Časožrútko často videli ukrytých v počítačových hrách, televízii a iných technických „vymoženostiach“ – okradačoch času. To je dobre, že ich sú schopní tak dobre identifikovať, aspoň vedia, kde a proti komu musia denno-denne (a niekedy aj nočno-nočne) statočne bojovať.

Najzaujímavejšie boli práce, ktoré sa aspoň malou drobnosťou – dobrým nápadom, zaujímavou hrou so slovom a významom, zmyslom pre humor, vtípnou pointou – odlišovali od ostatných textov. Tak som sa napríklad v jednom z rozprávkovo ladených textov dozvedela presnú adresu Časožrúta, jeho najväčšiu záľubu – kaziť hodiny, aby sa mohol potom zabávať, keď ich budú ľudia opravovať – a aj to, ako sa zoznámil s Časožrútko. V inej krátkej rozprávke som zasa mala možnosť hlbšie pochopiť, ako majú Časožrúti podelené úlohy – Časožrút požíra čas strávený pri mobile a počítači a Časožrútko požíra čas strávený pri žehlení, praní, upratovaní, ale aj pri televízii. No napokon sa ukáže, že niekedy môže byť požíranie času napríklad pri upratovaní aj prospešné. V inom texte sa odvážny autor podujme na boj s časom a dokonca ho nakoniec aj zje. No potom dospeje k poznaniu, že to nebol najlepší nápad, lebo odkedy čas zjedol, nič nestíha a všade mešká.

Niekedy je boj s časom ťažký (napríklad, keď musíte rýchlo prečítať a vyhodnotiť práce v literárnej súťaži). Niekedy je čas aj priateľ – najmä vtedy, keď ho trávime plnohodnotne a s milými a dobrými ľuďmi.

Téma: Denník starého bicykla

Zdá sa, že téma Denník starého bicykla zaujala mladých autorov viac ako Časožrút a Časožrútko, lebo tu prišlo omnoho viac príspevkov. Žeby mládež predsa len mala bližší vzťah k bicyklom ako k požíračom

času? Možno je to spôsobené tým, že pustiť si do života bicykel nie je také nebezpečné, ako pustiť si do života Časožrúta.

Bicyklová téma roztočila pisateľské kolieska mladých autorov rozličným spôsobom. Niektorí písali o tom, že našli starý bicykel v kope haraburdia na povale u starých rodičov a v puzdre pod sedadlom poskladaný denník, iní písali o tom, ako sa bicykel narodil (v tejto súvislosti sa často spomína aj meno nemeckého baróna Karla von Dreisa považovaného za prvého oficiálneho vynálezcu bicykla, takisto sa tu uvádzajú predkovia bicykla – velocipéd či drezina), v akých krajinách žil, kto sa na ňom vozieval.

Veľmi oceňujem texty, kde je bicykel aj rozprávačom príbehu. Vtedy hovorí aj o tom, po akých cestách-necestách chodil, kde sa zašpinil či doudieral, kto sa k nemu správal pekne, kto naopak, alebo aj kto ho chcel ukradnúť. Najkrajší spomedzi takýchto príbehov je ten, ktorý zážitky bicykla spája s krásnymi obrázkami prírody. Medzi riadkami je tu totiž naznačená súvislosť medzi láskou k bicyklovaniu a láskou k prírode. Často sa medzi textami mladých autorov objavujú aj bicykle na šrotovisku, zmierené so svojím osudom, pripravené na zlisovanie.

Niekedy starý bicykel rozpráva svoj príbeh v pivnici. V jednom takom má aj meno (volá sa Tom) a tiež mladšiu kamarátku – kolobežku Julču. Rozprávanie je vtipné v spôsobe, no je zároveň aj vážne v odkaze. Starý bicykel tuší, čo sa s ním stane, keď ho naposledy vyťahnu z pivnice, a je s tým zmierený. Záver je síce otvorený, ale čitateľ môže vytušiť, čo bude nasledovať.

Veľmi pekné je aj rozprávanie, v ktorom sa refrénovito objavuje obraz otáčania kolies naznačujúci kolobeh života a striedanie generácií radostných bicyklistov.

Aj keď sa mi z toľkých kolies pri čítaní denníkov občas točila hlava, veľmi sa teším, že máme medzi sebou toľkých zaujímavých mladých autorov, ktorí majú okrem písania radi aj bicykle a bicyklovanie.

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Posudok prozaických prác od Petra Karpinského

Téma: Píše sa rok 3000...

Ľudská fantázia vraj nemá hranice... Nie „vraj“. Určite nemá hranice, inak by nemohli vzniknúť také úžasné a originálne texty, aké do súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického vytvorili a poslali mladí spisovatelia na tému Píše sa rok 3000.

Keď som ich čítal a pokúšal sa ich hodnotiť, mal som pocit, že to nedokážem. Jeden bol lepší ako druhý. Každá poviedka sršala nápadmi a predstavami o tom, ako to bude vyzerat' o tisíc rokov.

Zaujímavé je, že súťažné práce, prípadne ich autorov by som mohol rozdeliť do dvoch skupín:

Optimisti opisovali, aké to bude v budúcnosti úžasné – budeme mať lietajúce autá, upratovať budú roboty, vedomosti nám samy naskáču do hláv, budeme zdraví a dlhovekí.

Pesimisti si zas predstavovali, že svet budúcnosti sa stane strašným – zničíme prírodu i seba navzájom, ovládne nás technika alebo naopak upadneme do doby chaosu.

Úprimne si želim, aby pravdu mali optimisti, no ako sa tak dívam okolo seba, zdá sa mi, že môžeme pokojne skončiť tak, ako to predpovedajú tie pesimistické vízie.

Našťastie, aj vďaka takýmto súťažiam, ako sú Literárne Košice Jána Štiavnického, a vďaka autorom, ktorí dokážu tvoriť, vymýšľať a písať diela varujúce i uvažujúce, má svet nádej na príjemný a šťastný rok 3000.

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Vyhodnotenie prózy

Téma Časožrút a časožrútka (hodnotila Markéta Andričíková)

1. miesto: **Sviatková Anna**
(ZŠ Kežmarská 28, Košice)
2. miesto: **Tomi Ajjúb**
(ZŠ Užhorodská, Košice)
3. miesto: **Kriška Kristián**
(ZŠ Bruselská, Košice)

Čestné uznanie:

Mondoková Simona – ZŠ Nám. L. Novomeského, Košice

Hrdličková Natália – ZŠ Kežmarská 30, Košice

Paľovčíková Petra – ZŠ a MŠ sv. Marka Križina, Košice - Krásna

Téma Denník starého bicykla (hodnotila Markéta Andričíková)

1. miesto: **Thúrová Daniela**
(ZŠ L. Fullu, Maurerova, Košice)
2. miesto: **Timková Ivana**
(ZŠ a MŠ sv. Marka Križina , Košice - Krásna)
3. miesto: **Černická Ema**
(ZŠ Bruselská, Košice)

Čestné uznanie:

Lukášová Barbora – Spojená škola D. Tatarku, Poprad

Ropek Martin – ZŠ Nám. L. Novomeského, Košice

Smoleňová Michaela – ZŠ Hroncova, Košice

Tokárová Denisa – ZŠ Bruselská, Košice

Gierová Emanuella-Ema – ZŠ Jána Čajaka, Báčsky Petrovec, Srbsko

Téma Píše sa rok 3000... (hodnotil Peter Karpinský)

- 1. miesto: Kuklová Veronika**
(Spojená škola D. Tatarku, Poprad)
- 2. miesto: Halušková Ľudmila**
(ZŠ Požiarnická, Košice)
- 3. miesto: Majcherová Anna**
(Cirkevná spojená škola sv. Cyrila a Metoda, Snina)
- 3. miesto: Kurucová Emma**
(ZŠ Bruselská, Košice)

Čestné uznania:

- Filičková Karolína** - Spojená škola D. Tatarku, Poprad
Hampachelová Lucia - Gymnázium M. Miloslava Hodžu, L. Mikuláš
Almášiová Liliana - ZŠ Gemerská, Košice
Babačová Magdaléna - ZŠ Fábryho, Košice
Hlubeň Juraj - ZŠ Staničná, Košice
Klein Juraj - Spojená škola D. Tatarku, Poprad
Moravčík Marek - Stredná zdravotnícka škola, Záhradnícka, Bratislava
Rusnáková Denisa - ZŠ a MŠ Nálepko
Adam Samuel - ZŠ Nám. L. Novomeského, Košice
Suchá Martina - ZŠ Staničná, Košice
Bučková Katarína - ZŠ Trebišovská, Košice
Cseteová Noémi - ZŠ Bruselská, Košice
Demeterová Nicola - ZŠ Hroncova, Košice
Molek Daniel - ZŠ Považská, Košice

ŽIVOT V HODINÁCH

Jedného krásneho hodinového rána sa tak ako obvykle v dedkových hodinách o šiestej začal nový deň. Kto sa ako malý nepozrel do starých drevených nástenných hodín a nevidel tie zubaté kolieska, nemôže vedieť, kto je to Časožrút. Časožrút je malé stvorenie, ktoré býva v piatom zúbku desiateho kolieska vľavo a keď sa nudí, pokazí hodiny. To aby sme ich mohli opraviť a on aby mal program. Veľmi ho baví sledovať, ako my ľudia hodiny opravujeme a nadávame, že nás to oberá o čas. Tak aj v toto spomínané ráno Časožrút opäť pokazil hodiny.

Možno si poviete: „Čo je to za nápad, kaziť hodiny, keď sa nudíte?“ No Časožrút má vysvetlenie. Kazí ich aj preto, aby nebol sám. Len si to predstavte... Máte pár milimetrov a ste sami v hodinách. Preto, keď dedko opravuje hodiny, Časožrút je celý šťastný a bez prestávky omieľa, čo počul a zažil v posledných dňoch. Vôbec ho netrápi, že ho dedko nepočuje. Len rozpráva a rozpráva. A keď dedko odíde, Časožrút hneď stíchne. Je to preto, lebo rozmýšľa, ako znova pokaziť hodiny. Občas sa stáva, že ich dedko opravuje aj trikrát do dňa.

V to ráno však dedko neprišiel. Časožrút ho vyčkával celý deň, no dedka nebolo. Pomaly sa stmievalo. Malý nezbedník sa začal báť. „Čo ak sa mu niečo stalo, čo ak je chorý, čo ak odišiel alebo nebudaj zomrel?“ rozprával sa sám so sebou a nervózne sa prechádzal po hodinách. Musí niečo urobiť! Musí zistiť, čo je dôvodom toho, že dedko hodiny vôbec neskontroloval. Nie je predsa normálne, že sa neukázal. Vhodnejší čas na takéto pátranie však bude ráno. Musí ešte chvíľu vyčkať.

Uprostred noci, keď Časožrút už tvrdo spal, niekto prudko zodvihol hodiny a niesol ich preč. Časožrút si nič nevšimol, len sa otočil na druhý bok a spal ďalej. Horšie bolo prebudenie. Hotová katastrofa! Časožrúta zobudilo prudké otvorenie hodín. Niekto si prezeral všetky kolieska. Zrazu natiahol ruku, chytil koliesko a vybral ho z hodín. Pozorne si ho obzeral a po chvíli iba nedbanlivo odhodil. „Ako si to môže dovoliť?! Taká drzosť! A ešte s dedkovými hodinami! Hanba!“ prechádzalo Časožrútovi mysľou. Bol plný hnevu, strachu a smútku. Ten „niekto“ začal koliesko po koliesku rozoberať hodiny. Všetky súčiastky si poriadne poobzeral. Niektoré hneď odhodil, s inými odišiel,

no po chvíli sa vrátil a naštvane ich položil na bok stola. Na rade bolo Časožrútovo koliesko. Veľká ruka sa blížila, až bola napokon úplne blízko. Chytila koliesko a hneď s ním odišla preč. Vtedy Časožrút od strachu ani nedýchal. Zavrel oči, schúlil sa do kľbka a čakal, čo sa bude diať. Záhadný človek ho niesol ďalej. Zrazu ho položil a nechal ležať. Časožrút otvoril oči. Nevedel, kde je. Vyšiel z kolieska a na jeho veľké prekvapenie bol v hodinách. Neboli také pekné ako tie dedkove, ani také veľké, ale čo už. Aspoň neskončil na smetisku.

Prešlo niekoľko dní a Časožrút si zvykol na nový domov. Stále mu však niečo chýbalo. A nebolo to niečo, ale niekto. Chýbal mu dedko. Časožrút bol veľmi smutný. Po dvoch mesiacoch, keď sa už cítil lepšie a znova pokazil hodiny, prišiel ktosi, chytil koliesko a so slovami „Sorry kamoš, stále sa kazia“ podal koliesko malému chlapcovi. Chlapec si koliesko zobral, obzrel si ho, usmial sa a rozbehol sa s ním preč. Teraz sa už Časožrút nebál. Nevedel prečo, ale cítil, že chlapcovi môže dôverovať. Chlapec prišiel domov, položil koliesko na stôl a odišiel preč. O chvíľu sa vrátil s dedkom za päťami. Keď Časožrút uvidel dedka, bol veľmi šťastný. Tentokrát nerozprával. Vedel, že chlapec by ho mohol počuť.

„Tak kde máš to koliesko?“ opýtal sa dedko chlapca.

„Tu!“ povedal. „Zisti, prečo mi pokazilo hodiny.“

„Ha ha ha! Ty sa čuduješ, že ti pokazilo hodiny?“ smial sa dedko. „Veď to je koliesko, ktoré má 45 rokov. Je na mieru robené do mojich veľkých, starých hodín. V tvojich malých, novších hodinách nemá čo robiť. A aj keby, nečudujem sa, že ti pokazilo hodiny. Moje sa pre toto koliesko kazia stále.“

„A to ti nevadí?“ opýtal sa chlapec.

„Vôbec! Mám to koliesko rád, “ povedal dedko a vrátil koliesko do hodín. „A v týchto starých hodinách nemôžeš koliesko meniť stále. Minule som tiež jedno vymenil a kazí sa,“ povedal dedko. „To sa radšej ani nepýtam, ako sa ku tebe dostalo,“ pousmial sa.

Časožrút tento rozhovor napäto počúval. Už vedel, prečo ho zobrali preč a tušil aj to, že je tu niekto nový, s kým si bude zrejme dobre rozumieť. Už nebude sám. A zaraz sa z kúta ozvalo: „Ahoj, ja som Časožrútko a som tu nová. Budeme kamaráti? Bývam hneď vedľa teba, čiže sme susedia,“ zobudil Časožrúta v polospánku veselý hlas malej Časožrútky. Časožrút hneď vyskočil. „Jasné, že budeme kamaráti. Ja som Časožrút. Dedka ti predstavím neskôr,“ povedal. Od tej chvíle boli Časožrút a Časožrútko najlepší kamaráti. Zaujímavé je, že odvtedy sa už hodiny tak často nekazia. Ktovie prečo. Možno preto, že už

Časožrút nie je sám alebo preto, že sa Časožrútka bojí dedka. No to sa už asi nikdy nedozvieme.

2. miesto

Tomí Ajjúb

ČASOŽRÚT

Nedá sa kúpiť, a predsa je drahý. Nemá začiatok a ani koniec. Aj keď mu nasadiš opraty, uteká rýchlo. Viete, o čom hovorím? Ak nie, je to čas.

V poslednej dobe mám dojem, že mi uteká pomedzi prsty. Ráno vstanem, idem do školy, prídem domov, učím sa, idem na tenis, prídem domov a idem spať. Tento cyklus sa opakuje každý deň. Teda, okrem víkendu, vtedy športujem a učím sa.

Bol som z toho zúfalý, tak som si vytvoril vlastný rozvrh činností. Odvtedy šlo všetko ako po masle. Mal som dokonca čas aj na pozeranie televízie, čítanie kníh a aj na mnoho iných zábavných činností. Nebudete veriť, ale vôbec mi to neprinieslo uspokojenie. Cítil som sa až príliš dobre. Na všetko som mal čas, nikde som nemeškal a mal som čas aj na zábavu.

Stále som však nebol vo svojej koži. A navyše som bol ustavične obmedzovaný časom. Cítil som na čase istú závislosť, ak sa to závislosťou dá nazvať. A tak som sa rozhodol, že nebudem závislý od času, ale že čas bude závislý odo mňa. A keď sa čas tomuto opatreniu nepodvolí, tak ho jednoducho budem musieť zjesť!

A tak som času napísal list :

Milý pán čas!

Prosím Vás, aby ste sa urgentne dostavili na nižšie uvedenú adresu. Ak neprídete, budem nútený Vás zjesť!

S vďačnosťou Anonym.

Meno som pre istotu nikde neuviedol. Ja nepoznám jeho meno, tak on nemusí poznať moje. Na zoznámenie čas ešte len príde. Do kolónky adresát som nenapísal nič. Nevedel som, kde čas býva. Obálku s listom som ešte v ten deň zanesol na poštu a nedočkavo som čakal na reakciu času. List sa mi vrátil! Ten čas má ale drzosť! Poslať mi list späť je vrchol drzosti! Rozhodol som sa teda, že čas osobne vyľadám.

Ale predtým som urobil jedno dôležité opatrenie. Zmenil som si priezvisko. Keby som prišiel k času, asi by sa Jozefa Mikulu veľmi nezľakol. A tak som zašiel na úrad a bolo to tu. Jozef Časožrút. Bol som na seba naozaj hrdý. No bol tu jeden problém. Nevedel som, kde čas býva. Napadlo mi to v noci, keď som nevedel spať a po izbe sa rozliehalo tiché TIK-TAK. Jasně! Hodiny! A tak som o pol tretej ráno vzal kladivo a hodiny rozbil. Čas bol tam! Skrýval sa za malou ručičkou. Chytil som ho a zjedol.

Nezvážil som však následky svojho činu. Odvtedy nikdy neviem, koľko je hodín, pretože mi všetky hodiny v dome zastali. Odvtedy všade meškám a nemám na nič čas, pretože už nemám ani toľko času, koľko som mal, keď som mal času dosť.

3. miesto

Kriška Kristán

MÔJ POČÍTAČOVÝ ŽRÚT ČASU

Máte aj vy nejakého žrúta času? Ja mám a poviem vám, že pri učení mi to veru vôbec nepomáha, skôr naopak. Keď sa máme niečo učiť, hneď mi napadne milión iných zaujímavejších činností, ktoré by sa dali robiť, a tak sa mojím protivníkom automaticky stáva učenie a hrdinom počítač. A práve preto sa zo známok 1 alebo 2, ktoré odo mňa očakávajú rodičia, stáva 3 alebo 4. A keďže tieto známky rodičia nezaraďujú medzi dobré, tak samozrejme, že prichádza aj trest. Zákaz počítača! Jasně, že mi to nie je jedno a sväto-sväte sľubujem sebe aj im, že sa polepším.

Ale na druhý deň sa ma chlapci z triedy pýtajú, prečo som nebol na počítači. Len o tom hovoria a mňa už svrbia dlane. Tak by som v nich chcel držať myš! Vysvetlil som im, že známky, čo som dostal, sa mamke vonkoncom nepáčili a poriadne ju nahnevali. Povedala, že pokiaľ si ich neopravím, mám počítač na mesiac zakázaný.

Tak sa teda snažím učiť. Nedá sa povedať, že by som sa ktovieako sústredil. Stále myslím na môj zlatý počítač - isto mu je bezo mňa smutno. Čo všetko by sme mohli podniknúť!

Večer sme si s mamkou sadli, išla ma preskúšať. Nevedel som nič, a tak ma zase čakal trest. Zákaz sa rozšíril aj na mobil. Ostal už len televízor, ktorý pokiaľ sa načítal, tak som stihol aj vyvenčiť psa.

Na druhý deň som si zabudol napísať na slovenčinu prácu na tému Časožrút a dostal som poznámku. Takže teraz večer tu otrávený sedím a smolím príbeh, aby sa z poznámky nestala päťka. Moja hlava je však niekde inde. Raz som vo svete hier, potom dostanem chuť upratať

si izbu, zistím že moja ponožka nemá pár, tak sa rozhodnem ísť na výpravu hľadať druhú... a takto dookola! Asi mi naozaj nerobí dobre písať práve toto. Keby som bol vo svete, kde by sa problémy nepremieňali na známky, bol by som možno ostreľovač v napínavej hre, zabíjal by som zlé príšery a dostával bonusy. Bol by som najlepší! Nikto by ma nenútil učiť sa.

Hry však majú veľa spoločného s domácimi úlohami. Keď ich odložím na neskôr a nevenujem sa im, prestanem byť dobrý, a to je práve môj príbeh. Domáce úlohy sú smrť, ale zákazy ešte väčšia. A ja chcem byť ten hrdina, čo prežije a prekoná levely. Žrút času ma v tomto neobmedzí, zákaz je iba zákaz, mesiac vydržím alebo to čudo dostane diétu a zje mi iba pár dní. Potom mi snáď mamka opäť dovoľí ísť na počítač, lebo som si napísal domácu úlohu. Zdolal som level, idem na ďalší.

Čestné uznanie

Mondoková Simona

ČASOŽRÚT A ČASOŽRÚTKA

Čas plynie tak rýchlo, že sa ani nenazdáme a sme o rok starší. Ako je to možné? To robia tí Časožrúti. Časožrút a Časožrútko. Každý deň nám zjedia čas. A tak máme menej času.

Ak sú veľmi hladní, tak zjedia viac času, ak sú menej hladní, tak zjedia menej, no stále ho jedia. Každú sekundu. Ako ich zastaviť? Jedine zastaviť čas. Ale to sa nedá.

Takže nám nikdy neprestanú jesť čas. Rada by som vedela, ako taký čas chutí. Je sladký alebo je slaný? Je horký alebo kyslý? A nie je štipľavý? Je suchý alebo mastný? A je vôbec chutný?

Ale to sa tak ľahko nedozviem, lebo Časožrút a Časožrútko sú neviditeľní. Nikto ich doteraz nevidel. A možno ani neuvidí. Ale zatiaľ čo oni jedia čas, musí vzniknúť nový čas. A to je kolobeh času. Niektorý čas vytvorí, ďalší ho prežije a nakoniec ho zjedia Časožrúti. Väčšinou to je tak, že keď sa na niečo netešíme, ten čas rýchlo zhltnú, a keď sa na niečo tešíme, tak chrumkajú pomaly ako slimáky. Vždy to tak urobia. Alebo keď sa nám niekde páči, čas rýchlo prehltne, ale keď sa nám niekde nepáči, tak si zamaškrtia pomaličky.

Časožrút a Časožrútko sú tu od počiatku sveta. Doteraz už skonsumovali toľko času, koľko ho uplynulo. No každú sekundu je ho viac a viac. (A stále ho bude viac a viac.) Pred nimi sa nedá utiecť. Ale ani pred časom.

Aj teraz nám Časožrút a Časožrútko jedia náš čas. No vždy nám potom zanechajú spomienky. Buď dobré alebo zlé. Možno nie sú také zlé. Možno sú aj celkom užitočné. Veď niekto musí čas aj spotrebovať, lebo inak by ho bolo priveľa.

Čestné uznanie Hrdličková Natália

ČASOŽRÚT A ČASOŽRÚTKA

Viete, kto je to časožrút či časožrútko? Nie? Tak ja vám to teda poviem. Poďme pekne postupne. Existujú dva typy časožrútov a časožrútok. Časožrút ľudský a časožrút hodinový.

Každý človek má prvý typ časožrúta. Keď príde niekto na svet, automaticky k nemu putuje časožrút alebo časožrútko. Nie je to rozdelené podľa pohlavia daného človeka, ale podľa povahy. Pýtate sa, akú už len môže mať novorodenec povahu? Od malička je presne dané, akú povahu bude človek mať. Jemnejší a tichší ľudia dostanú časožrúta a tí, čo sú energickí a odvážni, majú časožrútko. V našom svete je dievča považované za to jemnejšie pohlavie, tu však na logiku ľudského sveta zabudnite. Tento časožrútko je neviditeľný, no sleduje svojho zverenca dvadsaťštyri hodín denne. Ale na čo človek potrebuje časožrúta? To oni určujú, koľko sa ľudia dožívajú rokov, za aký čas sa im zahoja rany, za aký čas prejde smútok, žiaľ a ostatné duševné i telesné bóle, ako budú časom vyzeráť a ako ich staroba a plynúci čas poznamená. Samozrejme, je to individuálne a všetky tieto veci záležia od vlastností časožrútov a časožrútok. Časožrút, ktorý je večne podráždený, spôsobí chaos, lebo je jednoducho nepredvídateľný. Človek môže byť zo zranení vyliečený do týždňa, ale žiaľ z nepatrného maličkého smútku ho môže sprevádzať až do smrti. Alebo aj naopak. Ľudia s lenivými časožrútkami sa zväčša dožívajú dlhého veku. Vyzerajú večne mlado, pretože sa časožrútom nechce ani len dýchať, nieto ešte otvoriť ústa, vložiť si do nich čas a prežúvať. Viete, ako chutí taký čas? Čas nemá príchute, všetok chutí rovnako. Má to však nevýhodu, a to takú, že aj zranenia ľudí, či už fyzické alebo psychické, sa liečia ťažko a dlho. Človek so šikovným časožrútom rýchlo vyzdravie, po smutnom zážitku sa skoro usmieva, raz- dva zostarne a zavčasu i umrie. Šťastný a veselý časožrút nevníma bolesť (jeho zverencie však áno), nevidí dôvod, prečo sa snažiť rýchlo zahnať bôľ, pretože o ňom nevie. Ten sa na všetko pozerá cez ružové okuliare.

Druhý typ časožrútov - časožrút hodinový - sa stará o čas samotný. Posúva hodinové ručičky. Viete, prečo sa mení v zime a lete

čas? To sa kedysi dávno nezhodli pradeduškovia a prababičky dnešných časožrútov a časožrútok a vznikol spor. Časožrúti chceli ustanoviť iný čas ako časožrútky. Pohádali sa kvôli jednej hodine. Ich staršina, keďže bol spravodlivý, povedal, že budú oba časy.

„Ale ako to je možné? Dva časy v jeden deň predsa byť nemôžu!“

„Veď nebudú dva,“ odpovedal pokojne náčelník.

„Potom sa však jedna skupina bude hnevať,“ oponoval časožrút.

„Časť roka bude čas časožrútov a časť roka zase čas časožrútok.“

Odvtedy to tak funguje a nikto sa priveľmi nesťažuje. Viete prečo? Pretože ten staršina bol veľmi múdry. Čo múdry, on bol najmúdrejší zo všetkých časožrútov! Ako sa môžete stať aj vy takýmto múdrom človekom? Čítajte, pretože v knihách je ukrytá múdrosť sveta. A veľa píšete, pretože aj iní sa chcú dozvedieť nové veci. A možno len tak tráviť a prežívať čas pri čítaní...

Čestné uznanie

Paľovčíková Petra

ČASOŽRÚT A ČASOŽRÚTKA

„Tak čo, Časožrútko, koľko si času dnes zjedla ľudom?“ po celodennom mlčaní Časožrút prehovoril na Časožrútku posmešným tónom hlasu.

„To by si sa čudoval, milý môj, koľko času zje moja žehlička tým úbohým ženkam v domácnosti,“ odpovedala Časožrútko a pozrela sa cez veľké sklenené okno na zopár nešťastných žien, ktoré polovicu dňa premrhali pri žehlení.

„Že žehlička,“ zasmial sa Časožrút.

„Pche! Ja som dnes skóroval. Ani by si neverila, koľko detí dnes sedelo za počítačom, či pozeralo na obrazovku tých... tých mobilných telefónov,“ dodal s úškrnom, pretože si bol istý, že súťaž - kto zje najviac času za tri dni - vyhrá práve on.

„Nevybrala som si to ja, ale ony. No, veď mi povedz, či je to na niečo dobré - celý čas len stoja pred žehliacou doskou a žehliac oblečenie, pričom si kazia chrbticu,“ rázne povedala Časožrútko a zachichotala sa pri pohľade na nešťastnicu Nasťu z Moskvy.

„Lenže každá činnosť má svoje pozitíva i negatíva. Je síce pravda, že žehlenie dá zabrať, ale ten výsledok... Napríklad aj počítač má svoje výhody, no chyby sú na ňom najlepšie. Nič sa nevyrovná pohľadu na dieťa, ktoré sa hrá nezmyselné hry,“ vytešoval sa Časožrút. „Ale stále je lepší ako žehlička,“ dodal a vybuchol do smiechu. Časožrútko prekrútila oči.

„Ha ha ha. Veľmi vtipné,“ ironicky sa zasmiala a snažila sa nevšimáť si ho, čo bolo priam nemožné. Časožrút bol otravný ako komár.

„O televízii si dnes ani neprehovorila. Žeby skrachovala?“ rypol do nej. „Neskrachovala!“ skríkla Časožrútko na svoju obranu a dala ruky v bok. „Vždy ju niekto pozerá. Až pri nej trávia celé hodiny. A to ma veľmi teší, pretože výhra bude moja,“ povedala a provokačne na neho vyplazila jazyk. Vôbec im neprekážalo, že sa správajú horšie ako malé deti. Pri súťaži prosto šli proti sebe a každý sám za seba. Nezaujímalo ich, že pár tvoria od vzniku sveta.

Na druhý deň ráno mal Časožrút veľkú radosť. Pozoroval pár závislakov na mobiloch, ktorí sotva rozlepili oči po spánku, vrhli sa na svoje „miláčiky“. Avšak aj Časožrútko bola spokojná, bola sobota, a tak väčšina detí na celom svete sedela pred telkami už od neskorého rána. Priblížila si naň výhľad a spokojne na nich pozerala niekoľko minút.

„To je ono, len si pozri ďalšie rozprávky, veď je tvojou povinnosťou márníť čas,“ usmievavo sa prihovárala malinkej Alici do Paríža. Pochopiteľne, táto správa jej prenikla do myšlienok, a tak si prepla na iný kanál, kde bežali rozprávky o hodinu dlhšie ako na tom predchádzajúcom.

„Paráda,“ tešila sa Časožrútko a zoširoka sa usmiala na Časožrúta. Ten sa na ňu zamračil a bol dosť nahnevaný. Jeho hnev stúpala počas dňa oveľa viac. Pretože takmer viac ako polovica sveta cez sobotu buď upratovala, čo zbieralo body Časožrútko, alebo niekam cestovali, a to sa vôbec nepokladalo ako mrhanie časom. Časožrútko bola šťastná z metiel, prachoviek a práčov. Časožrútko mopa a vysávač vôbec nestačil. Našlo sa len zopár lenivcov, čo sedelo za počítačom alebo boli na mobiloch. Nechcel prehrať. Aspoň tento rok nie.

„Nejako ti to nevychádza,“ škodoradostne podpichovala Časožrútko a sledovala, ako sa jej polovička nešťastne díva z veľkého okna na ľudí na planéte Zem.

„Len aby sa to proti tebe neobrátilo, ty potvora!“ skríkol Časožrút a farba jeho tváre naberala červenú farbu. Časožrútko to prišlo smiešne.

„Ale veď ty si bol včera škodoradostný. Uvidíme zajtra večer, kto je z nás lepší,“ povedala a ako to mala vo zvyku, priblížila si objektív na náhodného človečika na zemi, aby pozornejšie sledovala, ako mu žerie čas. Tentoraz to bol Michael z New Orleans a sledoval televíziu, aj keď mu mama prikázala pozametať a utrieť prach v jeho zašpinenej izbe. Nikdy si neupratoval a rozkazy svojej mamky bral na ľahkú váhu. To však nebolo veľmi dobré. Jeho izba bola v takom hroznom stave, až nikto, okrem samotného Michaela, v tej miestnosti nedokázal poriadne

dýchať. Prach sa víril tisícnásobne viac, ako by sa mal, a chlapec bol natoľko zamilovaný do televíznych šou, až sa mu lenilo aspoň raz za čas vyvetrať. Časožrútko bola mierne zhrozená. Tešilo ju, že zbožňuje televíziu, ktorá mu neberie len čas, ale boli to dokonca celé dni, no netešilo ju, v akých podmienkach ten chlapec žije. Napadlo jej, že mu do myšlienok zošle správu o metlách a prachovkách. To by jej tiež prirátalo body, keďže tie šikovné vecičky patrili pod jej žranie času. Ako si pomyslela, tak aj urobila, a tak Michael strácal čas s metlou v ruke. Vtom sa Časožrútko zamyslela nad včerajšími slovami Časožrúta. Niekedy žranie času je aj prospešné. Konečne tie slová pochopila. Spomenula si aj, že sa k tejto téme svojmu milému ani nevyjadřila. Teraz jej na to zdal ten správny čas.

„Vidíš toho chlapca z New Orleans?“ spýtala sa Časožrútko.

„Takých je tam plno,“ neochotne zamrmlal Časožrút.

„Ten Michael, čo práve upratuje,“ spresnila.

„Vidím - a?“

„Včera si skutočne mal pravdu. Aj keď stráca čas, je to pre neho prospešné,“ usmiala sa.

„Veď ja viem. Ale je to dobré, že stráca čas, nie? Telka sa s upratovaním krásne dopĺňajú,“ povedal usmievavo, akoby zabudol na všetok ten hnev, ktorý v sebe mal.

„Presne tak sa dopĺňame aj my. Pravdaže, mimo súťaže,“ sklopila zrak k zemi.

„A tá stále prebieha, tak by sme mali byť zas sami za seba! Ani neviem, čo to do mňa vošlo, že ťa podporujem,“ rozhneval sa Časožrút a odvrátil od Časožrútky zrak.

„Možno by sme od tohto roku s tým mohli prestať. Na čo je to vlastne dobré?“ navrhla mu Časožrútko.

„Možno, ale tak či tak je neskoro,“ povedal.

Časožrútko jeho slovám vôbec nerozumela.

„Prečo?“ ticho sa opýtala.

„Pretože som všetko pokašľal,“ odpovedal jej.

Jeho drahá polovička bola zmätená ešte viac. Nechácala, o čom to Časožrút tára. Ten jej onedlho všetko vyrozprával a Časožrútko sa len chytala za hlavu. Časožrútko veľmi pohltila myšlienka na výhru, tak zoslal na celý svet správu ľuďom do myšlienok, aby robili všetko, čo žerie čas. Lenže sa to vymklo spod kontroly. Ľudia ho vôbec neposlúchali, práve naopak, robili užitočné veci. Ostalo len pár ľudí, ktorí naďalej robili niečo neužitočné, ale tí nevedeli zachrániť zúfalosť Časožrútko a teraz už aj Časožrútko.

„Čo urobíme?“ strachoval sa Časožrút.

„Najprv by si sa mi mohol ospravedlniť," dvihla na neho obočie Časožrútku.

„Prepáč, že som sa zachoval hlúpo a myslel len a len na moju výhru," neochotne sa jej ospravedlnil a opäť sa pozrel vo oknom. Situácia na zemi sa mu vôbec nepáčila.

„A teraz by sme to nejako mohli spoločne napraviť, čo ty na to?" navrhla Časožrútku a postavila sa tesne vedľa neho k oknu.

„Ale ako to chceš urobiť?" nechápal Časožrút.

„Spoločnou silou toho dokážeme veľmi veľa," usmiala sa a chytila ho pevne za ruku. Časožrút prikývol hlavou náznakom súhlasu a usmial sa. Mala pravdu.

A tak Časožrút s Časožrútkou po obrovskej námahe dali do rána celý svet dokopy. Keď ľudia robili niečo užitočné a aj niečo neužitočné, povedali si, že budú veľmi radi. Žranie času ich však naplňalo najviac, no nie až tak, že by tým museli ovládnuť svet. Pochopili, že to tak nikdy fungovať nebude a nemôžu predsa narušiť harmóniu dnešnej generácie. Konečne si dali pokoj od súťaže a sľúbili si, že ju už nikdy nespustia a mali sa fajn aj naďalej až dodnes.

Téma *Denník starého bicykla* (hodnotila Markéta Andričíková)

1. miesto

Thúrová Daniela

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Zase som tu. V pivnici. V starej, zatuchnutej pivnici, kde sa to hemží potkanmi. Mali by zavolať nejakých típkov, ktorí hubia tie potvory, čo majú väčšie zuby ako rozum. Aby som sa predstavil - som Tom. Starý bicykel, ktorý prežil veľa. Namiesto toho, aby som si dôchodok užíval niekde v teple, mrznem v pivnici.

Tento pobyt mám asi za odmenu, pretože som na svojom sedadle niesol mnohé generácie rodín. A moja výslužka? Páchnuca pivnica a pavúky. Sú všade, na strope, na zemi, na stenách, na dverách, jednoducho v-š-a-d-e! Ale dnes tie potvory kdesi zmizli. Asi ich poriadne ofúklo. Pivnica totiž stojí oproti vonkajším dverám paneláku, takže tu veľmi ľahá. Mne to však nevaďí, svieži vánok je presne to, po čom túžim.

Túžim znova roztočiť svoje zhrdzavené kolesá a ísť lesmi, dolinami a ranným mestom. Cítim sa tu dole ako za trest. Ešte si pamätám časy, keď som bol každý deň vonku na čerstvom vzduchu, opretý o strom. Bol som pekný, vyleštený, umytý, reťaz som mal

naolejovanú, pedále tip-top, a teraz? Pozrite na mňa. Sadá na mňa prach, špina a sem-tam na mňa vylezie nejaký pavúk a - fuj, potkan! Ale mám aj lepšiu spoločnosť. Kolobežku. Je zavesená na stene, na železnom drôtku. Volám ju Julča, ani sám neviem prečo. Jednoducho je pekná a biela. Najprv som si myslel, že na ňu tiež zabudli. Ale ani dnes tu nie je. Berú ju pravidelne von. Vždy mi porozpráva, čo zažila, čo sa tam hore zmenilo a koľkokrát spadli na zem. No veru, toto sú pre mňa staré dobré časy. Pamätám si, ako sa o mňa staral Lukáš, ktorý je teraz otcom dvoch detí. Vždy, keď sme spadli na zem, tak sa mi zoškrabla farba a ukázalo sa nepekne železo. Lukáš sa vynásiel, zobral nejakú nálepku, najčastejšie zo žuvačky a nalepil mi ju ako leukoplast. Až mi zacinkalo zvončekom od samej radosti. Bol som nádherný, tehlovočervený. Teraz som samá hrdza a aj tie nálepky poodpadávali a ležia na zemi, v prachu, ako koberce pre pavúky.

Do pivnice prídu len raz za čas, minule tu boli, lebo potrebovali poháre na zaváranie. Ja som ticho stál a načúval úsečnému rozhovoru. „Denis, čo keby si išiel von, napríklad na bicykel?“ ozval sa Lukáš a podal svojmu synovi igelitku, do ktorej poháre ukladal.

„Nie, nechce sa mi,“ zafrflalo dieťa a obidvaja vyšli z pivnice, nevšímajúc si moje nešťastie. Vtedy bola Julča preč, a keď prišla, hneď som sa jej posťažoval. Ona len prikývla. „Je to tak, dnes je to samé mobily, počítače. Doba sa veľmi zmenila.“

O pár dní po tomto incidente prišla dole Lukášova žena aj s dcérou Denisou. Poupratovali, konečne zo mňa niekto utrel prach a zase odišli. Neznášam byť sám v tme tak, ako neznášam byť tu zavretý. Cítim sa zbytočný a možno aj som, keďže teraz, podľa Julčiných slov, sú lepšie bicykle ako ja. No, niekedy jej to utešovanie nejde, ale keď nastane deň, keď zistí, že už aj ona zostala na ocot, rýchlo sa preberie z hrdosti. Ja tu už určite nebudem. Budem na šrotovisku, rozobratý na súčiastky. Tým sa moje poslanstvo učiť deti bicyklovať skončí.

Verte mi, aj ja som bol mladý a pojašený bicykel, ktorý bol našťvaný, keď mu na novučičké kolesá primontovali tie pomocné. Párkrát som nahnevane namieril do kriakov. Veru tak, tomuto obdobiu hovorím puberta. Až časom som začal naberať na rozume. Veľa detí som už povozil a nikdy som sa necítil starý. Práve naopak. Ešte vždy som bol dosť dobrý na to, aby sa so mnou dalo zájsť niekde do potravín, ktoré boli na druhom konci mestečka. So mnou to vždy trvalo kratšie a ušetrili sa peniaze na MHD. Od istého času však nastala vláda áut. Mal som pocit, že ich už vlastní aj dojča. Sú rýchlejšie ako ja. A netreba šliapať do pedálov. Lenže od toho, že sa vozíte, neschudnete! Ale to akoby som hovoril, vlastne v mojom prípade cinkal, do vetra.

Vždy, keď sa dvere od pivnice pohli, do kolies sa mi začal vracaf život a dúfal som, že teraz je tá chvíľa. Nikdy nenastala, a tak som prestal veriť, hoci nádej umiera posledná. Ale tu dole v pivnici umrel aj potkan, ktorý ležal v rohu. Zožral otravu a chvíľu mi robil divadlo. Takýto je život. Napokon skončím aj ja, len s tým rozdielom, že sa neotrávim, ale ma rozoberú. Popravde, už som sa s tým zmieril. Vždy, keď túto tému spomeniem pred Julčou, rozčertí sa a povie, že nech takto nerozprávam. Je presne ako kolobežka pred ňou, lenže tá bola stále mrzutá. Julča je optimistka. A krásna.

Rozhodol som sa, že budem realista a nebudem si maľovať ružové chodníčky, ktoré by ma mohli čakať. Čakám na deň, kedy ma odvezú preč a ja naposledy zbadám denné svetlo. Vždy si spomínam na stromy, o ktoré ma opreli, na kríky, do ktorých som vletel, na cesty, na ktoré som popadal. Nádhera. Nieкто by si povedal: tebe sa páčilo, keď si padal? Keby som bol mladý, povedal by som, že nie. Ale teraz vravím, áno, lebo každý pád ma naučil niečo nové, a tak som sa stal lepším bicyklom. Aj keď sa Julči nepáčili moje, jej slovami povedané, pohrebné reči, vždy som jej opakoval, že ja tu nebudem navždy. Na ten deň som pripravoval seba aj ju, ale bral som to pozitívne, nie negatívne ako Julča.

V pivnici som vždy stál úplne vzadu. Nedávno mi výhľad na dvere zatarasili škatule plné kníh, ktoré tu doniesli. Možno sú medzi nimi nejaké denníky. Pravdupovediac, mojím denníkom chcem po sebe zanechať aspoň niečo. Pochybujem však, že niekoho bude zaujímať, čo si myslel starý bicykel. No možno sa nájdu takí, ktorí denník otvoria a budú sa na ňom smiať. Napríklad, pred štrnástimi rokmi, keď som bol vonku, taaaak som sa nechal uniesť dievčaťom, že sa mi od toho bláznenia skrútilo kormidlo a pristál som spolu s chlapcom na sedadle v jarku. O týždeň neskôr sme išli do lesa, celá rodina, ako sa patrí, a ja som bol opretý o dub. Potom ma schmatol Denis a chvíľu sa bicykloval po chodníčku, na ktorý práve vyšiel kočík. Denis nevykeroval. Narazili sme do duba, od ktorého ma schmatol. Keby som mal oči, ústa a nos, tak aby som sa smial a plakal zároveň, také to bolo smiešne a bolestivé. Zošuchol som si ďalší kúsok farby a Denis si rozbil koleno. Toľko k pikniku alebo rodinným výletom. A ešte som si spomenul...

Ach, práve sa otvorili dvere a dnu vošiel Lukáš.

„Je čas,“ povzdychol si a jemne ma zobral za kormidlo. Vyšli sme na vzduch. Slnko svietilo na celú moju zhrdzavenú maličkosť. Zamierilo sme priamo k autu, kde ma vložil do kufra. Tu sa končí cesta starého bicykla a jeho denník pod sedlom zostane naveky ukrytý pred ľudským zrakom, pomyslel som si, a kufor sa pomaly zavrel...

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

28. 3. 2016

Milý čitateľ!

Práve držíš v rukách knihu, ktorá sa možno na prvý pohľad nezdá vôbec zaujímavá, no aj v tomto prípade platí, že zdanie klame. Ona vlastne ani nie je knihou, ale denníkom. Mojm denníkom. A kto som vlastne ja? Ja som jeden starý bicykel, ktorý už v tomto čase pravdepodobne leží niekde na smetisku obklopený kopami haraburdia, alebo sa možno nachádza niekde v múzeu vystavený ako historický kúsok. Kto vie? No prítomnosť už pre mňa nie je vôbec dôležitá a o budúcnosť sa nezaujímam. A načo by som sa aj mal? Som len starý bicykel, ktorý má už svoje najlepšie časy za sebou. Priznávam, možno som už trochu sentimentálny, no chcem ti porozprávať o svojich dobrodružstvách. O časoch, keď autá ešte neboli také bežné a ľudia chodili pešo alebo na bicykloch. A presne tu sa začína môj príbeh...

Porozprávam ti o časoch, keď som bol ešte mladý a vlastnil ma jeden veľmi milý chlapec, alebo teda neskôr už pán a potom... Nepredbiehajme. Všetko má svoj čas.

28. 4. 1948

Tak a je to tu! Každú chvíľu si má po mňa prísť môj nový pán. Uff. Už sa nemôžem dočkať! Určite to bude úžasné! Budeme spolu chodiť na výlety, prežijeme spolu krásne zážitky, budeme jednoducho nerozlučná dvojica. Je možné, že som ešte neskúsený, no mám na to právo! Veď som ešte len vyšiel z továrne. V podstate som len bicyklové mláďa. No to sa už čoskoro zmení. Uff. Musím končiť, zdá sa mi, že počujem nejaké hlasy. Možno si už po mňa prišiel ten môj nový majiteľ. Tak sa teším!

29. 4. 1948

Tak a už je to oficiálne. Mám nového pána! Teším sa, ale... Prvé stretnutie spočiatku nevyzeralo tak, ako som si ho predstavoval. Keď do miestnosti spolu s predavačom vstúpil postarší muž, najprv som sa zľakol. „On má byť mojm novým pánom?“ kládol som si v duchu otázku. Priznávam, bol som trochu sklamaný. A kto by nebol? Predstavoval som si, že budeme spolu brázdiť svet, a teraz toto? Postarší pán, ktorý už asi má nejaké tie problémy s chrbticou a kolesami – pardon, kolenami. No keď som sa potom započúval do ich rozhovoru, odľahlo mi. Vyrozumel som, že ma nechce kúpiť pre seba, ale pre svojho synovca k 19. narodeninám. Takže to možno bude predsa len

také, ako som si to vysníval! A moje nadšenie sa ešte zväčšilo, keď o chvíľu na to vstúpil do miestnosti spomínaný synovec. Nebol síce najvyšší a na bruchu a tvári mu bolo vidno nadbytočný tuk, no veril som, že to spolu zdoľáme. Nakoniec sa obaja, strýko aj synovec, dohodli s predavačom a odviekli ma sem, do nejakej kôlne. Dnes síce prší, no dúfam, že už zajtra si spolu zajazdíme.

1. 5. 1948

Uff, všetko ma bolí, kolesá sú celé od blata, a mám pocit, že aj rám je poškriabaný... Vedel som, že začiatky budú ťažké, no nečakal som, že až tak veľmi. Ten chlapec zjavne nepatrí medzi veľkých fanúšikov športu. Ako som sa dozvedel z jeho rozhovoru s matkou, po dvoch dňoch ho konečne vytiahli von, aby si aspoň vyskúšal na mne zajazdiť. Ja som sa síce snažil najviac, ako to len ide, no chlapec nemal záujem. Neustále si len šomral niečo popod nos a fučal ako deravá pneumatika. A tie pády! Nevydržal ani pár sekúnd bez toho, aby nespadol, a ja spolu s ním. Nakoniec sa nahneval a nielenže opäť spadol, ale keď sa zdvihol, ešte do mňa aj kopol. A musím povedať, že to ma naozaj zabolelo. Napokon namosúrene odkráčal a mňa tam nechal ležať len tak, uprostred trávniku. Ešteže si na mňa spomenul ten milý záhradník a odložil ma späť do kôlne. Ach, ako mi len chýba moja stará továreň!

8. 6. 1948

Od toho osudného dňa sa na mňa môj pán ani nepozrel, a to už prešiel mesiac! Chápete to?! Ja teda nie. Keď sa dnes otvorili dvere na kôlni, naozaj som sa veľmi potešil, že sa môj pán chystá znova jazdiť, no bol to iba záhradník, ktorý potreboval nejaké náradie. Škoda. Už som dokonca môjmu pánovi odpustil aj všetky tie pády a kopanec, a nič. No, možno je len chorý, a preto na mne nemôže jazdiť. Veď uvidíme.

13. 4. 1949

Nechce ma. Trvalo mi to celých desať mesiacov, kým som to konečne pochopil, a aj k tomu som vlastne ani nedošiel sám. Kým prešla jar, leto a potom jeseň, hovoril som si, že možno nemá čas, alebo je nejako vážne chorý. Keď prišla zima, utešoval som sa, že je vonku zima, a preto nemôže jazdiť. No teraz... Včera sem prišiel nejaký pán a zobral veľa vecí, vrátane mňa. Netušil som, čo sa deje, no potom som sa dozvedel, že ideme na aukciu. Aukciu! Môj pán a jeho otec sa nás všetkých vzdali! Zabolelo to. A ešte stále to bolí...

20. 6. 1951

V poslednom čase sa toho stalo toľko, že to ani nedokážem napísať! Ale pôjdeme pekne po poradí. Keď sme prišli na aukciu, bolo

tam rušno. Všade veľa ľudí a vecí! Postupne sa predávali nejaké veci a pri niektorých cenách sa mi až zakrútil volant! A vtedy som prišiel na rad ja. Stál som tam celý dychtivý a čakal, kto si ma kúpi, no nikto sa neozval. Predávajúci postupne znižoval cenu, no stále nič. Keď už som si myslel, že sa tam od hanby prepadnem, niekto sa zrazu ozval. A potom som ho uvidel. Nevyzeral tak, ako ostatní. Bol chudý, špinavé oblečenie na ňom len tak viselo a ostro kontrastoval s tými tučnými a honosne oblečenými ľuďmi navôkol, no ja som si ho ihneď obľúbil. Prečo? Pretože z neho nešiel ten chlad a prchkosť ako z ostatných, ale šťastie a úprimné, milujúce srdce. A tak sa mojím pánom stal chudobný chlapec z ulice. No aj napriek tomu, že som neprebýval v útulnej kôlni a nevlastnil ma nejaký zazobaný nafúkaný chlapec, cítil som sa šťastný. Ved' sa mi práve splnili moje najväčšie sny! Jazdili sme spolu až do západu slnka, chodili na rôzne výlety, z ktorých sme sa často nevrátili. Ach! Konečne som naozaj šťastný!

3. 10. 1957

Síce už mám deväť, takmer desať rokov, stále sa cítim ako to mláďa, ktoré vyšlo z továrne. Mám sa úžasne! S mojím pánom ešte stále chodíme na výlety, no teraz už máme aj spoločnosť – môj pán si našiel dievča. No viete, čo je na tom najlepšie? To dievča má bicykel – dievčenský bicykel. Je úžasná! Myslím ten dievčenský bicykel. Má krásne kolesá, štíhly rám, na prvý pohľad jemné, no odolné reťaze, a ten košík, ktorý nosí pripnutý vpredu na volante, jej naozaj pristane! Trávime spolu veľa času a úžasne si spolu rozumieme! Dúfam, že tieto časy sa nikdy neskončia!

7. 4. 1987

Hrozná! To je hrozná! Najhorší deň môjho bicyklového života! Je pravda, že môjho pána už začínali trápiť kolená, no toto som nečakal! Dnes, práve keď sme sa vracali z nášho krátkeho popoludňajšieho výletu, stalo sa čosi naozaj hrozná! Už som sa tešil na Daisy, moju bicykliu kamarátku, keď tu zrazu... BUM! Konárik sa mi dostal do tesnej blízkosti a poškodil mi brzdu. A to práve vtedy, keď v protismere šlo auto. Môj pán nedokázal ubrzdiť, už sa tomu nedalo zabrániť. Auto do nás vrazilo z celej sily. Teda, aspoň mne sa tak zdalo. Keď som sa trochu spamätal a uistil sa, že sa mi nestalo nič vážne, len pár škrabancov a spadnutá reťaz, začal som sa obzerať za mojím pánom. A zrazu som ho uvidel! Ležal na zemi, z volantu – teda myslím, že oni tomu hovoria hlava – mu vytekal olej. Ako to volajú? Aha, už viem, krv. Oči mal zavreté a nehybal sa. Z auta okamžite vybehli nejakí ľudia a začali ho oživovať, pretože sa im zdalo, že už nedýcha... Zľakol som sa.

10. 4. 1987

Môj pán žije. Ani neviete, ako sa mi uľavilo! Daisy ma upokojovala, no veľmi som jej neveril. No sú tu aj zlé správy. A tou najhoršou je, že si už nikdy nebude môcť na mňa sadnúť. Vraj má niečo s kolesami. Pardon, s kolenami. Hrozné! To je hrozné! A je to len moja vina!

20. 5. 1987

Zdá sa, že môj pán sa na mňa nehnevá. Dnes tu bol, a hoci bol smutný, že už na mne nemôže jazdiť, s láskou ma opravil a vyčistil tak, ako to robieval vždy. A začul som, že na mne možno raz bude jazdiť jeho syn. No nie je to úžasné? Odľahlo mi. Daisy sa na mňa len usmieva a tvrdí, že to vrela.

18. 7. 1987

Hádajte čo! Dnes som konečne znova jazdil. Tak, ako to vtedy môj pán hovoril, vzal si ma jeho syn. A je to úžasné! Znova sa cítim ako mladík! Ach je to taký úžasný pocit! Jazdili sme spolu celý deň a dúfam, že ešte mnoho dní budeme, presne tak, ako sme to zvykli robiť s jeho otcom dlhé roky.

28. 3. 2016

Áno, ešte žijem. Viem, že som dlho nepísal, no mám na to vysvetlenie. Nemal som čas. Mladý sa so mnou preháňal a stváral rôzne bláznovstvá. A potom, ako ma moja úžasná kamarátka Daisy opustila a odišla na šrotovisko, pretože bola celá zničená, doškriabaná a hrdzavá, už som viac ani nemal chuť písať.

No teraz znova píšem. Prečo? Netuším... Som už starý, nevládzem. Už som vystriedal viacero pánov, vrátane toho, ktorý ma ukradol, a spoznal som toľko nových miest, že to ani nedokážem spočítať. Keď si spomeniem, že presne o tomto som sníval už v továrni, som šťastný. Už dávno na mne nikto nesedel, no ešte stále si viem živo predstaviť ten pocit, keď moje kolesá jazdili po rozpálenom asfalte. Vedel by som o tom ešte veľa rozprávať, no nevládzem. Tu je koniec môjho príbehu. Netuším, čo bude v budúcnosti a ani ma to netrápi. Ja som už svoje sny prežil. Teraz je čas, aby si ich užili aj tie nové, mladé bicykle, kolobežky, korčule, skateboardy a čo ja viem, čo ešte. Môj čas sa už naplnil...

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

1. 1. 2016

Prebudiť sa do zimného rána v tmavej pivnici nie je práve ten najlepší spôsob, ako privítať nový rok, ale keď sa trochu ponáľahujete a skontroluje stav tachometra, život sa vám bude zdať veselší. Dnes ma vôbec nebolia kolesá a dokonca aj zuby na všetkých ozubených kolieskach splňajú prísne hygienické normy. Jednoducho som strašná zubatá šelma ukrytá v tme, pripravená každú chvíľu vyraziť za dobrodružstvom. V duchu si hovorím: „Čaká ťa nová sezóna, po zimnom spánku a prejedaní sa dostaneš čerstvý olej a s úsmevom na reťazi šup do ďalších kilometrov.“ Dobre, dobre... Nechal som sa uniesť, ale v tme je snívanie dovolené.

13. 4. 2016

Včera do okienka na mojej pivnici nakukoval drozd. Trochu sme si pokecali. Klebetil, že už je celkom teplo a čakajú s pani drozdovou prírastok do rodiny. Mať tak rodinu. Ach, to by bolo niečo. Predstavujem si pani bicyklovú. Nádherná dáma, pekne stavaná, kostra ako modelka, kolesá také akurát, ani mäkké, ani tvrdé..., radosť na ňu pozerieť. Jazdili by sme spolu po lesných cestičkách, leteli dolu kopcom a samozrejme, že by som ju nechal vyhrať všetky preteky. Dost' bolo rečí, pustite ma von! Hurá do ulíc...

1. 7. 2016

Muchy zamazané od čokoládovej zmrzliny mi dnes priniesli veľkú novinu. Vraj začínajú letné prázdniny. Ihriská plné detí, kolobežiek a bicyklov. Konečne! Musím byť pripravený a vo forme, keď sa otvoria dvere tohto väzenia. Stanem sa kráľom ulice alebo rovno mesta. Nikto sa mi nevyrovná. Víťazstvo mám v krvi – teda v oleji. Jeden starý bicykel na našej ulici vravieval: „Brzdy sú pre slabochov.“ Mal som ho celkom rád. Prešiel kus sveta. Rozprával príbehy o krajine, kde žijú iba bicykle. Vládne tam spravodlivý kráľ Koleso III. a staré bicykle majú mazivo, náhradné diely a všetko, čo potrebujú. Tomu sa hovorí fungujúce zdravotníctvo. Nie ako naposledy, keď som dostal defekt. Môžem ja za to, že sa starý klinec vybral do sveta a práve na mojom kolese? Sťažoval sa, že nemám dušu a že z tej jazdy je celý dobitý. Aj malé deti predsa vedia, že ich mám dve, hoci niekedy sú deravé. Dost' bolo rečí, počujem nejaké kroky. Konečne je to tu! Môžem vyraziť do sveta.

27. 10. 2016

Tma, tma a zase iba tma. Som starý bicykel. Zabudnutý a opustený. Je mi do plaču. Bude to asi počasím. Prší. Muchy prestali lietať a ja počujem klopkanie dažďa. Nemám rád vodu a neviem ani plávať. Som predsa bicykel, nie ryba. Keď to klopkanie prestane, príde biela zima. A potom budú Vianoce. Najkrajšie boli, keď som bol mladý a plný síl. Postavili ma pod stromček a dali mi aj meno. Peľko sa zo mňa veľmi tešil. A ja som s ním prežil život, ktorý je snom každého bicykla.

Čestné uznanie Lukášová Barbora

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Ľudia často zabúdajú, že za ich úspechom nestoja iba oni a ich tréneri, učitelia, rodina alebo priatelia. Je jedno, o aký úspech ide. Maliari by nenamaľovali krásne obrazy bez kvalitných štetcov a farieb, tanečníci by neboli takí výrazní bez pestrých kostýmov a hudby a cyklisti by boli stratení bez bicyklov.

Ale dovoľte, aby som sa predstavil. Mám už vyše deväťdesiat rokov a som bicykel. Rád by som vám povedal svoj príbeh. Asi si všetci myslíte, že bicykel nemôže mať zaujímavý život, ale ja som výnimkou. Patril som viacerým majiteľom, vystriedal som veľa pivníc, garáží a chodieb a precestoval mnoho kilometrov.

Vyrobili ma v Nemecku, presnejšie vyrobil ma mohutný bradatý muž bez vlasov, ktorý mal na tvári vždy milý, prívetivý úsmev. Volal sa Paul Hartmann. Žil so svojou sestrou, útlou kostnatou ženou s úzkou tvárou a malými privretými očami. Na rozdiel od svojho brata bola zamračená, s pohrdavým výrazom a neznášala deti. Svojho brata často sekírovala a utláčala. Hartmannovci boli veľmi zvláštna dvojica. Paul vyrábala bicykle už od 16-tich rokov a neskôr sa tým začal živiť. Jeho bicykle vyzerali takmer rovnako - mali tenké kolesá, malé sedadlo, kôš, boli ťažké a väčšina bola sivá, čierna alebo hnedá. Mňa však navrhol inak. Vyrobil ma z ľahkého železa, dal mi veľké, hrubé kolesá, brzdu na predné aj zadné koleso, zvonček a natrel ma načerveno. Oproti ostatným bicyklom som bol malý a výrazný. Paul do mňa vložil kúsok zo seba, čo mu sestra vyčítala. Myslela si, že taký bicykel nikdy nepredajú a môžu ho rovno zničiť. Paul sa ma však zastal, a tak som im ostal ešte dlho na krku. O pár mesiacov ma chcel kúpiť jeden chlapec, ale jeho rodina nemala dosť peňazí. Ostal som tam ešte asi štyri mesiace a prišla zima. Cez zimu si bicykle nikto nekupoval, a tak som tam čakal ešte ďalšie tri mesiace. Na jar začali chodiť zákazníci, ale nikto nemal záujem o čudný malý bicykel, ktorý nemá kôš na nákup a má príliš

hrubé kolesá. Až raz prišiel malý chlapec, ktorý vyzeral ako tulák. Mal veľké oči a zasnený výraz. Keď vstúpil do obchodu, pocítil som veľkú nádej, že si ma kúpi a konečne nebudem len tak stáť na mieste a prizerať sa, ako si ostatné bicykle hľadajú nových majiteľov. Chlapec sa poobzeral po obchode a hneď sa zastavil pohľadom na mne. Oči sa mu rozžiarili a pomaly ku mne pristúpil. Natiahol ku mne ruku a zazvonil. Ozval sa čistý prenikavý zvuk a chlapec sa usmial.

„Želáš si niečo?“ Chlapec sa trhol a zbadal Paula, ktorý sa naňho spod fúzov milo usmieval.

„Ja-ja... rád by som si kúpil bicykel,“ dostal zo seba chlapec.

„A tento sa ti páči?“ opýtal sa Paul a ukázal na mňa. Chlapec placho prikývol. Ostatné som už nepočul. Bol som veľmi šťastný, že si ma konečne niekto kúpi. Potom som už iba vnímal, ako ma Paul zdvihol, preniesol cez celý obchod až von a položil na zem pred obchod. Potom sa usmial na chlapca a prikývol a chlapec sa s radosťou chytil môjho volanta. Nasadol na mňa a už sme leteli po chodníku. Mal som pocit, že je to tá najkrajšia vec na svete a dúfal som, že to bude trvať večne. Postupne sme míňali domy, až sme prišli k jednému malému na konci mesta. Zastali sme pred ním a chlapec zo mňa zostúpil. Prešiel so mnou až k domu a oprel ma o stenu. Potom vošiel dnu a ja som tam ostal sám. Aj napriek samote som však mal fantastický pocit z mojej prvej jazdy.

Na ďalší deň som zistil, že chlapec sa volá Sam, jeho rodičia sú Angličania a chvíľu po jeho narodení sa presťahovali do Nemecka. So Samom som sa cítil výborne. Správal sa ku mne akoby som bol človek a ja som mal pocit, že ním naozaj som. Každý deň sme chodievali do lesa a keď sme sa vrátili späť domov, vyčistil ma od blata, dofúkal mi kolesá a ja som sa cítil ako nový. Po pár mesiacoch ho však prestávalo baviť sa o mňa starať a o niekoľko rokov sa začal hrať s kamarátmi. Ja som ostal sám, opretý o stenu domu a čakal som, kedy sa znova pôjdeme previezť do lesa. No tie dni už neprišli. Sam vyrástol a odišiel za starými rodičmi do Anglicka, aby tam mohol študovať. Keď odišiel, jeho rodičia ma ponúkli ich známym a nebol so mnou nikto, kto by ma zachránil. Ich známi, Neuendorffovci, nemali dosť peňazí na bicykel pre svojho syna Karla, a tak boli šťastní, keď ma dostali. Ich syn bol veľmi akčný, takže som sa nenudil.

Za necelý rok sa naučil veľmi dobre bicyklovať, a tak začal skúšať ťažšie veci, pri ktorých sme sa zranili obaja. To sa mi prestalo páčiť. Začal mi chýbať Sam a chcel som sa k nemu vrátiť, no to neprichádzalo do úvahy. Ostávalo mi len dúfať, že sa dostanem k niekomu lepšiemu. Ani neviem ako, ale Karl sa dostal medzi profesionálnych cyklistov a začal súťažiť. Jeho tréner mu povedal, že by

potreboval nový a lepší bicykel, a tak som sa dostal k môjmu ďalšiemu majiteľovi – k Jacquesovi vo Francúzsku. Ten používal bicykel, iba keď sa potreboval dostať do svojho počítačového štúdia, a tak som väčšinu času strávil v jeho izbe pri stene a sledoval, ako pracuje s počítačom. S počítačmi mu to vážne išlo, ale ja som chcel niekoho, ako bol Sam. Dokonca aj Karl bol lepší ako Jacques. Tu som strávil zopár rokov, až ma zaujal jeden článok, ktorý si Jacques pozeral na internete. Bolo tam napísané: Novým majstrom sveta v cyklistike sa stal Karl Neuendorff z Mníchova. „Nikdy som si nemyslel, že by som toto niekedy dokázal,“ hovorí ani nie 19-ročný Karl „Bicyklovať som sa začal až ako 12 ročný, lebo sme nemali peniaze na bicykel. Bicykel som dostal od známych a som im za to veľmi vďačný, lebo bez toho bicykla by som ešte stále sedel doma. Niekedy si myslím, že môj starý bicykel bol dokonca lepší ako tento profesionálny, a preto mi je ľúto, že sme ho predali.“

Odzrazu som pocítil veľkú hrdosť, že práve vďaka mne sa Karl stal majstrom sveta. Chcel som, aby o tom vedel aj Sam a prišiel si po mňa. Ale to sa mi nespĺnilo. Tak som tam čakal ešte aspoň dva roky, kým sa objavila moja záchrankyňa. Bola to asi 30-ročná žena menom Elise, ktorá mala v Paríži cukráreň a potrebovala bicykel na prepravu. Tak som sa dostal do Paríža a bola to príjemná zmena od tmavej izby osvetlenej iba modrou žiarou počítača. Elise ma dala prefarbiť na bielo a dala mi prirobiť kôš dopredu aj dozadu. Odvtedy som každý deň prevádzal zákusky, torty, cukrovinky a nápoje a celkom mi to vyhovovalo. Síce mi chýbali rýchlejšie jazdy cez les, ale určite to bolo lepšie ako pri Karlovi a hlavne Jacquesovi. V Paríži som bol asi dvadsať rokov, až som sa opotreboval. Elise ma ešte chvíľu používala, ale potom si kúpila nový bicykel a mňa chcel odkúpiť jeden zberateľ bicyklov. Elise samozrejme súhlasila, lebo ma už nepotrebovala a zberateľ jej ponúkol veľa peňazí. Tak si ma zobral zberateľ až do USA, opravil ma a takmer úplne ošúpanú bielu farbu zo mňa odstránil. Tam som stál vystavený vo veľkej hale s ostatnými bicyklami. To sa mi vôbec nepáčilo, chcel som sa hýbať. Našťastie som tam bol iba rok a potom prišiel akýsi zlodej, ktorý si ma vybral pre moje hrubé kolesá. Zobral ma k sebe domov, dal mi dole oba košíky a hneď na ďalší deň ma začal využívať pri okrádaní obchodov a domov.

Teraz som bol konečne na vzduchu, ale trápilo ma, že sa podieľam na okrádaní ľudí. Tohto zlodeja som o malú chvíľu opustil, lebo pri jednom úteku pred políciou sa dostal do slepej uličky a bola tam len jediná úniková cesta – preliezť plot. Tak ma tam nechal pohodeného na zemi, preliezol plot a polícia ho už ďalej nenaháňala. Mňa si nevšímali a ostal som tam na zemi vyše týždňa.

Objavil ma tam jeden chlapec. Keď som ho zbadal, myslel som si, že sa mi to iba zdá – ten chlapec vyzeral úplne ako ten chlapec, ktorý ma vlastnil, ktorý sa o mňa staral ako o dieťa. Vyzeral takmer úplne ako Sam. Obzeral sa tam, akoby niečo hľadal, až sa pohľadom zastavil na mne. Presne ako v ten deň v obchode, keď si ma Sam vybral. Podišiel ku mne, zdvihol ma a začal ma viesť preč zo slepej uličky. Keď sme sa dostali zo slepej uličky, chlapec na mňa nasadol a prešli sme niekoľko blokov, až sme sa dostali pred nejaký dom. Chlapec zakýval mužovi, ktorý pracoval v záhrade, a ten mu odkýval. Prišiel k nemu a potom sa pozrel na mňa. Tváril sa veľmi prekvapene a ja som bol prekvapený tiež. Hneď som vedel, že je to Sam, a potom som pochopil, že chlapec, ktorý ma sem priviezol je Samov syn. Bol to skvelý pocit znova ho po toľkých rokoch vidieť. Teraz patrí jeho deťom a dúfam, že ma už nikomu nedarujú.

Čestné uznanie

Ropek Martin

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Mnohí sa ma pýtajú, kto som, a tak sa vám teda predstavím. Som bicykel, ktorý bol v deväťdesiatych rokoch v móde. Ach, to boli časy! Bol som vždy pripravený na výjazd. Moje kolesá sa leskli, blikotali a neustále sa šúchali po zemi. Nikdy sa ma nedotkla ani jedna čiastočka prachu, nikdy som nebol špinavý, jedine ak od blata z búrlivých ciest mojich bývalých majiteľov Mira, Braňa a Tomáša. A teraz? Teraz som akurát hlúpy šrot na šrotovisku, ktorý nemá jedno koleso a chýba mu mnoho súčiastok. Mám tu mnoho priateľov, no už to nie je to, čo predtým. Môj najlepší kamarát sa volá Peťo, no nemá jedno koleso a hlavu, vo vašom riadidlo. Kedysi dávno moji priatelia nemali ani jednu chybu, tak ako aj ja. Keď som ich stretol, pretekali sme sa vo všetkom – v tom, kto je krajší, kto je od lepšej značky, kto má lepší prevod a hlavne, kto je rýchlejší! Teraz už ani ja, ani Peťo, ani žiaden môj kamarát značku nemáme, o kráse sa dá hovoriť akurát tak v snoch, prevod ani prevodom nazvať nemôžeme a my sa ledva postavíme, nehovoriac o pretekaní. A tak každý deň, ako „najkrajší“ bicykel čakám, kým po mňa niekto nepríde. Prešiel mesiac, dva, tri a nikto neprišiel. Už som strácal nádej. Nie je to náhodou moja chyba? Túto otázku som si kládol asi každý deň, každú hodinu a každú minútu. Jedného dňa som si odpovedal áno. Prezrel som si celú moju históriu. Začal som hneď dňom, keď si ma kúpil Miro.

Miro bol super chalan, ktorý mi dal mnoho skúseností a skúsil na mne mnoho trikov. To boli časy! Môj prvý týždeň bol plný pádov, no asi najlepší v mojom živote. No o týždeň neskôr vstúpil do môjho života iný bicykel a človek: Rex a Paľo. Rex bol výborný, asi najlepší bicykel tej doby. Rex bol riadne pyšný a mnohokrát ma nahneval. Stále som si hovoril, že mám zostať pokojný. No jedného dňa to aj s Paľom prehnal. To, čo urobili, spôsobilo doživotné nepriateľstvo medzi mnou a Rexom a medzi Paľom a Mirom. Prišli k nám a ako stále do nás začali zabŕdať, že nemám ani prevodovku. To bol však len začiatok, ktorý som si nebral k srdcu. Ale to, čo nasledovalo potom, ma poriadne nahnevalo. Rex do mňa drgol až tak, že sa mi odlomil kus predného kolesa a celé zadné. Miro ma odniesol domov a položil na balkón. Bolo to leto, stred sezóny a vyzeralo to tak, že budem musieť ostať celú túto sezónu v byte alebo v pivnici. No očakávanie bolo ružové. Kým som spal, Miro ma zobral a odniesol na skládku. Myslel som si, že je koniec. Keby som vedel, ako môžem skončiť svoj život, stalo by sa tak. Našťastie o deň neskôr prišli dvaja bratia, Braňo a Tomáš. Opravili ma a vystavili ma do výstavnej skrine. Ja som si už myslel, že budem jazdiť, moje nové kolesá ožijú, ale ja som skončil na výstave. Nemal som na to nervy. Každý deň som stál na rovnakom mieste, v rovnakej pozícii. Ostalo mi už len vymyslieť plán, ako ujsť, a hlavne ho dobre zorganizovať. Vedľa mňa mal pribudnúť nový bicykel a ja som si povedal, že keď otvoria dvere, ja utečiem. Ibaže som si neuvedomil, že vedľa mňa už nikto nevojde a tak, keď som vyliezol von, Tomáš ma chytil a vyšiel so mnou von, do ulíc, na chodníčky, a tak som konečne zakúsil chuť hliny, asfaltu a čistého vzduchu prírody. Takto trval celý týždeň: doobeda na mne chodil Tomáš a poobede Braňo. Ten týždeň bol úžasný. Ale hneď potom som zistil ďalší fakt: Paľo je Braňov spolužiak. Nie! Takže som bol znovu v styku s Rexom. Osobne si myslím, že sa už upokojil, bol pokornejší a slušnejší. Bola s ním veľká zábava, boli sme výborní kamaráti. Povedal som mu svoju históriu, kde ma vyrobili, zážitky s Mirom a všetko o sebe, moje slabiny, veci, ktorých sa bojím, napríklad obyčajného chrobáčika a dokonca železa. To isté urobil aj on. Veril som mu a mal som ho celkom rád. Bolo mi smutno, keď som odchádzal domov. No toto, čo mi urobil, by som nečakal ani od najhoršieho bicykla na tejto zemi. Všetko vykecal všetkým bicyklom, ktoré poznám. Bol som na hanbu za všetko, čo som mu ja, hlupák, povedal. Nechcel som ísť von, lebo som sa bál výsmeškov. Mal som však plán. Chcel som povedať všetko, čo mi povedal on. Chodil som od bicykla k bicyklu, ale nikto mi nechcel uveriť tieto moje reči. A tak som ostával doma. Chlapci si našli nový bicykel a ja som znova skončil tu, na smetisku. Tak a toto bol môj

život. „Chyba vo mne nebola. Som si istý. Ja som nič zlé neurobil!“ povedal som si pyšne a bol som si istý svojou detskou nevinnosťou.

Išiel som si ľahnúť a zaspal som. V noci som vstal na veľký krik. Prišiel nový bicykel a ja, vládca smetiska, som mal rozhodnúť o tom, či tu ostane alebo nie. Opýtal som sa: „Ako sa voláš?“ Odpoveď nedošla, a tak som si ho zatiaľ prezrel. Žltý, pripomínal Rexa. Vyzeral rovnako ako ja, keď som spadol kvôli Rexovi. Po piatich minútach prišla odpoveď: „Rex, volám sa Rex!“ Myslel som, že odpadnem na mieste. Ten Rex je teraz taký polámaný, doráňaný a zničený? Povedal som si, že mu už šancu nedám a tak som sa hnusne a povýšenecky otočil a išiel preč.

Vtom sa ozval výkrik: „Max!“ V tej chvíli som si pomyslel, ako môže vedieť moje meno. Nikomu som ho nikdy nepovedal a jemu už trucom nie. „Stoj! Viem, že som robil hlúposti, ale teraz potrebujem odpustenie a domov!“ „Ja mu ho nedám!“ zahundral som si pod nos a ďalej išiel. „Peťo ma vyhodil!“ „No a čo, mňa vyhodil Miro, Tomáš aj Braňo a on sa o mňa ani nepotkol. Nie, neprijmem ho.“ Hundral som si pod nos a pomaly som sa blížil k môjmu domovu. „Ak ma neprijmeš, zostane zo mňa len troska a to nechceš, to viem. Lebo ty sa staráš o každého, tak sa, prosím, chvíľu postaraj aj o mňa! Robil som hlúposti, ale ľutujem to z celého srdca!“ V mojej hlave sa tie slová opakovali, až kým som nezastavil a neotočil sa. Ten pohľad, ako keby som videl seba v minulosti. „Dobre, ale sľúbiš, že nič nevyvedieš!“ Poslal som ho k najprísnejšiemu bicyklu na smetisku. Tam bol asi týždeň a každý deň predstupoval pred moju tvár. Všetko išlo v poriadku, ale ja som mu veľmi neveril, a tak som ho tam nechal asi mesiac. Každodenné prehliadky som mu však odpustil. Celý mesiac do mňa môj kamoš Peťo hučal, aby som dal Rexa do jeho vlastného príbytku, ale ja som sa nenechal naviesť. Radšej som išiel proti celému smetisku, ako ho pustiť na slobodu. Raz sa mi však vo sne zjavil Miro, ktorý mi povedal, aby som ho pustil, ale ani to ma neobmäkčilo. O deň prišiel Braňo s Tomášom. Ani to nezabralo, iba to všetko zhoršilo. Ďalšiu noc tam nikto nestál, iba som stále počul slová Rexa, keď vošiel na smetisko. To mi už stačilo. Odpustil som mu všetky zlé skutky, ktoré spáchal a dal som mu jeho vlastný príbytok. Rex mi bol vďačný až do smrti.

Zistil som, že aj počas života sa človek môže zmeniť a že nie som vždy ten dobrý ja, ale aj iní majú pravdu. A kde som teraz? Na smetisku a žijem si tu spoločne s Rexom, Peťom a ostatnými bicyklami spokojne. A hneď ako uvidím vchádzať ľudí, utekám, lebo nechcem stratiť kamarátstvo. A chyba? Áno, bola vo mne.

BICYKEL ADRIAN

13. 5. 1958

Je to tu. Cítim ako sa otvára krabica. Oslepuje ma svetlo. Zrazu sa ma niečo dotkne. Sú to ľudské ruky, ktoré ma vyťahujú von. Položia ma na zem. Cítim pevnú zem, ako ma chladí na gumách. Konečne budem jazdiť po tomto svete. Užívam si ten moment, keď zrazu počujem, ako sa nejakí dvaja muži rozprávajú: „A koľko bude stáť tento krásavec?“ opýtal sa jeden muž. Zrejme to bude môj nový majiteľ. Vtom mu druhý odpovedal: „Tak okolo 100 libier!“ Prvý muž sa trochu zarazil, ale nakoniec súhlasil. Podal mu 100 libier a zobral ma. Druhý muž mu iba poďakoval. Po ceste si na mňa nesadol, ale ťahal ma vedľa seba. Nechápal som prečo, ale bolo mi to jedno. Užíval som si chvíľu slobody. Vtom ma muž oprel o stenu. Pozrel som sa, čo sa deje. Muž vošiel do obchodu. Pozrel som sa na obchod. Nad dverami bolo napísané: „Darčeky“. Pozrel som sa do výkladu. Boli tam nádherné plyšové hračky, darčkové krabičky, mašle, stuchy a mnoho ďalších vecí. Po chvíli muž vyšiel. Držal v ruke tyrkysovú mašľu. Pripevnil mi ju na sedadlo a pokračovali sme. Po niekoľkých minútach sme došli k nejakému domu. Muž otvoril bránku a mieril ku garáži. Ani som si nestihol dom a záhradu poriadne obzrieť a už sme boli na mieste. Otvoril ju a opatrne ma oprel o zrkadlo. Položil na mňa plachtu a odišiel. Pootočil som hlavu, aby som na seba videl. Musím sa priznať som naozaj nádherný. Kolesá sú čierne ako uhoľ a sedadlo taktiež. Ostatné trubice boli atramentovomodré. Bol som naozaj nádherný. Ale bol som už dosť unavený, tak som si šiel trochu pospať. Dúfam, že zajtra budem už jazdiť!

14. 5. 1958

Vstal som, keď som počul, ako sa garáž otvára. Počujem, ako sa ku mne niekto približuje. Zrazu zo mňa dal niekto dole plachtu. Prvé, čo som uvidel, bol chlapec s otvorenými ústami. Rozbehol sa ku mne a začal si ma prezerať. Celého si ma prezeral ako zázrak sveta. Bol som na seba celkom pyšný. Keď si ma chlapec obzrel, podišiel k mužovi. Objal ho a povedal: „Ďakujem ti, oci!“ Hneď mi došlo, že som bol darček. Ale bolo mi to celkom jedno. Hlavne, že som mal majiteľa. Začal som hneď premýšľať nad tým, aká to bude zábava jazdiť. Chlapec ma po chvíli vytrhol zo zamyslenia a povedal: „Oci, môžem si na ňom zajazdiť?“ Muž sa pousmial a povedal: „Na čo čakáš, Jack? Chod’!“ Jack sa usmial, dal zo mňa dole mašľu a sadol si. Zatlačil na pedál a už sme išli. Ten

pocit bol úžasný. Konečne slobodný. Voľný a nespútaný. Vial na mňa jarný vietor s nádychom vlhkosti a vôňou kvetov. Kolesá sa mi ladne otáčali a ja som neopísateľnou rýchlosťou išiel dole kopcom. Konečne. Takto sme išli asi pätnásť minút. Jack sa otočil a išli sme späť domov. Po niekoľkých minútach sme boli späť pri dome. Vošli sme a pred nami stál Jackov otec. „Tak čo? Ako bolo?“ spýtal sa. Jack sa doširoka usmial a povedal: „Výborne!“ Otec sa pousmial a povedal: „To som rád, že sa ti páči. Teraz ho choď odložiť a poď sa navečerať.“ Jack súhlasne prikývol a odložil ma do garáže. Oprel ma o stenu k zrkadlu. Pousmial sa a odišiel. Bol som nesmierne šťastný. Toto bol najlepšie deň môjho života. A vlastne to bol iba môj druhý. No, to je jedno. I tak bol najlepší. Rozhodol som sa uložiť na spánok, aby bol zajtrajšok čo najskôr.

15. 5. 1958

Vstal som. Jack tu ešte nebol. Rozhodol som sa teda porozhliadnuť po garáži. Nebolo tu nič také zaujímavé. Rebrík v jednom rohu. Police plné rôznych harabúrd a ďalšie zbytočnosti. Najzaujímavejšia vec tu bol... asi bicykel. Počkať, veď to ja som ten bicykel. Áno. Som tá najkrajšia vec v garáži. Som taký skromný bicykel. Po chvíli som počul, ako sa otvára garáž. Vošiel do nej Jack. Srdce mi zajasalo. Jack ma schmatol, vysadol na mňa a už sme šli.

Išli sme chvíľu, keď sme zastavili pred obchodom. Jack ma oprel o pouličnú lampu a vošiel do obchodu. Nemyslel som si, že je to dobrý nápad, ale on je môj pán. Tak mu verím. Bol tam asi päť minút a v tom som ucítil, ako ma niekto berie. Zobral ma a sadol si na mňa. A už sme leteli ulicami. Asi po pol hodine jazdy medzi nejakými uličkami sme zastavili pri starom dome. Bol veľmi starý a vyzeral, že každú chvíľu spadne. Muž a ja sme doň vošli. Chvíľu sme šli po tmavej chodbe. Na konci bola miestnosť. Muž a ja sme do nej vošli. V miestnosti sedeli traja muži. Muž, čo ma držal, povedal: „Mám ten bicykel. Dám vám ho, ak mi dáte to, čo som chcel ja!“ Jeden z nich sa jemne pousmial a povedal: „Tu máš! A teraz sa prac!“ Muž položil na stôl kufrík. Muž, ktorý ma držal, ma oprel o stenu, zobral kufrík a odišiel. Tí, čo sedeli okolo stola ma zobrali do inej miestnosti. Tam čakal muž so zväračkou pripravený na zväranie. Položili ma na stôl a jeden muž povedal: „Nájdí ten diamant! Keď ho nájdeš, bicykel daj roztaviť!“ Muž so zväračkou prikývol a dal znamenie, aby odišli z miestnosti. Keď všetci odišli, muž začal. Strašne to bolelo, ale po chvíli prestal. Videl som, ako zo mňa vybral diamant, bol asi dva centimetre veľký. Muž sa zasmial a zavola ostatných. Tí hneď pribehli a zobrali diamant. Keď muži odišli, muž zas zapol zväračku a začal ma pomaly roztavovať. Asi

po hodine som bol rozobratý na malé kusy. Dali ma do vreca a položili ma na zem k ostatným vreciam.

17. 5. 1958

Som tu už dva dni. Čakám či sa niečo bude diať. Ale stále nič. Dúfam, že sa niečo stane. Ale márne. Po chvíli čakania sa stal zázrak! Nejaký muž ma zobral. Počul som, ako niekto niečo hovorí: „Mám tu kusy bicykla. Predám ti ich za 50 libier.“ Muž zrejme súhlasil, lebo som bol v pohybe. Po nejakom tom „cestovaní“ som sa niekde ocitol. Muž otvoril vreca a pomaly začal vyťahovať kusy môjho „tela“. Zobral ma, pousmial sa a povedal: „Dúfam, že z teba bude pekný bicykel.“

Môj život bol krátky. A život nového bicykla už nebol môj. Aspoň som tento život žil na plno. Dúfam, že tento denník nájde nejaký bicykel a bude sa mu žiť lepšie ako mne.

S pozdravom autor

Bicykel Adrian

Čestné uznanie

Tokárová Denisa

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Bicykle zvyčajne prežívajú dlhé nudné cesty po nerovných chodníkoch, niekedy sa dokonca brodia čerstvým blatom a nesú ťažký náklad. Tento bicykel nie je ako ostatné. Je síce starý, ošúchaný a špinavý, no zažil veci, o ktorých sa iným bicyklom ani len nesnívalo.

V každý všedný deň sa hneď ráno vybral na prechádzku. Išiel lesným chodníčkom, počúval vtáčí spev a potom si zvolil cestu na líuku alebo pokračoval popri rieke. Voda – šťastná z jeho prítomnosti – mu špliechala na kolesá. Sprevádzala ho celý čas až k malému rybníku. Tam chvíľu pobudol, oddychoval a pri západe slnka sa vracal späť. Keď už mesiac vyhupol na oblohu, bicykel sledoval hviezdy. Vždy mu priniesli iný sen. Aj tento deň sa začal normálne. No v určitom bode sa to celé zvrtilo a jedna sekunda sa zrazu nepodobala na tú predošlú.

Bolo obyčajné jarné ráno. Slnko už dávno vyčkávalo na oblohe, ohrievalo veľkú líuku, farmy a mierne husté dubové lesy naokolo. Starý bicykel, opretý o pomaly sa rozpadávajúcu stodolu, sa práve zobúdzal zo sna, ktorý mu prideliť hviezdy. Chcel sa naň rozpamätať, no čím úpenlivejšie rozmýšľal, tým rýchlejšie sa sen rozplynul v hustej ťažkej hmle. Ostal mu iba obraz čierneho jazera obklopeného skalnatými vrchmi. Na jeho hladine sa odrážali sivé búrkové mračná. Na takú spomienku by radšej zabudol.

Tak ako vždy bicykel ešte trochu rozospatý zamieril k lesu. Pod kolesami mu chrupčali kamienky, štekľala ho tráva, ovieval ho teplý vánok. Už na konároch prvých stromov zočil pár sýkoriek, no ich pieseň začul oveľa skôr. Stále viac sa vnáral do lesa a k sýkorkám sa pridali aj zvyšní zvierací obyvatelia. Neprestávali. Celý ten čas spríjemňovali bicyklu cestu. Dnes nešiel ani na lúku, ani popri rieke. Pokračoval v ceste lesom.

Šiel stále hlbšie a hlbšie. Les bol pochmurnejší. Zhustol, korene starých stromov sa navzájom preplietali. Cez koruny už neprechádzalo veľa svetla. Vzduch sa ochladil. Pieseň zvierat pomaly tichla. Túto časť lesa zrejme neobýval ani mravec. Bicykel sa už chcel vrátiť, aj keď vedel, že je len tesne popoludní. Začínal sa strácať.

Vtom si všimol, že les redne. Postupoval teda ďalej, až sa ocitol na čistinke. To, čo uvidel, ho prinútilo zabrzdiť. Pohľad mu spočinul na čierno-čiernom jazere rozprestierajúcom sa do diaľky. Chránili ho vysoké chladné oceľovosivé vrchy. Po oblohe plávali takisto sivé, nie veľmi priateľské mraky. Naznačovali ticho pred búrkou.

Celá scenéria vyzerala presne ako tá jediná spomienka, ktorá mu ostala zo sna. Tá jediná, ktorá ostala aj napriek tomu, že ostatné zutekali. Tá jediná, ktorá bola po prebudení ako prikľncovaná k jeho mysli. Teraz ten sen stál pred ním, akoby tu bol už dlho, no stále neprebádaný. Bicykel zacítil príležitosť, zacítil dobrodružstvo a zrazu vedel, čo má robiť. Zvyšok sna sa mu začal odhaľovať.

Rýchlo zaberal pedálmi, až sa ocitol na druhej strane jazera. Blízko brehu sa voda správala čudne. Vírila. Naokolo sa nedialo nič, tam bola voda pokojná. Tvárila sa, že o ničom nevie. Bicykel ju však ľahko prekukol. Na prvý pohľad voda tvrdila, že tu nie je nič zaujímavé, posielala návštevníkov preč. No ak ste sa prizreli bližšie, všimli ste si, že je nervózna. Bojí sa, či skrýva svoje tajomstvo dôkladne. Ten vír bol jednoznačne záhadný. Bicykel doň bez váhania skočil.

Na okamih ho obľial chlad, pristál však suchý na zemi. Trochu sa zakolísal z prudkého pádu, no keď zazrel svet okolo seba, takmer celkom spadol. Kolesá zabáral do mäkkej tmavofialovej trávy. Nad ním visela krásna tyrkysová obloha s jasným čistým slnkom. Jeho lúče sa načahovali za priehľadnými, skoro sklenenými listami stromov, čím vytvárali množstvo popretkávaných dúh. Okolo čokoládovo-hnedých kmeňov sa ovíjali schody a cestičky, niekde aj domce tunajších obyvateľov. Zem ovládali kentauri, vo vzduchu plachtili fénixy. Bicykel ostal až do noci. Mali tu nádherné hviezdy...

Každý deň sa tam vracal. Predieral sa hustým tichým lesom, obišiel chladné mŕtve jazero a skočil cezeň na fialovú trávu vítaný

miestnymi tvormi. No nezabudol občas zajať na lúku či prejsť sa popri rieke.

Každý deň strávil v príjemnej spoločnosti prírody, ktorú by mu všetky bicykle závideli.

Čestné uznanie

Gierová Emanuella-Ema

DENNÍK STARÉHO BICYKLA

Ako sa svet točí...

To bolo radosti, keď som prvýkrát uvidel svet. Ako som sa pýšil, hrdosti nikdy dost. Mal som aj začo. Bol som nový, krásny, moderný a len tak som sa blýskal.

Boli sme uložení vo výklade. Asi desiaty z nás. Rôzni. Veľkí, malí, športové, pre dievčence a pre chlapcov. Každý deň som sa pozeral na ulicu a okoloidúcich. Z nejakých neznámych dôvodov som bol smutný. Stále som dúfal, že ma niekto príde kúpiť. Svitlo nové ráno, svitol nový deň. Ešte jeden, ale nie ten, čo som ja čakal.

Moju kamarátku z pravej strany už odviezli, po kamarátku z pravej strany si prišlo plavovlasé dievčatko.

Na vstupných dverách do obchodu zazvonil zvonček. Stála tam mohutná mužská postava. Taký veľký fúzatý ujo si nás obzeral a prezeral.

Jeho usmiate oči spočinuli na jednom krásnom, novom, vyleštenom bicykli. Na mne. Nevedel som, či sa mám tešiť alebo sa báť. Veď taký mohutný človek ma zlomí, len čo sa ma dotkne. Vzpieral som sa, chcel som kričať o pomoc, ale sily ma opúšťali, nevládol som to. Uložili ma do kufra auta a na prednú brzdu mi naviazali veľkú modrú mašľu. Už som sa začal usmievať. Predsa na mne ten ujo jazdiť nebude.

Bol som veľmi nedočkavý. Kam ma vezie, kto ma dostane, ako so mnou budú zaobchádzať? Plná hlava otázok.

A predsa všetko dopadlo dobre. Dostal ma k narodeninám Miško. Teplé tmavé očka vsadené na usmiatej tvári. Ako sa len zo mňa tešil. A tak začala naša púť. Spoločná. Bolo to krásne, keď sme jazdili cestami – necestami. Miško ma viedol aj tam, kde som pochyboval, že vôbec také niečo aj môže existovať. A predsa sme stále objavovali niečo nové. Šli sme k rieke, na detské ihriská, občas sa len tak potulovali a v lese kempovali.

A pre mňa ten fúzatý ujo urobil aj špeciálne držiaky na ich rodinnom aute, len aby sme stále boli spolu.

A svet sa tak nádherne točil.

Ako sme neraz naháňali mačky. A ony, nezbedy, vyliezli na strom. Ale Miško sa nedal odradiť. Aj on, šup, za nimi hore. A inokedy sme sa pretekali. Taký som bol pyšný, keď sme zvíťazili. Stále sme boli spolu.

Celé dni. A potom sa Miško zaľúbil. A to do takej dievčiny, ktorá jazdila na ružovom kvietkovanom bicykli s košom vpredu, kde vždy nosila bábiky. Na tých vychádzkach som spoznal aj zmrzlinára, slepé uličky a tajné zákutia. Roky plynuli, čas ubiehal. Objavovali sme svet už vo štvorici. Tiež som dostal novú kamarátku. Boli sme nerozluční.

Teraz sa tu povaľujem sám. Môj Miško je už veľký chlap. Ako ten ujo, čo ma kúpil preňho. Nepotrebuje ma. Má iné starosti.

Ale...

Dopočul som sa novinku. Ten nový malý, malilinký Miško chce bicykel. Tiež chce objavovať svet. Voňavé háje, šumiace riečky a mačky na stromoch.

JA mu to všetko môžem ukázať.

A znovu sa svet točí.....

Téma *Píše sa rok 3000* (hodnotil Peter Karpinský)

1. miesto

Kuklová Veronika

PÍŠE SA ROK 3000

Prudko sa nadýchnem. Moje pľúca pohlcujú každú molekulu kyslíku, ako by to malo byť posledný raz, čo vdýchnem vzduch. Na koži cítim chladnú prítomnosť kovu. Každý úder môjho srdca sa mi tlmene rozlieha v hlave. V končekoch prstov cítim slabé chvejivé impulzy, ktoré nepravidelne vystreľujú do celého tela. Lavým viečkom mi chvíľu trhá. Potom všetko ustane. Necítim už žiadne impulzy ani hlasný tlkot, no predsa stále dýcham. Skúsím otvoriť oči. Do mozgu sa mi zahryzne oslepujúce biele svetlo a zachváti ma ďalšia bolesť.

Doteraz som poznala len nekonečnú tmú a ostrú žiara ma zmrazí. Křčovito držím viečka zavreté a hľadám úkryt pre svetlom. Po pár minútach sa belota stáva prijateľnejšou pre oči. Začínam okolo seba

rozoznávať hladké biele steny. Nie je tu nič iné, iba štyri holé múry, ktoré ma obkolesujú z každej strany. Ležím na kovovej posteli. Na jej začiatku a konci sú pripevnené popruhy, teraz uvoľnené. Posadím sa a rukami si vyslobodím členky z popruhov. Pri pohľade na moju ľavú ruku mi prebehne mráz po chrbte. Výkrik sa mi zasekne v hrdle. Celá horná končatina je zo sivého lesklého kovu. Tenké prsty sa vystrú a následne skrčia. Zavriem dľaň. Dokážem ju ovládať. Strach sa odplaví a nahrádza ho pocit neznáma. Kovovú ruku spustím voľne k telu a vstanem z postele. Mám na sebe iba sivé tričko a roztrhnuté nohavice na stehnách. Na mieste, kde chýba látka, mám dve zošité rezné rany. Potlačím nevoľnosť a rukou sa opriem o rám postele. Na koži nad zápästím mám vytetovaný neznámy znak a za ním číslo 301511 – pokus č. 4. V hlave sa mi vynorí neskutočné množstvo otázok. No ja nepoznám ani jedinú odpoveď.

Čo som vlastne zač?

Snažím sa spomenúť si, no nejde to. Na mieste, kde by mali byť spomienky, je prázdno, ako keby niekto z knihy vymazal všetky písmenká. Nepamätám si nič, čo bolo predtým, ako som sa zobudila na kovovej posteli. Urobím pár neistých krokov dopredu. Alebo to bolo dozadu? Netuším. Všetky zmysly mi zlyhávajú. Zrazu urobím pohyb, ktorý som nečakala. Rozkaz však určite neprišiel z môjho mozgu. Zmätene ostanem stáť a čakám, čo sa bude diať ďalej. V hlave sa mi začnú premietañ veci, ktoré som doteraz nepoznala. Obrazy a tváre ľudí, ktoré mi nič nehovoria, a mnoho ďalších cudzích spomienok. Zase však pominú a nahradí ich prázdnota.

Kto vlastne som?

Stena naproti mne sa rozplynie akoby bola iba obyčajný hologram. Na jej mieste stoja ľudia v plášťoch. Vykročím k nim v nádeji, že mi pomôžu. Zo skupiny ľudí vystúpi tmavovlasá žena asi v stredných rokoch a gestom mi naznačí, aby som zastala. Jej tmavé oči ma neprestajne sledujú.

„Doneste chlapca,“ rozkáže hlasom, ktorý dokazuje jej nadradenosť nad ostatnými.

Neviem, kto to je. Jej tvár je pre mňa neznáma, hoci mám zlé tušenie, že by som ju mala poznať.

„Ako sa voláš?“ opýta sa trochu príjemnejším hlasom. Nespúšťa zo mňa oči, pripravená zachytiť aj najmenší náznak klamstva.

„Ja... neviem.“ Vlastný hlas mi príde cudzí a tak zvláštne vzdialený. Výraz ženinej tváre sa nijak nezmenil, aby som zistila, či je spokojná s odpoveďou.

„Vy však viete, kto som,“ dostanem zo seba, prekvapená vlastnou odvahou. Žene sa na tvári rozhostí nepatrný úsmev, ale ostane ticho.

Dvaja muži sa zatiaľ vrátia s chlapcom. Držia ho, no nevyzerá, že by sa nejako bránil. Je vysokej chudej postavy a pôsobí podvyživeno. Dotrhané oblečenie odhaľuje na jeho tele obrovské modriny a rany. Zvesenú hlavu mu pokrývajú krátke hnedé vlasy.

„Poznáš ho?“ opýta sa ma žena. Vyzerá, akoby od mojej odpovede všetko záležalo.

Poznám ho? Mám ho poznať? pýtam sa sama seba. Ako môžem vedieť, kto je on, keď neviem kto som ja?

Už sa chystám nesúhlasiť, keď chlapec zdvihne hlavu.

Hlavou mi prebehne záblesk.

Vlasy mu padajú do očí, ale ich sýtu modrú farbu neskryjú. Jeho výrazné lícne kosti a pery, ktoré sa slabo hýbu, sú mi veľmi povedomé. Pery sa mu znovu zachvejú. Výrazné oči ma prebodávajú pohľadom. Niečo povedal, no nepočula som.

Hľadá na mňa pohľadom plným výčítiek. Znovu pohne perami, tentoraz to zreteľne počujem.

„Theresa.“

Žena sa znepokojí a začne niečo hovoriť ľuďom naokolo. Chlapca vlečú preč.

Theresa.

To meno sa mi vrýva do mozgu. Pocit nepoznania vprchal. Už poznám ženu aj chlapca. Už viem, kto som.

Nieкто ma chytiť za zápästie. Nevnímam to. Spomienky sa na mňa valia zovšadiaľ.

Theresa.

Som štvrtá vybraná. Som prvý pokus, ktorý zlyhal. Zbavená svojej identity a spojená s cudzou identitou. Vraveli tomu umelá inteligencia. Nazvali nás klonmi, ľuďmi bez vedomia a duše, ľahko ovládateľní. Teraz však zlyhali. Som prvá z pokusov, ktorá si uvedomila vlastnú existenciu, samu seba. Som pre nich neovládateľná, tak ako Jack.

Jeho meno mi znovu otvorí oči a rozjasní myseľ. Vytrhnem sa zo zovretia a rozbehnem sa za ľuďmi, ktorí odvliekli Jacka.

Tep sa mi zrýchli a telo mi zaplaví adrenalín.

Sme pre nich iní. Nebezpečne iní. A musíme odtiaľto utiecť.

2. miesto

Halušková Ľudmila

ZMENA

57

Staré, popraskané, špinavé. Také som bolo, keď som po dlhom predlhom čase zase uvidelo denné svetlo. Bolo som aj iné. Kedysi. Pred strašne dlhým časom, keď si ma John kúpil v obchode. Bolo som jedno z najlepších logaritmických pravítok. John si ma kúpil ako nevyhnutnú pracovnú pomôcku.

Na denné svetlo ma vyhrabal malý chlapec. Volal sa Denny. Bolo vidieť, že nevie, čo som a na čo sa používam. Po dôkladnej prehliadke ma zobral domov, kde ma neskôr ukázal rodičom. Pánabeka, takú podobu som ešte nevidelo! Rovnaké oči, rovnaké prekvapenie, rovnaká neistota.

Rodina, do ktorej som sa dostalo, bola štvorčlenná. Počas toho týždňa, čo som u nich strávil, som viackrát skoro odpadlo od úžasu. Pani domu pripravovala jedlo tak, že povedala mierne väčšej skrinke, čo chce na večeru, a tá jej to v rekordnom čase pripravila. Deti boli celé dni doma a miesto toho, aby išli do školy, sa učili doma s robotom. Celý dom mal úplne iné tvary a miestnosti. Priestory boli síce malé, ale vytvárali širší dojem. Život tu na mňa pôsobil veľmi nudne. Žiadne zvieracie zvuky, smiech, hádky, rozprávanie, iba samé tupé tváre a výrazy. Miesto rodičov deti vychovávali roboty, priateľov nahrádzali tenké obdĺžnikové tabuľky a o pohybe vonku ani nehovorme. Oblečenie mali všetci podľa toho, kde pracovali.

Mňa osobne si všímali len prvý deň. A potom posledných pár hodín, keď pozerali nervózne na mňa a na hodiny. Polička, kde som sa nachádzalo, bola tesne pri schodoch na druhé poschodie. Bolo odtiaľ všetko vidieť. Preto mi neušlo, keď do domu vošiel chlap v sýto bielom oblečení a začal sa potichu rozprávať so staršími členmi rodiny. Nazvalo som si toho chlapa Petržlen. Keď prešla asi pol hodina, všetci vstali a otec rodiny na mňa ukázal. Vôbec som netušilo, o čo ide. Došlo mi to, až keď ma ten gigantický Petržlen schmatol a niesol z domu preč. Keď som vyšlo von do záhrady, zistilo som, že sa čoskoro bude stmievať. Petržlen so mnou nasadol do niečoho čo vyzeralo ako obrie mydlo, položil ma na sedačku vedľa seba a naštartoval. Zvláštnosťou tohto mydla bolo, že jeho steny boli priehľadné a napodiv sa vedelo pohnúť nielen dopredu a dozadu, ale aj lietať a ako som neskôr zistilo, i plávať pod vodou. Po vzlietnutí sme išli smerom ku zapadajúcemu slnku. Ten pohľad stál za to! Bolo to skoro také, ako som si to pamätalo. Zdalo sa mi len, že slnko bolo o trochu bližšie, keď som ho videlo naposledy.

Na obzore už boli iba slabé lúče, keď sme leteli ponad mesto. Obrovské mesto. Prezeralo som si s údivom budovy, ulice, ľudí a

vozidlá podobné tomu, v ktorom sme sedeli, a pritom premýšľalo o tom, ako dlho som bolo pod zemou a či si ľudia v minulosti mysleli, že to takto dopadne. Široko-d'aleko som nevidelo skoro žiadnu zeleň. Ľudia sa tvárili ako ľadové sochy bez citu. Deti, ktoré som uvidelo, sa medzi sebou skoro nerozprávali, iba hľadeli do tých svojich tabuliek. Z toho, čo som tu doteraz videlo a zažilo, som bolo očarené i smutné zároveň.

Zrazu sa ozval strašidelný smiech. Petržlen vedľa mňa s namosúreným výrazom vytiahol malú tabuľku z vrecka a povedal do nej, že už tú vec má, a nie je to nič zvláštne. Potom rozsvietil celé vozidlo. V jeho svetle som si všimlo velikánsky ostrov pred nami. Začali sme pristávať takýmto postupom: ponorili sme sa, podplávali sme polovicu ostrova, prešli sme polopriepustnou bublinou, ktorá nás dostala na náhornú plošinu a pristáli sme.

Po pristátí ma chlap, čo ma viezol, zobral do rúk a kráčal so mnou dnu. Niesol ma dlhými chodbami, ktoré boli v podstate rovnaké. Vyzeral strašne nervózne. Asi myslel na to, že už mohol odpočívať po dobrej večeri, keby ma nemusel priviezt'. Konečne sme po náročnom blúdení po chodbách prišli k tým správnym dverám. Vyzerali presne tak isto ako všetky ostatné dvere, okolo ktorých sme doteraz prešli. Zasmialo som sa v duchu tomuto a zároveň pocítilo strach z toho, čo ma za tými dverami čaká.

3. miesto

Majcherová Anna

PÍŠE SA ROK 3000

Bežala som presne ako teraz. Spomienka mi zašumí v hlave ako lístie povievajúce v teplom vánku, ktorý v ten večer pofukoval. Pravá, ľavá, pravá, ľavá, pravá... zahrnúť, znova bežať, zmeniť smer, spomaliť, zorientovať sa... výskanie a smiech sa ozývali od všadiaľ. „Hej! Lily! Mám ťa!“ rozbehol sa, no ja som sa mu znova so smiechom stratila v kukurici, ktorá práve dozrievala. Myslela som, že túto naháňačku vyhrám ja. Mala som totiž dobrú stratégiu – často meniť smer. Tisícikrát za posledný týždeň som zahrnala spomienky na môjho utekajúceho otca a pripomenula si, že na pochmúrne veci teraz nemám čas. Zrýchliła som, lebo v najkrajnejšom kútiku môjho zorného poľa sa ktosi mihol. Zmenila som smer, aby som sa vyhla potenciálnej zrážke, no v tom sa predo mnou z čista-jasna ktosi zjavil a bola som na zemi. „Lily, čo sa ti stalo?!“ chytil ma a pomohol mi vstať. Rana nebola až taká hlboká ako sa mi na prvý pohľad zdalo, no on ma aj tak podoprel, a pomohol mi

odkrívať von z kukurice. Posadil ma na vozík napoly zaplnený slamou a previezol na neďalekú farmu, kde sme zadným vchodom vošli do domčeka so slamenou strechou. Najprv mi vyčistil a obviazal koleno a potom ma aj napriek mojím protestom preniesol do hojdacieho kresla na terase. Prichystal kopu dreva, aby sme si večer s deckami urobili vatru, potom sa ku mne usadil a ja som si oňho oprela hlavu. Sedeli sme, bavili sa o všetkom a zároveň o ničom, sledovali kone dolu v ohrade. Premáhala som sa, ako som len mohla, aby môj strach a smútok nedostali príležitosť vyjsť na povrch, no nedarilo sa mi a on to vedel. Čakali sme na chvíľu, keď sa deň spojí s nocou. Najčarovnejší okamih, aký kedy bol. Slnko sa lúčmi ako o dušu naťahovalo, no atrament rozlievajúc sa od východu bol silnejší. Postupne ovečky nad obzorom zružoveli, akoby boli z cukrovej vaty, a potom stmavli a vytratil sa. Nad nami sa otvoril vesmír. Tak tomu hovorieval môj tatko, predtým než ho jeden zo Šialencov neodvliekol. Tak ako pred piatimi mesiacmi mamku.

Brodíme sa cez potok. Celé telo mám paralyzované, skrehnuté od ľadovej vody, ktorá sa ma za každú cenu snaží strhnúť so sebou. Nebyť jeho, už by som sa vzdala. V poslednom úseku sa po mňa zohne a vyloží ma hore na breh. Zachytím jeho pohľad, plný beznádeje. V diaľke sa zjaví štyri páry bielych očí - reflektorov, ktoré nám osvetia chrbty. Prichádzajú.

Pomrvila som sa v jeho náručí, keď ma začal na krku štekliť pierkom, ktoré mi vytiahol z členky. Robil mi to vždy, vravieval, že keď ma štekli pod bradou, usmievam sa najkrajšie na svete. Spomenula som si na všetky ostatné razy, keď sme takto pozorovali oblohu a premohla ma nostalgia. Ostal mi len on. A partia deciek samozrejme, keď sme boli spolu, robili sme všetko preto, aby sme zabudli na nespravodlivosť tohto sveta. Opravili sme most, ktorý zhorel, keď prišli Šialenci, zozbierali sme vrecia s obilím, čo ešte ostali, starali sme sa o kone, a o zopár sliepok. Chodili sme po domácnostiach a zbierali petrolejové lampy a sviečky. Robili sme všetko preto, aby sme prežili... alebo skôr všetko preto, aby sme zabudli, že sme tí, čo prežili. Dospelých odvliekli a na nás zabudli. Nechali nás napospas strachu z toho, čo bude ďalej. Nikto už nevedel, kto sú tí dobrí, komu sa dá veriť. Každý sa musel spoliehať na to, čo mal. Ja som mala jeho. Na budúci rok budeme mať osemnásť. Budú nás môcť odvliecť a zabiť, tak ako všetkých ostatných? Čo urobíme, aby sme prežili? Budeme nútení ujsť? A čo potom? Nad týmito otázkami som premýšľala už asi stýkrát, no odpoveď sa skrývala kdesi hlboko, kde som nedosiahla. Najhoršie bolo, že sme nič nevedeli. Posol, ktorý každý týždeň nosieval čerstvé

správy, zmizol. Žili sme iba z klebiet, ktoré sa medzi nami trúsili a z predpokladov, ktoré sa stále menili. Hovorilo sa, že sa po nás vrátia a zabijú nás. Nevedela som, či tomu veriť, no bála som sa, že je to pravda. „Zasa sa tým trápiš?“ Prikývla som a on ma pobozkal na čelo. Sedeli sme ticho, v spoločnom svete bez moderných technológií, o ktorých som čítala na dejepise, sedeli sme pod nekonečným vesmírom nesprávnych možností, boli sme na križovatke a boli sme dezorientovaní, vystrašení, ale boli sme spolu.

Reflektory sa približujú, napätie vo mne narastá, až sa bojím, že vybuchnem. Ostatní vylezú na breh a utekajú ďalej, no ja vidím, aké je to beznádejné. Cítim, že už som na pokraji zrútenia. On sa vyšvihne na breh hneď vedľa mňa pripravený utekať, no ja ho pokojne chytím za ruku. Kde sa vo mne odrazu ten pokoj berie? Pozrie mi do očí a pochopí, čo mám na mysli. Pohladí ma po líci a utrie mi slzy. Vie, že utekať pred tými strojmi už nemá zmysel. „Neprestaneme sa brániť. Kvôli našim rodičom.“ Prikývnem a spolu čakáme na ich príchod.

Nasledujúce dni sme prežívali len tak-tak. Moja úzkosť sa šírila davovou psychózou veľmi rýchlo a aj posledné znaky bežnej radosti sa vytratil. Pri naháňačkách v kukurici sa už neozýval smiech, deckám sa pri vatre nechcelo spievať, všetci sa trápili pre to isté. Čo bude ďalej? Prídu po nás? Neprídu? Drevo do kozuba sa nám míňalo a väčšina zásob zhorela ešte predtým. Nevedeli sme, čo podniknúť. Ostať sme nemohli, a ak by sme sa rozhodli pre útek, mohli by sme natrafiť na Šialencov. A to by bola pohroma. Šialenci uznávali starodávne technológie, dokonca nosili automatické zbrane. Chceli, aby sa doba vynálezov a elektriny vrátila. Boli to doslova šialenci. Kvôli elektrine a vynálezom naša planéta umierala. Teraz opäť prekvitá a darí sa jej, tak prečo by sme mali chcieť vrátiť staré zlé časy? Vôbec som nechápala logiku Šialencov. Takže, jediné čo nám ostávalo, bolo čakať. Tak mi to povedal aj on. Jediný, čo mi ostal. Rozhodli sme sa, že nech sa deje čokoľvek, ostaneme tu, kde sme vyrástli. A toto rozhodnutie sme realizovali, aj keď z okolia poodchádzala väčšina z partie a ostalo nás len päť. A potom, jedného večera nás odtiaľ vyhnali štyri páry reflektorov. A bolo po bezpečí...

Šialenci sú už skoro tu. Pokoj, ktorý ovládol moje telo, ma desí. Cítim rýchly tlkot jeho srdca a jeho dych štekliaci moju pokožku. Chrbtom ruky si utriem slzy a zúfalo premýšľam, čo ďalej. Utekať by nemalo zmysel, aj tak by nás skôr či neskôr dostali, len by sme boli slabší. Vzdať sa znamená umrieť. Takže do úvahy pripadajú dve možnosti: zničenie tých strojov, na ktorých prišli, a útek, alebo zlikvidovanie Šialencov, ktorí po nás prišli, a útek. Obidve z týchto

možností majú toľko háčikov, že ich ani nemenujem a rovno si pripustím, že sme nahraní. Spomeniem si na kričiaceho otca, ktorý sa bránil až kým nezmizol v útrobach vlečky stroja Šialencov. Bojoval on, budeme aj my. Aj keď sme slabí, ale budeme bojovať za to čo je správne a to je zachovanie nepoškvrnenej planéty.

Dva stroje - vozidlá zastavia a zvyšné dva pokračujú v prenasledovaní ostatných. Chlapi so zbraňami nás obkľúčia a jeden z nich sa nám vyberie naproti. V očiach mu pohráva priateľský úsmev a tvári sa milo. Ja odrazu neviem čo sa deje. „Prosím, nepanikárte. Prišli sme vás previezť k ostatným. Nikto vám tu neublíži. Poďte s nami.“ Nepovedal to ako bezpodmienečný rozkaz, skôr ako prosbu. Otvorí dvere a kývne nám aby sme nastúpili. Pozriem na Michala - posledného človeka na celej Zemi, na ktorom mi naozaj záleží, a v zlomku sekundy sa dohodneme. Vy kročíme, Michal mi stlačí ruku - to je znamenie, a obaja sa rozbehneme. Ja sa ako prvá ľahko prešmyknem pomedzi ozbrojených, no Michal už také šťastie nemá. Vrhnú sa naňho asi traja a vzápätí ktosi potkne aj mňa. Vykríkнем, a zubami nechtami sa škriabem z mocného zovretia. Jeden z nich, ten čo sa nám na začiatku prihovárал, teraz čosi pokojne vykrikuje, no ja to neregistrujem. Počujem len bitku a fučanie za mnou, z čoho usudzujem, že Michal sa ešte bráni, a to mi stačí. Prudko a bez rozvahy hodím ľavou rukou dozadu, no jediné, čo z toho mám, je pulzujúca bolesť. Odrazu sa cítim vyčerpaná. Na krátku chvíľu ochabnem, je to naozaj len nepostihnuteľný okamih, no Šialenec mi chytí obe ruky, zdvihne ma, odnesie na vlečku, kde ma pripúta o sedadlo, aby som sa nemohla postaviť. Zakloním hlavu a slzy mi stekajú po krku. Hneď na to prinesú napoly omráčeného Michala a ja v tej chvíli stratím aj posledný kúsok nádeje. Šialenci nás dostali.

„Dávno, ešte v roku 2020, nás ohrozovalo globálne otepľovanie a rôzne iné katastrofy, no ľudstvo sa spamätalo. Viete, čo sa stalo potom. Očistili sme sa. Od všetkého škodlivého. Nesmieme na to ani myslieť, mohlo by nám to pomútiť mozgy. Určite ste už počuli o skupine odpadlíkov. Myslia si, že majú technológie, ktoré tentoraz planéte neuškodia, no ako všetci vieme, je to šialené. Nemusíte sa obávať, skupina bude vládou zlikvidovaná a o rok, teda v roku 3001, si na nich už ani nespomenieme. Ale ide tu o posolstvo. Musíme sa viac snažiť zachovávať pravidlá a nezabúdať, že naša hlavná priorita je zdravé prostredie. Preto nesmieme nič meniť na našej ťažko vybudovanej spoločnosti. Skupina odpadlíkov zlyhala, a pre nás to bude ponaučenie. Niečo také sa už nikdy nesmie stať. Bez vedy je nám lepšie, so všetkým si poradíme a nič pre nás nie je problém, lebo žijeme v súlade s prírodou.“ Poslednú vetu sme spolu s riaditeľom školy

odrecitovali aj my, bolo to niečo ako národné motto. Usmiala som sa, pretože presne to isté nám včera vravel náš dejepisár, keď som sa opýtala, či vie niečo viac o živote s vedou a technológiami. Povedal mi, že bez nich sa nám žije jednoducho lepšie. Ale je to naozaj pravda? Žije sa nám bez toho lepšie? Neviem. Narodila som sa do sveta, v ktorom sa o takých veciach nehovorí.

Cesta trvá celú večnosť. Počúvam rytmické vŕzganie kolies na nerovných koľajniciach ciest. Dvakrát sme zastavovali a do sedadiel vedľa nás pribudli tri vystrašené dievčatá asi o rok mladšie ako ja. Neplakali, iba sa vystrašene obzerali okolo seba. Jeden z ozbrojených Šialencov k nám zopárkrát počas cesty prišiel, ponúkal nám vodu a pýtal sa, či nepotrebujeme na záchod. Jedno z vystrašených dievčat šlo, a keď sa vrátilo, myslela som, že na mieste dostane infarkt. Bolo belšie ako stena a oči jej išli vypadnúť z jamôk. Neskôr som počula, ako svojej priateľke šepká, že jej dali na ruku obojok, ktorý si nevedela stiahnuť dole. A ukázala jej zodreté zápästie. Neskôr si jeden zo Šialencov všimol jej zápästie a ošetril jej ho. Prečo sa o nás tak veľmi starajú? Veď napokon nás aj tak zabijú. Keby to dievča ušlo, aj tak by tam vonku neprežilo. Tak prečo to pútanie? Vlastne, prečo nás nezabili hneď? Načo tá snaha? Nešťastné a nelogické myšlienky mi dobíjajú myseľ aj dlho potom, čo všetci vo vlečke zaspia. Neviem sa zbaviť strachu z toho, čo bude, neviem sa zbaviť nepokoja. Nepoznám odpovede, a to ma strašne zožiera. Začína mi byť zle a príšerne ma bolí hlava. Prajem si umrieť...

Zobudili ma ostré slnečné lúče predierajúce sa cez škáru medzi dverami. Ostatní ešte spia. Na podlahe vo vnútri sa mihne tieň, až sa myknem. „O hodinku tam budeme,“ povie mužský hlas a druhý mu na to pohotovo odpovie. „Neviem sa dočkať, syna som nevidel celý týždeň a Hannah sa na mňa už určite hnevá že, som zobral dve zmeny za sebou.“ Ten prvý sa zasmieje. „To poznám. Ale už poďme, tieto deti sú také prestrašené, až sa bojím, že nám tu od strachu pomrú.“ Druhý zahmká, zahrmmí na všetkých ostatných, že sa odchádza, a zabuchne dvere na vlečke. Pohneme sa a Michal vedľa mňa sa preberie. Pozeráme na seba, akoby sme sa mali vidieť naposledy. „Bojím sa,“ zašepkám. Pokúsi sa o úsmev, no namiesto toho mu po líci stečie slza. Natiahnem sa aby som mu ju zotrela, no on ma chytí za ruku a už ma nepustí.

Spomalíme, vrava a hluk sa stupňuje, kdesi v diaľke počujem spev množstva ľudí. Potom zastavíme a ja všetko vnímam ako sen. Michal ma drží za ruku a je rovnako zamrznutý ako ja. Šialenci, ktorí nás priviezli, nás dlho vedú mestom uprostred výstavby, plnom ľudí. Novým mestom vytvoreným Šialencami. Teraz nám tu vládnu oni.

Všetci okolo sa na nás usmievajú, pospevujú si. Deti šantia pomedzi pracujúcich dospelých. Všetci pracujú na čomsi spoločnom. Odrazu neviem, kam sa mám pozerat' skôr. Vysoké budovy s balkónmi plnými kvetov. Mosty, obrovské stavby prekypujúce zeleňou, rýchle stroje, ktoré nijako nepoškodzujú prírodu. Šialenci mali pravdu a odrazu mi dôjde, že to my sme sa mýlili. Uvedomím si to a v tom moje telo upadne do šoku takého veľkého, až zastanem a neviem sa prinútiť pohnúť. Priamo predom mnou moja mamka s tatkom vysádzajú pivónie okolo priesvitných stien výškovej budovy. Akoby vycítili, že ich niekto pozoruje, otočia sa... Objímame sa nekonečne dlho. Mamka stále opakuje moje meno a plače. Ja plačem tiež, ale nie od strachu ako predtým, teraz plačom od radosti.

Dnes sa naša práca skončila a nové mesto je dokončené. Ľudia posedávajú na terasách a balkónoch, popíjajú punč a bavia sa o všetkom, čo zažili a čo bude. Stojíme obďaleč, hneď pri zábradlí vysokej terasy a čakáme na západ slnka. Tu zhora by to mal byť neopakovateľný zážitok a Michal mi na dnešný večer sľúbil prekvapenie. Stojíme, dotýkame sa ramenami a slnko v diaľke sa pomaly začína dotýkať obzoru. Na všetko vrhá ružovo-zlatý závoj tepla a mne sa na perách ktovie prečo zjaví úsmev. Michal do vzduchu hodí guľôčku veľkosti päste, a tá odletí kamsi vysoko preč. Chvíľu sa nič nedeje, a ja som v rozpakoch. Potom odrazu všade na oblohe vybuchne miliarda farieb v jednom obrovskom ohňostroj. Vezme ma do náručia a ja odrazu presne viem, že toto som mala urobiť už dávno. Pritiahnem si jeho tvár a náš bozk trvá spolu s ohňostrojom večne.

3. miesto

Kurucová Emma

PÍŠE SA ROK 3000

A aaa! Padám už strašne dlho, no vôbec neviem, kam. Nevládzem kričať. BUM ! Trošku tvrdý dopad.

Prečo je okolo mňa taký smrad ? Poriadne sa rozhlídnem a pochopím. Spadla som do smetiaka. Ani neviem prečo, ale myslela som si, že po 10 minútovom voľnom páde skončím na krajšom mieste. Opatrne vystrčím hlavu. Nikde ani nohy, čo je dobre, pretože pri vyliezaní z kontajnera vyzerám ako mrožie mláďa. Oprášim sa a odvážne vykročím. Vzápätí sa však znova zastavím. Tak trošku som pozabudla, že nemám poňatia, kde to som. Obzriem sa. Mám len tri možnosti:

- a) ostať stáť a čakať, kým tu niekto nepríde,
- b) vrátiť sa do smradľavého kontajnera a dúfať, že sa vrátim naspäť,
- c) vkročiť do tmavej uličky a pokračovať v ceste.

Keďže netuším, akí ľudia by sem mohli prísť, vylúčim možnosť a). Fakt nemám chuť smrdieť po smetiaku do konca svojho života, čo by sa mi mohlo prihodiť pri možnosti b), vylúčim aj tú. Ostáva mi už len veriť, že som si nevybrala tú najhlúpejšiu možnosť.

Nádych. Výdych. Krok po kroku vchádzam do tmavej uličky. Pre istotu privriem oči. AU! O niečo som zakopla. Panika ma začína dobiehať, keď zistím, že to bolo telo. Kričím. Bežím. Padám. Niekto mnou trasie. Pomaly, veľmi pomaly otváram oči čakajúc, že uvidím strašidelne vyzerajúcu živú mŕtvolu. Keď konečne otvorím oči natoľko, aby som niečo uvidela, som celkom prekvapená. Ustráchanými očami na mňa pozerá chlapec v striebornej kombinéze. Asi naňho hľadím prekvapeným pohľadom príliš dlho. Konečne prehovorí. Prekvapí ma, aký hrubý má hlas. Vtom si niečo uvedomím. Blúznim. To nemôže byť pravda. Mám strach, že mi niekto poškodil mozog.

Nehovorí nahlas, no aj tak ho počujem. *Kto si?*

Chcem odpovedať, ale slová mi ostanú visieť na jazyku. Viem o sebe len dve veci. Volám sa Olívia. A nepochádzam odtiaľto. Tak veľmi chcem vedieť, čo to odtiaľto znamená.

Si na planéte Posteritas, v minulosti nazývanej aj Zem.

V akej minulosti? Snažím sa mu odpovedať rovnakým spôsobom. Noo Zem ju prestali volať už naši pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-otcovia v roku 2116.

Netreba na to práve veľa rozumu, aby som zistila, čo to znamená.

To však znamená, že sme v budúcnosti.

Teraz sme predsa v prítomnosti. Nechápavo mi hovorí.

Podlomia sa mi kolená. Zahmlí sa mi pred očami.

Stalo sa niečo?

Ako sa môže niekto opýtať na takúto somarinu?! Samozrejme, že hej. Z ničoho nič som sa ocitla v budúcnosti! Vyzerá vystrašene. Asi aj v telepatickej reči sa dá kričať.

Správaš sa, akoby bol včera iný rok!

To sa mi snáď sníva. Aký je vôbec rok? Musela som sa na to opýtať.

Píše sa rok 3000.

Ó Bože! Znovu padám na zem. Z hrdla sa mi derú vzlyky. Nedokážem ich zastaviť. Chlapec si ku mne prisadne. Opatrne mi zotrie slzy. Uprene mu hľadím do očí. Až teraz som si všimla, že každé má inú farbu. Nad týmto faktom sa pousmejem.

Volám sa Khal, ak by ťa to zaujímalo.

Uškrniem sa nad svojím správaním. *Prepáč celý čas sa starám len o to, kde som a pritom som sa zabudla opýtať, akým menom sa pýši môj záchranca.*

Zasmeje sa. *Pod! Poukazujem ti to tu.*

Vstanem. Nevieam, či mu môžem veriť. Niečo mi hovorí, že áno. Khal chodí príliš rýchlo. Sledujem len jeho chrbát v striebornej kombinéze. Vtom mi do očí zasvieti prudké slnko. Zastanem. Poobzerám sa. Sánka mi padne od údivu. Okolo mňa to vyzerá ako v obrovskom skleníku. Dokonca aj ľudia svojím vzhľadom pripomínajú exotické kvety.

Je to tu celkom pekné. Vychrlím zo seba.

Neustále sa okolo seba obzerám. Zrazu to moje oči zachytia. Pri budove leží telo. Zrýchli sa mi dych. Nohy mi tuhnú.

Khal ma poťahá za rukáv bundy. *Čo sa deje ?*

Nedokážem odpovedať. Oči stále upieram na to nehybné telo.

Ach! To je len vybitý robot. Vyzerá úplne ako človek. Sú neškodní, nemusíš sa ich báť. Vtom niečo strašne buchne. Khal ma zvalí na zem. Ľudia začínajú pobiehať sem a tam. Niektorí sa zvalia na zem ako my s Khalom. Až teraz to vidím. Je to vojsko tých „neškodných robotov“. Rútia sa priamo na nás. Bež !

Nohami prepletám tak rýchlo, ako len dokážem. Po 20 minútach padnem na kolená. Už ďalej nemôžem. Snažím sa nabrať dych.

Khal stojí predo mnou, zahľadený do diaľky. Nechápem, prečo sa vyrútili priamo na nás. Jednoducho nechápem.

Chcem mu niečo povedať, no neviem čo.

BUM! Už sa blížia. Vstávam. Znova bežím. Nevieam, ako dlho to vydržím. Po pár minútach už ani neviem, ako kladiem nohy. Väčšinu času ma za sebou vlečie Khal. Musíme sa niekam skrýť.

Skvelý nápad. Poznamenám ironicky. Ako zjavenie sa pred nami pootvorí dvere do budovy. Nečakáme na pozvanie a vtrhneme dnu.

Rýchlo za sebou zabuchneme dvere. Spustíme sa popri nich. Až keď si moje oči privyknú na tmú, dokážem rozoznať, že v miestnosti je len jedna stolička. Inak nič. Nikto z nás sa neodváža prehovoriť ani telepaticky. Potichu čakáme na zvuky zvonku. Niečo mi napadne. *Khal? No?*

Za všetko môžem ja. To ja som ten dôvod pre ktorý nás naháňali.

Ako to myslíš?

Som niečo ako votrelec. Som z minulosti. Nechcú ma tu. Boja sa ma.

Khal je ticho. Prehno je to nezvyčajné. Desí ma to. Zrazu povie. *Musíme odísť a možno viem, ako na to.*

Fakt?

Áno. Môj dedo raz hovoril o nejakom portáli. Vtedy som mu neveril. Načo by komu bol portál do minulosti.

Pamätáš si, kde by mohol byť ?

Hovoril o Veternom pobreží.

Ako sa tam dostaneme, keď nás prenasleduje vojsko robotov ?

Budeme tam musieť bežať a dúfať, že budeme rýchlejši ako roboty.

Poriadny nádych, výdych.

3,2,1 BEŽ !

Vyrútili sme sa z dverí ako besné bizóny. Bežíme tak rýchlo, ako vládzeme. Khal kľučkuje pomedzi budovy. Mám čo robiť, aby som ho nestratila z očí. Po chvíľke dobehneme na pláž. Mám pocit, že prišlo tornádo. Už chápem, prečo sa to volá Veterné pobrežie.

Khal sa rozhliada po pláži.

Pozri! Tamto sa čudne vlní piesok.

Áno, vidím to!

Chytí ma za ruku. Pozrieme sa na seba. Prikývne. Naraz vykročíme k portálu. Tesne pred ním zastaneme. Chceme sa rozlúčiť, no zastaví ma.

Idem s tebou.

Nemôžeš tu len tak všetko opustiť.

Ale ani ja nemôžem nechať skočiť do portálu samu.

To zvládnem, nemaj obavy.

Nechápem, prečo mi klameš. Idem s tebou a už ma nijako nepresvedčíš.

Ale....

Pssst.

Prepletieme si prsty. A potom skočíme.

Čestné uznanie

Filičková Karolína

PÍŠE SA ROK 3000

Zobudila som sa o šiestej ráno na hučanie ranných správ. Nervózne kroky rodičov a fňukanie mladšej sestry ma prinútili vstať z postele a zistiť, čo sa deje. Vošla som do výťahu, kde nám hralo rádio a keď som počula slová hlásateľky, hneď som si spomenula, čo je to dnes za výnimočný deň.

„Nehovorte mi, že veríte, že dnes fakt príde koniec sveta,“ povedala som po vystúpení z výťahu namiesto pozdravu, keď som uvidela rodičov ako sťažka prehltajú raňajky. Museli si myslieť, že sú fakt ich posledné, lebo toho bolo na stole omnoho viac ako zvyčajne. Udivene sa na mňa pozreli.

„Nezabávaj sa na tom, toto je vážne!“ zahriakla ma mama a zvrátila pri tom obočie.

„Mama má pravdu, všetko tomu nasvedčuje," ozval sa aj otec.

„Čo všetko?" zasmiala som sa. „Myslíš to slnečné počasie vonku, alebo to, že máme ráno ako každé iné? Teda až na tie raňajky," zamrmlala som.

„Všimla si si dátum? 3. 3. 3000. Z historicko-mytologického hľadiska to znamená, že Zem..." otec ako profesor astrológie rád rozprával dlhé monológy o nezaujímavých témach, preto som sa naučila ho ignorovať vždy, keď to bolo nevyhnutné. čo bol práve tento prípad. A kvôli tej jeho obľúbenej astrológii naša rodina prežívala hrozbu blížiaceho sa konca sveta trochu ináč ako ostatné rodiny. Otec bol totižto sám presvedčený, že dnes sa život na tejto planéte skončí. Svoje presvedčenie zreferoval aj mame, pričom si to všetko doložil vlastnými výpočtami, a panika bola na svete. Opustila som našich pri stole a rozhodla som sa, že v tento podarený sobotný deň predsa nebudem len tak sedieť doma. Ale naši mali zrejme presne opačnú predstavu.

„Kam si sa vybrala, tu si sadni! Stráviš snáď posledný deň svojho života s rodinou či nie?" Na túto otázku som radšej nechcela odpovedať, lebo moja reakcia by sa našim zrejme nemusela páčiť, ale aj tak som do nich rypla.

„A čo, budeme tu sedieť a kľčovitô vyzerat' von z okna, či sa neblíži nejaký meteorit? Alebo sa budeme modliť, aby Boh spasil naše duše? Nie, už viem! Budeme všetci sedieť schúlení na posteli a plakať nad strateným životom." Z ich pohľadov som vycítila, že presne to mali v pláne. To ma prinútilo zasmiať sa, aj keď viem, že to nebolo práve najvhodnejšie. „Vy ste blázni. Žiaden koniec sveta, dobre? A nemyslíte na to, lebo to privoláte." snažila som sa aspoň trochu milšie ukončiť náš rozhovor a napriek námietkam rodičov som sa vybrala naspäť do izby. Tentokrát som použila miesto výťahu schody, nech je môj odchod dramatickejší. Na moje prekvapenie, kuchyňa nebola od mojej izby vzdialená tak, ako som si myslela. Možno by som mohla chodiť po tých schodoch častejšie.

Deň ubiehal ako každý iný. Hrala mi hudba a ja som diktovala robotickému počítaču, čo má písať, keďže predvčerom som sa rozhodla, že vydám štúdiu o nevyhnutnosti výťahov v našich životoch, ktorú som po dnešnom ráne musela vcelku prehodnotiť, takže som starostlivo vážila každé jedno slovo. Jedla som čokoládu, ktorú som zapíjala modifikovanou vodou s vysokým obsahom akýchsi kyselín, aby som z toho nepribrala, veď klíma sa každým rokom otepľuje v priemere o 2,5 stupňa Celzia, takže musím nejakô vyzerat', keď tu za chvíľu budeme mať permanentné horúčavy. Vo svojej virtuálnej 3D mape som navštívila Argentínu a pripísala ju na zoznam krajín, kam si spravíme

niekedy cez víkend výlet. Takýmto rýchlym tempom sa blížil večer. O šiestej sa obloha zatahla a na zem začali dopadať prvé kvapky dažďa. To sa nestalo už niekoľko mesiacov. S menšími obavami som prišla za našimi do obývačky. Musím podotknúť, že bez výťahu. Mladšia sestra sa nespokojne pozerala na dážď, ktorý sa stále stupňoval. Otec sa na mňa vážne pozrel a povedal: „Tak už mi veríš?“

„Dážď ešte nič neznamená,“ povedala som rozhodne. Teda aspoň dúfam, že v mojom hlase nebolo počuť pochybnosť. Ale dážď sa s pribúdajúcimi minútami stupňoval a napätie v obývačke narastalo. O ôsmej večer sme už nevedeli pomenovať to, čo sa dialo vonku. Víchrica, búrka, tornádo, to všetko boli len slabé odvary toho, čo sa naozaj dialo. Videli sme, ako sa naše ľahké elektroautá prevracajú pod náporom vetra, niektoré dokonca odfúklo o 10 metrov, až kým nenarazili na inú prekážku. Dážď bubnoval na okná s takou intenzitou, že sme sa nepočuli, aj keď sme kričali z plných hlasiviek. Čoskoro sa pridali blesky, ktoré zapalovali susedove stromy. Vždy sme si mysleli, že je to blázon, keď má na záhrade stromy. Jeho pozemok bol jediný, kde široko-ďaleko rástli zelené rastliny. O polnoci sa začala triasť zem a keď som videla, ako sa niektoré papierové domy v chudobnejších rodinách zosypávajú, nebolo mi všetko jedno. Náš nábytok začal padať z polic a v tme sme pre vypadnutý prúd nič nevideli. Napadlo mi, ako dlho bude asi táto hrôza trvať? Odpovedať som si už nedokázala, lebo zhora na mňa niečo spadlo a ja som stratila vedomie.

Tlmené zvuky akoby ku mne doliehali spoza skla. Otvorila som oči. Chcela som nájsť slnko, lebo som vedela, že tam niekde je, ale videla som iba čiastočky prachu. Moje slnko muselo byť niekde ďaleko, veľmi ďaleko za nimi. Niečo mi tlačilo na členok. Keď som si to uvedomila, plne som precítila tú bolesť. S námahou som nadvihla hlavu a zistila, že členok mám zakliesnený pod odtrhnutými dverami auta. A prišlo mi to zvláštne, lebo ako posledné si pamätám, že som bola doma. Pod strechou. A teraz cítim, že na mňa niekde spomedzi kúdolov prachu svieti slnko a nohu mám pod dverami auta. Prinútila som sa posadiť a vykliesniť si členok. Chcela som sa postaviť, ale nemohla som sa vystrieť, lebo mi v tom bránil nejaký plech. Našla som spôsob, ako sa vyslobodiť aj spod neho, a vtedy som konečne mohla nastaviť tvár slnku. Rozvírený prach mi už nebránil vo výhľade, čo som však vzápätí oľutovala. Bola som na štrkovisku. Okolo mňa sa váľali popadané múry domov, zničené autá, vrtuľníky, súkromné tryskáče... a ľudia. Niektorí už aktívne chodili a hľadali pod troskami svojich blízkych, iní len vyjavene pozerali okolo seba ako ja. Videla som, že ku mne niekto beží

pomedzi tie popadané ruiny. Bola to neznáma pani v stredných rokoch a povedala mi, že je sestrička a že sa o mňa postará.

„Vy nie ste zranená?“ moje prvé slová smerované ku nej

„Nič vážne mi nie je, mala som šťastie.“

„Neviem, kde mám rodinu.“ povedala som monotónnym hlasom. Moje ústa to povedali, ale mozog nevedel spracovať význam tých slov.

„Určite ju nájdeme.“ Áno, tým som si bola istá, že sa nájdu. Len som nevedela, v akom stave.

„Čo sa stalo?“ konečne prvá otázka, na ktorú som naozaj potrebovala vedieť odpoveď. „Mal byť koniec sveta,“ pošepla som.

„Myslím, že nás postretlo ešte niečo horšie ako to.“ vzdychla si žena, zatiaľ čo mi kontrolovala rany. Potom sa poobzerala okolo seba a povedala: "Budeme musieť dať svet dokopy."

Doľahla na mňa vážnosť jej slov. Všade okolo mňa boli ruiny a zmätok. Nemali sme nemocnice, kvalifikovaných zdravotníkov, žiadnu vyššiu moc, ktorá by nás teraz viedla a usmernila tento chaos. Nevedela som, kam mám ísť, ani čo mám robiť. Ale vedela som, že žena mala pravdu. Budeme musieť dať tento svet dokopy so vzájomnou pomocou, bez strojov a robotov. Budeme sa musieť presunúť dozađu v čase, aby sme prišli na to, ako túto spoločnosť vybudovali ľudia pred nami. Dnešným dňom sa skončil rok 3000. Dnes to je prvý deň roku 0.

Čestné uznanie

Hampachelová Lucia

PÍŠE SA ROK 3000

"Keby na zemi vládla láska, nepotrebovali by sme zákony."

Aristoteles

Rok 2835 bol pre Zem dôležitý a pre ľudstvo prevratný. Bol to posledný rok pokoja. Po tomto roku sa všetko zmenilo. Príroda sa nám pomstila za celé stáročia jej zneužívania a ničenia. Pomstila sa nám v podobe nekonečných záplav, hurikánov, tsunami, zosunov pôdy, vyvalené stromy, budovy nám padali na hlavu, a potom prišiel nečakaný zdrvujúci výbuch, ktorý otriasol celou zemou. Obloha sa roztrhla a liala na nás svoje slzy, aby zmyla špinu človeka. To bol koniec sveta, ako sme ho doteraz poznali. Koniec ľudstva. Ale rok 3000 bol ešte dôležitejší. Ľudia sa konečne postavili na vlastné nohy a začali si svoje životy budovať odznova.

Cesta, ktorá nám mala trvať len 15 minút, nám trvala takmer 3 hodiny len preto, aby mohla Frann, moja malá sestrička, aj niečo vidieť. Veľmi

som Aresovi vďačná a uvedomila som si, že ak sa za neho vydám, môj život bude vyzeráť takto. A Frann nebude musieť podstúpiť to, čo som musela ja. Moje spomienky boli zrazu bližšie a okamihy z reálneho sveta sa v danom momente vzdialili. Mala som len dvanásť rokov, keď ma z domu Rady Starších vyviedli von a poslali ma na šesť mesiacov do tábora. V tábore ma učili poriadku, poslušnosti, zodpovednosti. Naučila som sa, ako viesť Ľudí do vojny, útočiť na nepriateľov aj na samotnú prírodu. Mučili ma, aby som dokázala odolať každej prekážke, aby ma nič nezlomilo. Moju sestru toto isté o rok čaká tiež, rovnako aj všetky iné deti Ľudí poriadku. Úlohou Ľudí poriadku je chrániť kolóniu, sprevádzať vedcov za hranice múru a chrániť múr pred vonkajším napadnutím.

Zrazu som pocítila niečiu ruku na tej svojej, čo ma vytrhlo z tej nočnej mory.

„Už je dobre, Cath, ako budúci Kancelár nedovolím tieto výcviky.“ Usmiala som sa na neho. Akoby mi čítal myšlienky. Po príchode na miesto Ares povedal do vysielacky nejaký kód, hneď na to sa otvorila zem a my sme vošli dnu.

„Pán Montgomery, plukovníčka Byrneová. Rád vás vidím. Víтам vás tu a gratulujem k zasnúbeniu,“ privítal nás Major, keď sme vystúpili z auta do železnej miestnosti. Ares mu potriasol rukou. „Ďakujem ti. Kvôli tomu sme aj tu, čiastočne.“

Podzemná miestnosť bola moderná. Najlepšia technológia nového sveta sa vyvíjala práve tu. Stáli sme v hale, ktorá sa delila na rôzne sekcie. Vybrali sme sa osvetlenou chodbou do sekcie B2, aby sme sa dozvedeli, aký je problém. Chytila som Frann za ruku a ťahala ju za sebou. Lukas kráčaľ za nami. Šli sme po osvietenej, chladnej, železnej chodbe, až kým sme nedorazili k železným dverám s nápisom sekcia B2. Vošli sme dnu. Uprostred miestnosti bol telekomunikátor, niečo ako okrúhly stôl, ktorý bol napojený na družicu vo vesmíre a premietal 3D obrazy. Stačilo zadať súradnice. Každá stena miestnosti bola niečím výnimočná. Jedna bola obvešaná zbraňami, druhá monitormi, na ktoré boli pripojené vonkajšie aj vnútorné kamery a pri tretej boli programátori, ktorí mali za úlohu udržiavať chod múru, jeho napojenie na elektrinu či mali na starosti vodnú elektrárňu. Odrhla som od nich zrak. Chodila som sem dosť často, ale stále ma tento vývoj technológií prekvapoval.

„Som rád, že ťa znovu vidím Cath,“ Leander ma pozdravil. Bol zástupcom v Rade Starších pre rozvoj techniky. Usmial sa na mňa a až potom pozdravil Aresa.

„Pán Montgomery,“ kývol mu zdvorilo, „...a víтам vás slečna Byrneová.“ Kľakol si pred Frann a natiahol pred ňu ruku. Ona ju prijala

a potriasli si ňou. Frann sa začervenala a skryla sa za moje nohy. Leander sa zasmial a postavil.

„Som rád, že si tu, Cath. Nastal menší problém a potrebujeme ťa tu.“ Lukasovi nevenoval ani pohľad. Všetci vedeli, kto Lukas je a aj odkiaľ je. Vedela som, že Aresa žerie, že mi venujú väčšiu pozornosť ako jemu, keďže je kancelárov syn a budúci Kancelár.

„Leander, bol by som rád, keby si oslovoval moju snúbenicu priezviskom a titulom.“ „Áno pán Montgomery, ako si želáte.“ Ares prevrátil oči. S Frann sme sa rozosmiali a Leander sa k nám rýchlo pridal a vyzval prítomných, aby pristúpili k telekomunikátoru.

„Túto správu sme dostali dnes nadržanom. Presne o 4:39.“ Stlačil tlačidlo a ukázala sa hora Reynolds z Logan pass. Na to sa na obrazovke objavila jej čata, ktorá bola celý čas pobytu zaznamenávaná. Nepustili nám však celý videozáznam. Pustili len časť z 27. 03. 2253 o 17:47 hod. Bol na ňom podplukovník James, ktorý mal na starosti túto akciu. V správe hovoril o tom, že našli záznamy z nejakého výskumu. Tie sú veľmi zle zachované, ale aj tak dúfa, že naši vedci z toho niečo dešifrujú. Video malo okolo 15 minút. Ďalší záznam bol z 05. 04. 3000 od 12:07 hod. Na tomto videu bolo vidieť, že čatu niekto prepadol. Lepšie povedané niečo. Bolo to obrovské a chlpaté, malo to množstvo nôh a za pár sekúnd to zničilo celý tábor. Potom spojenie vypadlo.

„A čo družica? Pozrite polohu cez ňu,“ povedala som a hneď na to som sa vrhla na telekomunikátor. Zadala som súradnice hory a čakala, kým mi vyhľadá a načíta obraz do 3D. Podarilo sa to, ale na mieste neboli viditeľné žiadne stopy života. To ma dosť vydesilo. Ak je to tak, stratila som svojich dvanástich najlepších mužov.

„Pošlite ten záznam do sekcie B5, nech ho hodia do databázy a pokúsia sa zistiť, čo to bolo.“ Hneď nato som Frann zobrala za ruku a vliekla ju do haly a ďalej až k dverám do sekcie B5. Otvorila som dvere a vyzeralo to presne tak isto ako v sekcii B2 až na to, že táto mala aj presklené dvere, ktoré viedli do laboratória alebo do útulku. Keď som vbehla dnu, našla som všetkých, ako pobejú sem a tam. Na obrazovke svietil poplach.

„Na čo ste prišli, Apolónia?“ Apolónia bola jedným zo zástupcov v Rade Starších, ale špecializovala sa na výskum živočíšstva a rastlinstva.

„Nemáme nič. Prehnali sme to aj cez databázu z roku 2019 a nič. Nenašli sme žiadne stopy. Niečo podobné sme doteraz nevideli.“

Hlasno som si vzdychla. „Myslíš, že to môže byť ďalšia hračka prírody? Ako Lerol?“ spýtala som sa Apollónie.

„Ja neviem. Moja čata povedala, že našli niečo, čo zmení náš názor na svet, navždy.“ Apollónia, už otvárala ústa, aby sa niečo spýtala, ale

prerušila som ju: „Neviem, neviem, čo tým mysleli. Ale pôjdem to zistiť. Vybavíme to tu a ja sa tam potom s Jankynsom vydám.“

„Je to nebezpečné. Nemusela by si to prežiť.“ Usmiala som sa na ňu. Málokto bol taký pozorný. Skoro všetci v Rade Starších boli namyslení a mysleli si, že sú viac, ako boli v skutočnosti. Až na pár výnimiek, ako bola Apollónia, Leander či Jankyho otec.

„Počkať, nechcela si toto povedať včera počas porady?“ spýtala som sa, lebo som mala veľmi zlé tušenie.

„Áno, chcela, celá včerajšia schôdzka viedla k jedinému záveru. Máme tu nový druh. Chcela som tam poslať Jacka, ale keďže si nezvestným šéfovala ty, budeš iste chcieť ísť za nimi aj ty. Musíte však byť opatrní.“

Prespali sme v sekcii a hneď ráno sme sa vydali na cestu. Maličkú Frann sme nechali s Apolloniou, ktorá ju nasledujúci deň mala dopraviť späť do kolónie. Lukas, ja a Aron sme sa vybrali na obhliadku terénu. Mali sme zistiť, čo sa to tam deje. Keď sme prišli na miesto činu, bola to katastrofa. Celý tábor bol hore nohami, všade bola krv a rozbitá elektronika, ale nikde ani jedno ľudské telo. Všetko však bolo prevrátené, rozhádzané po celom tábore, roztrhané či doškrabané alebo inak zničené. ...ako od beštie.

„Zviera,“ povedal jednoducho Lukas.

„Viem. Škrabance sú dlhé asi 5cm a sú dosť hlboké. Myslím, že to bol vlkard.“

„Vlkard?“

„Áno. Nepočuli ste o tom?“

„Nie, o ňom nie. Poznám len lerola,“ v mysli som si predstavila lerola, leva skríženého s orlom. Lerol je najväčší, najnebezpečnejší a jediný lietajúci predátor dnešných čias.

„Vlk a gepard, teda vlkard. Škrabance a odtlačky zubov tomu zodpovedajú. Vlkardy žijú v skupinách.“

„Koľko vlkardov žije v jednej skupine?“ Lukasa to zaujímalo a bolo očividné, že o nich nič nevie.

„To závisí od alfa samca, čím je silnejší, tým viacej členov svorky má. V tejto ich mohlo byť sedem vrátane alfy.“

Ukazovák a palcom si chytil bradu a premýšľal: „A čo samičky. Majú ich? Sú gonochoristi alebo hermafrodity?“

Typický chlap, pomyslela som si!

Aron mu odpovedal: „Majú samičky. No lepšie povedané, musia ich mať. Tento druh je špecifický a strašne zaujímavý. Keď člen svorky dovŕši vek dospelosti, je vyhnaný zo svorky. Stane sa z neho vlk samotár.“

„Kvôli čomu ho vyhnali?“

„Lukas, neprerušuj ho!“ zakričala som.

„Kvôli samičke, musí si nejakú nájsť. Ak si ju nájde v súčasnej skupine, pred bodom dospelosti, ostáva a stáva sa z neho beta samec. Ak nie, je nútený odísť, preto si samičku hľadá v cudzej svorke. Ak si nejakú partnerku nájde, stane sa členom jej svorky. Samozrejme až potom, čo porazí zástupcu alfy, čiže hlavného beta samca. Ak sa tak stane, víťaz zastúpi jeho miesto a ostáva tam žiť. V tom prípade sa málokedy vráti. Sú to fantastické pravidlá! Keď samička dostane chuť na párenie, samce to zavetria a začnú sa o jej priazeň biť. Samička si vyberie toho, kto sa jej viacej páči, nemusí to byť víťaz v boji.“

Lukas sa zatváril obdivne: „Páni, veľa o nich vieš.“

„Fascinujú ma. V doma máme vlastné laboratórium, kde ich skúmame. Ale nemyslím si, že za týmto stojí len Vlkard.“

„Aha,“ ukázal Lukas na niečo divné. Vyzeralo to ako papek, bolo to hnedé a veľmi dlhé, ale od papeka sa to líšilo tým, že to bolo živé, hýbalo sa to a malo to články.

„Čo to je?“ spýtala som sa Aresa.

„Nemám ani tušenie, ale zoberieme to do B2, aby to preskúmali naši vedci.“

Pomocou veľkých klieští som to zdvihla a vložila do skúmavky, ktorá mala skoro meter. Plnú skúmavku sme dali do auta. Keď sa v tom Lukas ozval znova: „Myslím si, že laboratórium nepotrebujeme.“

„Prečo nie?“ spýtal sa drzo Ares. Lukas iba ukázal pred seba a mlčal. Obidvaja sme sa ta pozreli a zamrzli sme na mieste. To, čo sme videli, bolo neskutočné. Obrovská korytnačka sa plazila rovno k nám. Pomaly sme cúvali ku autu, nastúpili sme a čakali, čo sa bude diať.

„Počkajte,“ povedala som, „Luke, podaj mi, prosím ťa, ten skener.“

Zobrala som si ho a prepla režim na display. Skener sa zapol a začal svietiť. Keď som ho nasmerovala na toho tvora, skener ho preskúmal zhora nadol, a potom sprava doľava. Display následne ukázal text: „Je to stonožka austrálska jedovatá, ktorá sa vyskytovala len v Austrálii až do roku 2050, keď vyhynula.“

„Ares, štartuj a pridaj plyn,“ povedala som, no nestihla som ani dopovedať a Ares dupol na plyn. Gumy zaškrípali a po šmyku sa celé auto vyrovnalo späť. Tento náš manéver však nebol najlepší nápad, lebo stonožka si nás všimla a začala nás prenasledovať obrovskou rýchlosťou. Zrazu nás dobiehala a po pár sekundách sa priblížila až nebezpečne blízko.

„Dupni na plyn!“

„Luke, nemôžem! Sú tu všade stromy, mohol by som naraziť! Už by sme boli mŕtvi.“

„Prestaňte s tým obidvaja. Nechcem byť pesimistka, ale ak nás to dobehne, sme mŕtvi. Musíme sa niekde skryť a potom sa pokúsiť nájsť niekoho z mojich ľudí. Ak teda niekto prežil! Ak nie, budeme sa musieť vrátiť...“ nedopovedala som, pretože sme sa skoro prevrátili, ako do nás stonožka narazila. Všetci traja sme sa museli presunúť na jednu stranu vozidla, aby sme sa neprevážili. Uháňali sme ďalej pred stonožkou.

„Čo budeme teraz robiť?“ spýtal sa Luke.

„Ned'aleko odtiaľto je náš tábor, teda bol tam pred troma rokmi, ale myslím si, že by ešte mohol poslúžiť na to, aby sme sa tam skryli.“

Medzi stromami sme boli ako v pasci, bol to prírodný labyrint. Stačilo raz zle odbočiť a tak skoro by sme sa odtiaľ nedostali. Najhoršie na tom bolo to, že stromy nás prevyšovali a tvorili nám nad hlavami nepreniknuteľnú strechu, takže sme sa nemohli orientovať ani podľa slnka a v noci ani podľa hviezd. Veľké skaly pripomínali zrúcaniny. V minulosti to boli určite budovy, teraz sa však podobali skôr len na kopy štrku. Okolo nich boli pováľané stromy a kríky. Nemohli sme však zastať, museli sme ísť ďalej. Zrazu sme sa ocitli nevedno kde. Snáď sme sa dostali bližšie k odpovediam na naše nezodpovedané otázky a možno aj k lepšiemu životu. Ktovie, naša cesta išla ďalej.

Čestné uznanie

Almášiová Liliana

PÍŠE SA ROK 3000

Do kelu! Zanedávam si sama pre seba, keď mi ujde už druhý dnešný vzduchobus. Frustrrovane si zotriem z čela kvapky potu a rozmýšľam nad možnými alternatívami. Nakoniec sa rozhodnem pre pešiu chôdzu, keďže čakať dve hodiny na lietajúci autobus sa mi veľmi neoplatí. Naštartujem svoje hyper-tenisky a dám sa do ladnej tichej chôdze, sprevádzanej len občasným zavrčaním motorčeka na solárne batérie. Aspoň budem mať čas byť sama so sebou, pomyslela som si.

Na ulici mŕňam mamičku so synčekom, ktorému strká do úst svietiaci cumlík, deti voziace sa na vznášadlových kolobežkách, babičku s mechanickým ramenom namiesto chýbajúcej ruky a pána, ktorému nad hlavou lieta obsah jeho nákupu. Rutinné povinnosti pre všetkých obyvateľov Košicepolisu. Pohrúžila som sa do vlastných myšlienok.

Názov mesta sa trošku pozmenil, keďže v roku 2056 muselo mesto čeliť prívalu imigrantov z ázijských krajín spôsobenému najmä preľudnením

a znemožnením prijímania kyslíka v týchto oblastiach. Vďaka tomu, že naše technológie výrazne pokročili a mesto sa tak preľudnilo, že bolo potrebné ho rozšíriť, zmenil sa prirodzene aj jeho názov. Moje putovanie v histórii myšlienok prerušila blikajúca pouličná lampa. O chvíľu som doma.

Prechádzam stmievajúcou sa ulicou. Vo vlasoch mi veje vánok pochádzajúci zo všadeprítomných veterných turbín. Niekedy okolo roku 2360 sme museli prejsť na šetrnejšie zdroje energie, pretože naši predchodcovia zničili väčšiu časť prírody, než sa predpokladalo a výprava na Mars tiež nepriniesla tie najlepšie výsledky.

Konečne sa nachádzam pred bránou nášho paneláku, teda mrakodrapu. Prekonám potrebu zvýsknuť a zatancovať si víťazný tanec. Tak dávno som nešla pešo. Moju chuť tancovať zmarila postaršia pani. Potom, čo prebehnem chodbou ku antigravitačnej komore, otvorím dvere a v nadzvukovej rýchlosti sa dostanem na 109. poschodie. Doma ma vítajú rodičia. Práve cvičia jogu. Úprimne, nechápem na čo im to je, keď aj tak od roku 2730 ľudia prestali priberať kvôli zoslabeniu gravitácie. To spôsobilo aj neslávny pád Austráľčanov do atmosféry.

Zjem svoju večeru, nechám počítač nech mi urobí úlohy, zájdem do čistiacej kabíny, ktorá sa postará o moju hygienu a po prezlečení sa do kombinézy na spanie sa nechám mechanickým ramenom masírovať vo svojej posteli. Po krátkom prevaľovaní sa z boku na bok zaspím, a v tom spánku snívam o tom, ako to bolo dávno pred tým, než sa písal rok 3000.

Čestné uznanie

Babačová Magdaléna

PÍŠE SA ROK 3000

Milý denník, práve je 21. 2. 3000 a ja som oslávila svoje 16. narodeniny a dostala ťa, ako je v pravidlách. Takže, kde by som mala začať?

Volám sa Emma Brooksová a bývam v Londýne... teda v štyridsiatej kolónii. Je to už dávno čo niekto nazýval mestá ich pravými menami. Teraz sú už len názvami v knihách ukrytých v prachu... vlastne v tom, čo z nich zostalo. Teraz je to len obyčajných päťdesiat kolónii.

Žijem v bunke číslo 552 so svojou mamou Kate a dvoma bratmi. Otca som nepoznala, tí druhí ho zabili, keď bola mama tehotná. Spravili to preto, lebo sa otec podieľal na tajnom raketovom výskume, ktorý mal slúžiť na záchranu posledných ľudí na planéte. Tom a Brody mali vtedy iba 3 roky. Sú to dvojčatá.

2. 3. 3000

Milý denník, dlho som sa neozvala, no práve mi začalo skúšobné obdobie. Nemysli si, že sa učím literatúru či iné podobné predmety, o ktorých som počula len od mamy ,ktorá to počula od babky a babka to počula od jej mamy. Viem, vyčerpávajúce, no tak sa veci majú. Takže k veci.

Bude zo mňa technická inžinierka alebo lepšie povedané človek, ktorý urobí všetku ťažkú prácu za tých druhých. Ty vlastne nevieš, kto tí druhí sú. No o tom neskôr. Ponáhľam sa, je skoro večierka a my musíme zhasnúť všetky svetlá v bunke.

4. 3. 3000

Dnes mám voľno, sedím v Polaruse, je to malé, no útulné bistro. Jedno z mála miest, na ktorom sa človek cíti človekom. Je tu so mnou aj moja kamarátka Taissa a jej priateľ Kennet. Obaja sú o rok starší ako ja. Ich oddelenie je poľnohospodárstvo a obaja sú podľa toho, čo som čítala, v knihách mojej babky, hipisáci či deti kvetov. Úprimne neviem presne, čo pod tým ľudia z dávnych dôb mysleli, no príde mi to vtipné. Nemám veľa kamarátov, pretože v tejto dobe je to zložitejšie, ťažšie.

Bunky sú delené na čísla, no aj na oblasti, naša bunka má číslo 552 a je v oblasti 7. Preto sa môžem stretávať len s ľuďmi z oblasti 7. Ísť do inej oblasti je prísne zakázané a trestá sa to smrťou. Niežeby sa niekomu podarilo prejsť cez strážu.

19. 3. 3000

Áno, áno ja viem, nebola som tu dva týždne, no všetok voľný čas som venovala spánku. Mám pocit, že každú chvíľu zošaliem, moje skúšobné obdobie je ako nikdy nekončiace utrpenie. Už som dostala aj inštruktora, je jeden z nich. No na moje počudovanie vyzerá celkom normálne.

Väčšina z nich sú bieli ako čerstvo napadaný sneh v auguste a ich oči sú hnedé, ba až uhoľnaté. No jeho oči sú iné... Sú plné mora v sychravom dni. Volá sa Dvadsaťpäťka. Najarogantnejšia bytosť, ktorú som kedy poznala a ešte k tomu patrí k nim.

20. 3. 3000

Dnes konečne objasním, kto tí druhí sú. Možno ste si doposiaľ mysleli, že sú nejaký druh mimozemskej civilizácie, no tak to nie je. Celé stáročia ľudia skúmali, či je v galaxii okrem nás ešte niekto, skúmali, či je život na iných planétach a báli sa ich možných obyvateľov.

No vôbec ich nenapadlo, že je niekto s nami na našej planéte. Pod jej povrchom. Starobylá civilizácia žijúca v podzemných sieťach tunelov. Vždy tu boli s nami a vedeli o nás všetko. No my sme ani nepomysleli na to, že by mohli skutočne existovať. Keď sa konečne odhodlali vyjsť na povrch s ich zbraňami a technikou dávno-dávno pred nami sme nemali proti nim šancu. Vyráždili takmer celú populáciu ľudstva. Na túto genocídu my, ktorí sme ostali, budeme spomínať ešte veľmi dlho. Aj keď sa z nás stali len úbohí sluhovia rozdelení do päťdesiatich kolónií. My nikdy nezabudneme.

Tí druhí majú veľa pravidiel a my sa nimi musíme riadiť. Nebudem menovať všetky, lebo to by zabralo polovicu z denníka, ale tu je zopár z nich:

- Žiadny občan nesmie prejsť do inej oblasti okrem tej, v ktorej žije.
- Všetky svetlá budú zhasnuté a každý občan bude spať o dvadsiatej druhej hodine.

- Je prísne zakázané mať romantický vzťah s našou rasou. (Vzťahy môžu byť čisto priateľské alebo pracovné)

Tak to sú oni. Nevieam, načo je tam to tretie pravidlo, veď kto by sa s nimi chcel romanticky zblížovať??

4. 4. 3000

Je to už dlhší čas, čo som mala možnosť sem napísať. Bolo to preto, lebo som posledné dni strávila hospitalizovaná v nemocnici. Počas opravy lode sa mi stal úraz... Veľmi si to nepamätám, no stalo sa to asi takto.

Ten deň pršalo a ja som mala za úlohu opraviť vonkajší kryt okna lode. Istenie nebolo zapnuté tak, ako malo byť. Keď sa mi šmykla noha, celý môj krátky život sa mi premietol pred očami.

Keby tam nebol on... viem to, bola by som už mŕtva. Dvadsaťpäťka ma zachránil. Pamätám si výkrik môjho mena a jeho pevný stisk v zápätí. Od toho dňa ma v nemocnici navštevuje každý deň. Skončila som s otrasom mozgu a zlomenou rukou. Dvadsaťpäťka je tu dokonca častejšie ako moja mama. Nikdy by som na to ani nepomyslela, či vypustila to z úst, no som mu skutočne vďačná a považujem ho za svojho kamaráta.

22. 4. 3000

Dnes je posledný deň môjho pobytu v nemocnici. Dvadsaťpäťka prišiel aj napriek tomu, že má dnes svoje osemnásť narodeniny. Boli sme v bufete a rozprávali sme si historky z detstva. Bola to zábava. Neskôr som už bola unavená, tak ma odprevadil do izby a sedel tam, pokiaľ som nezaspala. V skutočnosti som to len predstierala.

25. 4. 3000

Práve som sa vrátila z posledných skúšok. Konečne bude zo mňa právoplatná technická inžinierka. Vlastne ani neviem, či som šťastná alebo smutná. Chcela by som si život užívať, ako to bolo kedysi. Chcem spoznať všetky jeho farby, zvuky a vône.

No nie to ja nemôžem, ja budem trčať v kancelárii. A keď ma budú potrebovať pribehnem ako pes na zapískanie. Z čoho sa aspoň dočasne môžem tešiť je, že ma môj nový najlepší kamarát Dvadsaťpäťka pozval na večeru. Bude to oslávenie môjho inžinierstva. Reštaurácia, do ktorej ma pozval, je fakt nóbl a ľudia sa tam dostanú len málokedy, musíte byť v sprievode s niekým z nich.

27. 4. 3000

Dnes je deň, keď som sa skutočne stala technickou inžinierkou. Poštou mi prišiel diplom a gratulácia o mojom úspešnom ukončení skúšok. Teraz idem s mamou vyberať nejaké šaty na zajtrajšiu večeru. Nemáme veľa obchodov a tiež nemáme veľmi veľa financií. Musím si obliecť niečo zo šatníka mamy.

28. 4. 3000

Je 18:00 a ja čakám na Dvadsaťpäťku. Má ma vyzdvihnúť jeho autom. Konečne prišiel. Keď sme dorazili do reštaurácie, prvých pätnásť minút sme si objednávali a potom mi povedal, že si musí nachvíľu odskočiť. Z chvíle sa stala nekonečná pol hodina čakania. Každý na mňa dokonca hľadel ako na vraha. Bolo to určite preto, že som pozemšťanka bez podzemšťana. Už ma to nebavilo, tak som sa postavila a rozhodla sa Dvadsaťpäťku vyhľadať. Keď som konečne započula jeho a ešte dve iné hlasy rozhodla som sa skryť za rohom steny. Započula som rozhovor, ktorý nemal nikto nikdy započuť.

Kolegovia Dvadsaťpäťky plánujú atentát na ich šéfa, no on kričal a odmietal to urobiť. A v tom... ja hlúpa som zakopla o vlastné šaty a

vrátila sa do ich hádky. Dvadsaťpäťka sa na mňa nešťastne pozrel a jeden z mužov mi povedal, že tu nemám čo robiť. Vzápätí zmizli v temnote chodby. Dvadsaťpäťka ma chytil za ruku a my sme utekali, nechápala som to. Zastali sme až pri jeho aute. Povedal mi, že dnes zostanem uňho doma.

29. 4. 3000

Ležali sme s Dvadsaťpäťkou na jednej posteli. Nie preto, žeby sme chceli, no ja som mu nedovolila spať na zemi. Od včerajška sa so mnou nerozprával a vlastne ani doteraz nebol doma. Odišiel zistiť do práce, v akom veľkom probléme som. Nechce mi to povedať, no ja nalieham. Keď z jeho úst vyšla veta „Emma, oni ťa chcú zabiť...“ spočiatku som nevedela, ako sa zachovať. No začala som plakať viac ako nikdy predtým. Dvadsaťpäťka sa na mňa pozrel, objal ma a povedal, že všetko vyriešime. Je tu predsa pre mňa on. A v tom momente sa naše pery stretli. Môj prvý bozk a nie s človekom. Stará ja by tomu nikdy neverila. No to teraz nie je podstatné.

Musíme odísť. Ja a Dvadsaťpäťka a celý svet pred nami. Musíme utiecť, nie je pre mňa iná šanca. Ak chcem žiť, musím za sebou nechať všetko. Moju rodinu, moju minulosť... Som to už len ja a on a naša nekonečná cesta za prežitím a za slobodou...

Čestné uznanie

Hlubeň Juraj

PÍŠE SA ROK 3000

Je ráno. Také obyčajné ráno roku 3000. Presnejšie 16. 5. 3029 o 6:23. „Pane, musíte vstávať,“ ozval sa mechanický hlas od mojej postele. „Je len 6:20, daj mi pokoj,“ zívola som. „Ale pane...“ Ten robot snáď nikdy neprestane otravovať? „Ani sa neopováž pokračovať v tom, čo si začal,“ odvrkol som.

„Martin, prestaň sa hádať s tým robotom!“ upozornil ma otec. „Ááááh jááj,“ vzdychol som si, keď som vstal z postele. Šiel som do kuchyne, kde bol na levitujúcej kuchynskej linke položený prístroj, ktorý sa nápadne podobal na mikrovlnku. „Čo si dáte, pane?“ opäť sa ozval ten mechanický hlas. „Dám si čistý chlieb,“ povedal som podráždene. „Požiadavku: Čistý chlieb v databáze nemám,“ odpovedal kuchynský robot P-68250. „To som si myslel, takže ja dnes raňajkovať nebudem,“ povedal som si v podstate sám pre seba. „Želám pekný deň.“ „Dúfam,

že to nemyslíš vážne?“ Ale odpoveď som sa už nedozvedel, pretože som si práve sadal do teleportovačného kresla.

„Kam to bude, pane?“ tentoraz to bol robot P-69583. „Do školy a už mi nikto nehovorte pane!“ skríkol som. „S radosťou, pane.“ „Čo si to povedal, ty jeden...“ Ani som to nestihol dokončiť a už som bol v škole. Zjavil som sa rovno na chodbe. Šiel som do triedy a ani som si nestihol vybalíť všetky veci, už aj zvonilo. V tom momente do triedy vtrhli 3 roboty. Jeden z nich predstúpil a povedal: „Dobrý deň.“ Začal tým otravným mechanickým hlasom. „Dnes sme vám prišli aplikovať čipy modelu C-8000 do vašich rúk.“ A načo nám to akože bude?“ spýtal som sa. „Tento čip bude slúžiť na to, aby sme vás mali pod kontrolou.“ Odpovedal a vyzeral, ako keby ho tá otázka veľmi nezaskočila. „Aha, takže vy nás chcete ešte aj šmirovať, čo?“ pridal sa Peter. „To vôbec nie je tak, ako to vyzerá!“ Teraz už vôbec nevyzeral tak sebaisto. „Čo ak sa rozhodneme, že tie čipy nechceme?“ pokračoval som. „V tom prípade vám ich budem musieť dať násilím!“ povedal a už vôbec nevyzeral tak mierumilovne, skôr by som povedal, že vyzeral, ako keby niekomu chcel rozrezať ruku a dať mu tam ten čip nasilu. „Počkaj!“ vykrikol 2. robot. „Nemôžeme ublížiť človeku. Ľudí musíme počúvať, máme to tak naprogramované.“ Myslel som, že odpadnem, ale nejako som to zvládol. A „dobrý robot“ hovorí: „Musíme sa ich najprv opýtať, či tie čipy chcú sami. Tak čo, chcete ich?“ Všetci v triede sa na seba pozreli, chvíľu bolo v triede hrobové ticho no potom všetci jednohlasne skríkli: „NIE!“

Do 10 minút bolo po všetkom. Roboty všetky čipy zničili, pobrali sa domov, ak vôbec nejaký domov majú, a všetky deti urobili to isté. Môžem vám zaručiť, že všetky deti ešte dlho rozmýšľali, čo všetko sa mohlo dnes stať.

Čestné uznanie

Klein Juraj

PÍŠE SA ROK 3000

Väčšina ľudí ešte spala po silvestrovskej noci. Kým my sme usilovne pracovali na prípravách, aby všetko bolo tak, ako si to priali médiá, ostatní vylihovali doma v posteliach. Dnes, prvého januára tritisíc, sa mala špeciálna sonda vypraviť do budúcnosti. Prvú informáciu o tom, že sme konečne objavili dostatočne vyspelú technológiu na to, aby sa dalo cestovať časom, sme vydali už pred pár mesiacmi. Odvtedy bolo všetko hore nohami. Všetci dookola na nás vyvíjali obrovský tlak, aby

sme prvú cestu časom uskutočnili čo najskôr. Po dlhých dňoch sme sa zhodli na tomto dátume. Veľa ľudí si bolo vedomých mnohých rizík, ktoré tento experiment prinesie. Nikto však nevedel všetky podrobnosti. Dokonca ani ja som nevedel, čo všetko sa stane. Vedel som iba jedno. Tento deň sa zapíše do histórie ako deň, keď sa prvýkrát cestovalo časom, alebo ako deň apokalypsy. Z myšlienok ma vyrušilo zaklopanie na sklenené dvere. „Pán Wells, prepáčte, že vás ruším, ale už je čas,“ zvučným hlasom predniesla moja asistentka. Kývol som hlavou a vyšiel som von dvermi. Už onedlho sa mal spustiť celý proces a tesne predtým som sa mal stretnúť s novinármi. V miestnosti bolo malé pódium, pred ktorým boli desiatky kamier a reportérov s malými mikrofónmi. Vo chvíli, keď som vošiel do miestnosti, ma osvietila žiara bleskov fotoaparátov a prvé, čo som zachytil, bolo ako reportérka hlási do kamery: „... a práve vchádza Harrison Walles, ktorý by nám mal ozrejmiť celý experiment.“ Postavil som sa pred malý rečnícky pult, na ktorom sa na zabudovanom displeji objavil pripravený text. „Dámy a páni,“ odkašľal som si a spustil, „som rád, že mám tú česť, aby som mohol uskutočniť prvú cestu časom. Mnoho z vás si zrejme kladie otázku, ako sa to dá urobiť. Preto som si pre vás pripravil malú demonštráciu pokusu.“ Do ruky som zobral krehučkú sklenenú loptičku a otočil som sa na vopred pripravenú sklenú tabuľu. „Ak chceme prekonať hranicu terajšej reality, musíme dosiahnuť dostatočnú rýchlosť. Hoci sa už v minulosti podarilo mnohým vedcom túto rýchlosť dosiahnuť, pokusy o prelomenie hranice boli neúspešné. Prečo?“ Názorne som zľahka hodil dutú sklenenú loptičku o tabuľu. Len čo na ňu narazila, s cinkaním sa roztrieštila. „Ak sme dosiahli túto rýchlosť, k hranici sme sa len priblížili. Rýchlosť však nebola dostatočne veľká na to, aby náš čas prerazila. Ale dnes sa nám podarilo dosiahnuť dostatočnú rýchlosť na prerazenie.“ Zobral som druhú, niekoľkokrát ťažšiu sklenenú loptičku, a silno som ju hodil o tabuľu. Loptička s rinčaním prerazila sklo a zanechala v nej veľkú nepravidelnú diery, od ktorej viedli desiatky prasklín. „Aby sa naša sonda dostala do budúcnosti, musíme vytvoriť takzvanú červiu diery,“ prešiel som prstom po ostrých okrajoch diery v skle, „no aj toto má svoje riziká. Po tom, čo vytvoríme trhlinu, sa môže porušiť aj naša realita,“ ukázal som na praskliny vedúce od diery. „Najväčší problém bude, keď sa nám nepodariť trhlinu stabilizovať. V tom prípade trhlina pohltí za niekoľko minút mesto a bude sa stále zväčšovať, až naberie rozmery čiernej diery, ktorá po pár hodinách pohltí celú zemeguľu.“ Fotoaparáty začali fotiť rýchlejšie, aby toho zachytili čo najviac. Reportéri mi začali klásť otázky, na ktoré som znudene odpovedal. „Ospravedlňte ma, ale teraz je už

naozaj čas ísť," povedal som po chvíli, rozlúčil som sa, a vydal som sa hlbšie do budovy, kde bol urýchľovač, v ktorom sa naša sonda zrazí s atómom vodíka a vytvoria tak trhlinu do budúcnosti. Pre prvú cestu časom sme špeciálne vybudovali miestnosť pri urýchľovači, cez ktorú budeme pozorovať cestu našej sondy. Vošiel som do miestnosti plnej počítačov. Takmer celá stena oproti dverám bola priesvitná, jediný rušivý efekt bol trochu zvlnený vzduch od silového poľa oddeľujúceho nás a trubicu urýchľovača. Všetci muži aj ženy sa na znak pozdravu postavili. Na odzdravenie som im pokýval hlavou a opäť si sadli. „Môžeme," potichu mi povedal mladý muž sediaci vedľa. Uvedomil som si, že teraz je posledná šanca to celé zastaviť. Chcel som po toľkých mesiacoch práce zničiť všetko naše úsilie? Nie! Toto bola jedinečná šanca, ako dokázať sám sebe, že niečo znamenám. „Spusťte to!" hlasno som povedal. O pár sekúnd sa okolo nás ozvalo hlasné hučanie. V urýchľovači oddelenom neviditeľnou stenou sa mihla hliníková kapsula. To bola naša sonda, ktorá bude prvá vec, ktorá pocestuje do budúcnosti. Samozrejme za predpokladu, že sa nám podarí stabilizovať trhlinu, aby sa nerozrástla natoľko, aby pohltila celý vesmír. Z kapsuly sa stala šmuha mihajúca sa popred nás. „Oba objekty pripravené!" zakričal ktosi z mužov za počítačom. Zhlboka som sa nadýchol rozmýšľajúc, či sa to naozaj chystám spraviť. „Urobte to." Ktosi hlasno stlačil kláves a celú miestnosť aj urýchľovač na chvíľu pohltila tma. Lampy zablikali a vzápätí sa opäť rozsvietili. „Čo sa stalo?" spýtal som sa. „Podľa senzorov sa kapsula s vodíkom zrazili, pán Wells, a kapsula zmizla, ale nič nezaznamenalo vznik trhliny," povedala staršia žena. Uprene som sa zadíval cez clonu zvlneného vzduchu. Vtom sa kúsok železnej obrúče v urýchľovači odtrhol a zmizol uprostred urýchľovača. „Máme ju!" zakričal niekto. „Ale nedokážeme ju stabilizovať!" vystrašene vykrikoval ktosi iný. Z urýchľovača sa odtŕhali ďalšie menšie kúsky miznúce uprostred ničoty. Všetci naokolo sa vystrašene dvíhali zo stoličiek. Tesne nad miestom, kde mizli veľké kusy, sa začala tvoriť tmavá škvrna, v ktorej mizli ďalšie a ďalšie plechy a kamene. Ostatní naokolo sa hrnuli k dverám. O chvíľu som tam ostal sám. Sadol som si na stoličku a smutnými očami s kamenným výrazom na tvári som pozoroval, ako sa do zväčšujúcej tmavej škvrny hrnie prúd haraburdia. Vo chvíli, keď v malom bode zmizla polovica urýchľovača, a podlaha a strop stratili svoj tvar, zo steny oproti sa vytrhli kovové kusy, ktoré vytvárali silové pole a zmizli v trhline. Zacítil som, ako už obrovská čierna škvrna pohlcuje studený vzduch z miestnosti. Začali sa vytrhávať veľké kusy leštenej podlahy, lámali sa stoly a všetky trosky v zlomku sekundy zmizli uprostred trhliny. Zdalo sa, že všetko naokolo pohltil

chaos. Len ja som pokojne sedel zmierený so svojou smrťou, a čakal, kedy zmiznem spolu s celou Zemou v trhline, ktorá zničí svet, ľudstvo a všetok život len kvôli mojej sebeckosti.

Čestné uznanie

Moravčík Marek

PÍŠE SA ROK 3000

„Tak, sme na tejto planéte sami, posledné inteligentné bytosti,“ nadchol sa profesor. „Nie je to poetické?“ zahľadel sa na mňa svojimi rôznofarebnými očami. Hnedé mu trocha škúľilo a v zelenom ihrali plamienky.

„Pán profesor, prepáčte, že vám kazím túto chvíľu,“ žmolil som si rožok plášťa, „ale ste si naozaj istý, že nechcete ísť s ostatnými na Mars?“ Osmelil som sa mu pozrieť do očí, ale pohľad som rýchlo odvrátil. „Teda,“ odkašľal som si, „pán Sopho-Segenmudugus vás osobne pozval, chválil...“

Profesor zdvihol ruku v geste, ktoré nestrpelo ďalšie bezobsažné slová. „Pán... ehm, v databáze ste osmička, môžem vás tak osloviť?“ Nečakal na môj súhlas a pokračoval: „Osmička, zjavne nechápete, čo to znamená. Ísť na Mars,“ prízvukoval. Uhladil si odstávajúce sem-tam postriebrené vlasy a oblečenie.

Odpovedal som: „Založiť novú...“

„Podťe,“ prerušil ma. Ruky si prepletol za chrbtom a šiel k výťahu.

Dvere sa automaticky otvorili a oslovil nás príjemný hlas: „Dobrý deň, pán profesor. Prosím, zvolte poschodie.“

„Mínus druhé,“ ledabolo odvetil. Opäť sa na mňa zahľadel a pokračoval v monológ: „Primitívne bytosti by ovládli planétu, kde sme my zanechali takú výraznú stopu,“ v hlase znelo rozhorčenie, „už ma vari chápete lepšie. Sme len krôčik od svetovej anarchie. Inteligencia to dobre vedela, preto odišla na Mars. Zanevrela však na divy, čo tu nechala, divy, ktoré sa dostanú do rúk ľudoopom.“ Znechutene zakýval hlavou.

mlčal som. Našťastie sa ozval výťah: „Mínus druhé poschodie, laboratóriá profesora Sopho-Wernera.“

„Ach,“ profesor vyšiel von a zhlboka vdýchol vôňu chemikálií a dezinfekcie. „Takto vonia systém a poriadok!“ Šiel sa identifikovať k čítačke pri vchode. Priložil k zariadeniu kartičku a to píplo. Dvere sa nehučne otvorili a ovanul nás sterilný vzduch.

Obaja sme si na ruky natiahli rukavice, na ústa nasadili rúšky a vykročili k oddeleniu s množstvom klieťok.

„Ukážem vám, kto tu bude zanedlho vládnuť,“ tlmene prehovoril. Otvorili sa ďalšie dvere a ukázal sa dlhočizný rad klietok. Mnohé boli prázdne, ale v niektorých sa pohybovali vysoké postavy.

„Nože sa im prizrite bližšie, Osmička!“ vyzval ma.

Neochotne som podišiel ku klietkam a začervenal sa, keď ku mne natiahla ruku nahá... Ľudoopka. Mala bielu pleť, dlhé svetlé vlasy, modré oči a obhryzené nechty.

„Prosím... vodu...“ zakvílila.

Profesorova tvár sprísnela. „Och, počujete ten barbarský nesofistikovaný zvuk? To je ich reč,“ vypľul. „Ako sme len pokročili od čias, keď sa takto rozprávalo.“ Na tvári sa mu zjavil samolúby úškrnok. „Té tri jedna, prelož!“

Nad hlavami sa nám ozval generovaný mužský hlas: „Dobrý deň, pán profesor. Samičí subjekt dé dva, dvadsaťšesť povedal: Prosím. Vodu.“

„Voda,“ neveriacky vyhlásil, „tieto jedince sú schopné pre jedlo a vodu vraziť. To je ten dôvod, prečo sa k nám nepripojili. Sú príliš... nespútaní. Viete si teda predstaviť, čo sa tu bude zanedlho diať. Len čo zistia, že vrchnosť je preč, vylezú spod kanálov a z divočiny, nahrnú sa sem a zvrhnú monumenty inteligencie, pretože im nerozumejú.“ Prešiel ku klietke a vedľa k čítačke priložil dľaň a prikázal: „Skontroluj zdravotný stav všetkých subjektov a pridel im vodu a potravu.“ Ozvalo sa pípnutie a do nádoby pripevnenej na stene sa začala liať voda. Žena sa k nemu horlivo prisala a začala piť.

„Strašné niečo...“ s povzdychom klesol na stoličku a strhol si rúšku.

„Musíme zaopatriť mesto. Žiaľ, ostatné ľahnú popolom. A mali by sme začať aj s výrobou našich klonov.“ Vytiahol malý prístroj a zapol ho. „Pripoj sa na centrálu.“ Prístroj nazeleno blikol. „Uzavri mesto.“ Opäť bliknutie.

„Pán profesor?“ odvážil som sa ohlásiť.

„Počúvam, Osmička.“ Zatvoril oči a zdvihol obočie.

„Musím vám niečo povedať, ohľadom svojho pôvodu...“ nedokončil som. Začalo blikať červené svetlo a hulákať sirény. Klietky boli okamžite uzavreté oceľovým štítom a všetky dvere sa zamkli.

Profesor vstal a zamračil sa. „Čo sa deje, Té tri jedna?“

„Na Hlavnom námestí sa zhromaždil dav,“ zaznel vždy pokojný hlas.

„Identifikuj!“ príkro prikázal.

„Ozbrojení primáti z Rezervácie.“

„Bližšie špecifikuj...“ Začal sa nervózne prechádzať po miestnosti a hrýzť peru.

„Zbrane na primitívnej báze. Neprekračujú hranice ich inteligencie. Pracujú na princípe hrubej sily. Jedna skupina sa sem dostala cez

kanalizáciu a druhá cez rieku. Obe miesta prienikov sú už zaistené. Spáchané škody: pokus o zvrhnutie sochy Sofie, Dosky zákonov a páčenie Brány mieru.“

„To je opovážlivosť!“ sykol. Jakživ som nevidel profesora takého rozhnevaného. „Odomkni dvere k výťahu!“

Vstúpili sme do výťahu a vyšli až na poslednom poschodí.

„... urážka nášho diela! Pokrytectvo...“ pokračoval, „dali sme im Rezerváciu, jasne sme definovali hranice. Za hrubé porušenie poriadku, hrubé sankcie,“ zvolal skalopevne. „Té tri jedna, odomkni balkón.“

„Príkaz zamietnutý. Primáti vyvalili bránu a vnikli do domu. Žiadosť o aktiváciu robotov ochrancov.“

Profesor zostal zaskočený ako po facke. Len vyhabkal: „Povolené...“

Dva zdánlivo vyzerajúce kusy nábytku sa v okamihu pretransformovali na robotov a šli za nami.

„Odvediem vás do bezpečia, pán profesor. Prosím, nasledujte robotov,“ zaznel opäť hlas zhora pokojne ako pri poobednom pití čaju.

Rýchlo sme prešli spleťou chodieb až sme sa ocitli uprostred puste uličky. Profesor sa potil od nervozity.

Zrazu sa ozval hlas Té tri jednotky z robota: „Dostali sme príkaz odvieť vás k vesmírnej stanici. Pôjdete na Mars.“

Profesor horúčkovo premýšľal, všimol som si, ako mu na spánku navrela žila.

„Tam je!“ ozvalo sa zozadu. Na profesora ukazoval vysoký chlapec v jednoduchom mokrom odeve.

Reakcia na seba nenechala dlho čakať: „Vy chamrad' špinavá, practe sa z mesta a choďte si pásť dobytok do Rezervácie! Porušili ste dohody, nešpiňte ulice tohto mesta svojou zadubenosťou,“ do tváre sa mu vliala opäť červeň. Namieril na nich zbraňou z vrecka.

„Chceme len to, čo ste nám vzali...“ ozvala sa žena vzadu, ale bola prehlušená výbuchom. Počuli príšerný zvuk trhajúcej sa ocele a potom treskot, ktorý im rozvibroval kosti. Malý hlúčik zajasal. Pravdepodobne zhodili sochu Sofie alebo Zákonník.

Profesor vystrelil do jedného z ľudí špeciálny elektrický projektíl, ktorý ho zhodil na zem a paralyzoval, čím si vynútil pozornosť. „Nedá sa s vami zjednávať ako s inteligentnými bytosťami,“ vyriekol ortiel. „Táto planéta si zaslúži lepších pánov. Milosrdnejšie by bolo zničiť ju, ako dovoliť, aby ste ju okupovali!“ Zaťal zuby a pohľadom skákal z jedného na druhého. „Té tri jedna, zabi povstalcov.“

„Nie!“ vrhol som sa pred ich namierené zbrane. Ochrancovia už-už strieľali, ale profesor ich prekvapený posunkom zastavil.

„Osmička... čo to robíte?“ Na tvári mal výraz absolútneho zdesenia. Zelené oko sa na mňa nechápavo upínalo a hnedé hľadelo kamsi k oblakom.

„Volám sa Astan!“ vypustil som zo seba konečne. „Všetkému dávate systém a čísla... aj ľuďom. Chcel som vás upozorniť, čo príde, ale prerušil ma alarm. Chcel som vám povedať, že to, čo robíte, je hlúpe, ale vy ste zatracovali všetko živé.“

Profesor nechápavo zvieral pištoľ mierenú na ostatných. „Vy obhajujete tamtých analfabetov?“ Od údivu sa mu rozšírili zreničky. „To je zrada systému!“ Hlaveň obrátil na mňa.

„Systém vám nevynahradí svedomie, pán profesor. Ste bez neho bezradný ako teraz, keď sme boli na balkóne. Celý čas sa so mnou bavíte ako s niekým, koho ani nepotrebuje, ste schopný uprednostniť spoločnosť Tě tri jednotky pred ľuďmi...“

„Nenazývajte ich tak!“ vyštekol.

„Ale budem! Aj ja som jedným z nich. Som človek, ktorý sa dostal do vášho systému. Nepotreboval som modifikované gény na to, aby som bol inteligentným ako vy. Stromy, čo ste zasiali, bez vás nevydržia ani len deň, okamžite by podľahli prírode. Ste umelí a neľudskí. Iba zvery zatvárajú inteligentné bytosti do klietok. Naučil som sa vašu otrokársku reč, vaše zvyky, znalosti a zistil som, že mi bolo lepšie tam,“ ukázal som za múry mesta.

Profesor ma prestal vnímať od okamihu, kedy som sa priznal k pôvodu, vedel som to, ale dúfal som, že mu vstúpim do svedomia. Nepočúval.

„Tě tri jedna, odveď ma na stanicu.“ Uprel tvár na nehybného robota.

Pokrútil som hlavou. „Tě tri jedna, deaktivuj sa,“ rázne som zavelil. Chvíľu sa nič nedialo a potom sa všetky zariadenia vypli a nastalo ešte hrozivejšie ticho ako predtým.

„Ako si sa nabúral do systému?“ Na chvíľu mal v očiach obdiv a úžas, ale ten rýchlo vystriedala agresia a podráždenie.

„Týmto,“ poľukal som si na čelo. „Ste tu teraz sám a máte na výber. Nie ako v systéme, kde vám určili zamestnanie ešte ako embryu. Ukážte, čo je vo vás, ukážte, čo je hlbšie. Hlbšie než DNA!“

Nastalo dlhé ticho, kedy neprehovorila ani jedna strana. Potom profesorovu tvár zohydzila číra nenávisť a opovrhnutie. Vedel som, čo bude nasledovať. Doslova sa triasol od hnevu. Hrdó vypál hruď a vzdorovito sa na mňa pozrel.

Zvesil som plecia a vytiahol zbraň. „Je mi ľúto.“ Zamieril som cieľ.

Projektil mu prestrelil hrdlo. V posmrtnom krčí padol na zem a na jazyku mu horela nevy povedaná krutá sudba.

HODINKY

Bol to krásny deň. Mala som narodeniny.

Len čo som ráno otvorila oči, všetci na mňa skríkli: „Všetko najlepšie, Ninka!“ Pri mojej posteli stála mamka, ocko a brat. „Ďakujem,“ odpovedala som ešte omámená spánkom. K životu ma prebral až darček, ktorý som od našich dostala. HODINKY. Mali krásny bledoružový remienok a vnútri poletovali pestrofarebné kamienky. Tik-tak, ukazovali presný čas. Veľmi som sa z darčeka tešila. Hneď v ten deň som ich zobrala do školy. Chcela som sa pochváliť Zuzke. Tá mi ich vzala z ruky a chcela si ich vyskúšať. V tej chvíli okolo nej ako víchor preletel Vlado a hodinky spadli na zem. Sklíčko vypadlo a kamienky sa rozkotúľali po školskej chodbe. Okamžite sme ich začali zbierať. Našťastie sme všetky našli. Vrátili sme ich do hodiniiek a nasadili sme sklíčko. Uff. Vydýchla som si. Podarilo sa. Opäť som počula známe tik-tak. Na sklíčko však ostala malá špinka. Chcela som ju odstrániť, preto som hodinky pošúchala a znova pripla na ruku. V tej chvíli, keď som to urobila, celú chodbu zaplavila hustá hmľa...

„Kde to sme? Čo sa to s nami stalo?“ kričala vedľa mňa Zuzka. Bála som sa, ale snažila som sa Zuzku upokojiť.

„Neboj sa! Všetko bude v poriadku! Poobzerajme sa tu.“ Stáli sme na malom námestíčku. Z výkladov na nás neprijemne zazerali hlavy známych ľudí v skle. Po chodníkoch behali robotické pavúky. Nad hlavami sa nám vznášali autá, ktorým sa z výfukov sypali cukríky. To sa nám páčilo a troška sme sa upokojili. Veď komu by cukríky neurobili radosť? Ale všetko bolo naozaj veľmi čudné. A my sme si uvedomili pravdu. Obidve sme súčasne vykriekli: „Cestovali sme v čase! Čo budeme teraz robiť?!“ Náš zmätok netrval dlho. Na oblohe sa zjavila obrovská obrazovka a z nej sa nám prihovárал človek s modrou hlavou a s kráľovskou korunou na nej. Všetci sa mu klaňali. Okrem nás. Asi preto sa k nám závratnou rýchlosťou blížili vojaci. Nevedeli sme, kam utekať, tak sme sa so strachom v očiach aj v duši nechali zajať. Ešte sme stihli zachytiť slová modrého kráľa: „Kto ste? A čo tu hľadáte?“ Odpovedať sme už nestihli. Vojaci nás odviezli kdesi do podzemia. Viezli sme sa síce na cukríkových autách, ale radosť sme z toho nemali. Zavreli nás. Myšlienky nám prúdili obrovskou rýchlosťou. „Musíme ujsť!“ pošepkala mi Zuzka.

„Ale ako? Máš nejaký nápad?“ spýtala som sa Zuzky a hlas sa mi triasol od strachu. Smutne pokrútila hlavou. Odrazu pred nami stál človek s modrou hlavou, ktorého sme videli na obrazovke v meste.

„Kto ste a čo tu chcete?!“ spýtal sa mohutným hlasom.

Zuzka sa veľmi bála, preto som mu odpovedala ja. „Ja som Ninka a toto je moja kamarátka Zuzka. Sme obyčajné žiačky. Chodíme do šiestej triedy v roku 2016. A samy nevieme, ako sme sa tu dostali. Asi nás sem preniesli tieto hodinky...“ Muž s modrou hlavou dlho premýšľal a obzeral si moje hodinky.

„Poznám tieto hodinky, sám som ich zostrojil, ale pri jednej prechádzke mi spadli do priepasti. K hodinkám patrí aj tento sprievodca.“ Muž s modrou hlavou mal odrazu v rukách malú knižočku Sprievodca cestovateľov v čase. Podal nám ju a hneď sme ju začali čítať. Ak cestujete časom, a chcete sa vrátiť späť, musíte do polnoci tohto dňa zohnať tri veci: náhrdelník kráľa, hrebeň kráľa a dračiu šupinu. Chceli sme sa muža niečo opýtať, ale ten tam už nebol. Neostalo nám nič iné, iba vybrať sa za dobrodružstvom a dúfať, že sa nám podarí splniť úlohy.

Čakalo nás ozajstné dobrodružstvo. Všade boli vojaci. „Čo urobíme, aby nás nezbadali?“ spýtala sa Zuzka.

„Aha, pozri, tam sú uložené nejaké uniformy. Oblečme si ich a možno si nás nikto nevšimne.“ Mali sme šťastie. Uniformy nás zachránili. Zuzka bola kuchárka a ja upratovačka. V tomto prestrojení sme sa dostali do domu kráľa. Kráľ vraj práve vykonáva večernú očistu, to nám prezradili upratovači, ktorých sme tam stretli. „Asi sa sprchuje,“ pošepkala som Zuzke. Žmurkli sme na seba, lebo obidvom nám prebehla myšľou rovnaká myšlienka. Už len nájsť kráľovu očistnú miestnosť. Odkiaľsi bolo počuť zvláštny bzukot. Išli sme za zvukom. Intuícia nás nesklamala. Bzukot nás doviedol do miestnosti, kde bolo plno kráľových vecí. Začali sme hľadať náhrdelník a hrebeň. Boli položené na čestnom mieste. Zobrali sme ich a utekali preč.

Čakala nás najťažšia úloha. Získať dračiu šupinu. Zo Sprievodcu sme sa dozvedeli, že drak sídli na Horúcej sopke. Cesta bola namáhavá, všade bolo plno dymu, prachu a bolo nám veľmi horúco. Cestou sme spriadali plány, ako získame drakovu šupinu. Obávali sme sa, že sa nám to nepodarí a už navždy ostaneme v tejto čudnej krajine. Čo ak nás drak zožerie? V tej chvíli sme ho uvideli. Od údivu sme takmer padli na zem. Toto bolo najväčšie prekvapenie dňa. Pred nami sladko spal drak. Vlastne nebol to drak, ale dráčik. Telo mal pokryté farebnými šupinkami. Náš strach sa zmenil na tichý smiech a úľavu. Rýchlo sme mu vytrhli šupinku a utekali ako o život. Dráčik zareval a pred nami v

tej chvíli stála obrovská dračica. „Vráťte môjmu synovi šupinku, lebo zomrie. Vezmite si moju, kovovú. Tá vám viac pomôže.“ Dračica nevyzerala nahnevane. Tak sme si vymenili šupiny, poďakovali sme sa a utekali ďalej.

Prišli sme na námestíčko, kde sme sa ocitli na začiatku. Tam nás už čakal modrý muž. Dali sme mu náhrdelník, hrebeň a šupinu.

„Musíte mi dať aj hodinky,“ povedal.

„Ale to je môj narodeninový darček,“ ozvala som sa smutne.

„Musíš mi ich dať, inak sa domov nedostanete.“ Rozlúčila som sa hodinkami. Poďakovali sme mužovi s modrou hlavou. Ten počúval hodinky a spolu s ostatnými darmi ich vložil do farebného vrecúška. Zahalila nás hustá hmla a keď sme znova otvorili oči, boli sme doma.

Kráčali sme so Zuzkou po ulici, keď sme stretli moju mamku. „No čo, dievčatá, oslávili ste narodeniny?“ spýtala sa veselo mama.

„Áno,“ odpovedali sme spoločne. „Bola to najdobrodružnejšia oslava v mojom živote,“ dodala som. Mama si nás začudovane obzerala.

„A kde máš tie nové hodinky?“ Zuzkin a môj pohľad sa stretli.

„Vieš, mami, o tom ti porozprávam večer...“

Ale čo jej naozaj poviem, to zatiaľ neviem....

Čestné uznanie

Adam Samuel

PÍŠE SA ROK 3000

Bol chladný večer. Silvester roku 1998 v meste New York. Craig sa len tak poflakoval v práci. Bol zdeprimovaný celým večerom, vôbec sa mu nechcelo pracovať, no šéf mu voľno nedoprial. Craig robil obyčajného taxikára. Asi o 23:45 doviezol domov jedného podivína v doktorskom plášti. Ten sa naňho pozrel a povedal: „Počkaj chvíľku, chlapče, peňaženku už mám prázdnu, skočím si domov po peniaze.“ Craig čakal a čakal, no chlapa nikde. Rozhodol sa teda, že pôjde za ním, skontrolovať, či sa mu niečo nestalo alebo niekde nezaspal. Keď došiel k domu, našiel dokorán roztvorené dvere. Zaklopal, ale nik sa neozval. Vošiel teda dnu, ale tam nebol nik. Došlo mu teda, že cestu za pána mu jeho mrzutý šéf zrejme strhne z platu. Tak si len sadol k jedálenskému stolu, na ktorom bola pizza. Zobral si plátok a začal sa hojdať na stoličke. Zrazu sa pošmykol a spadol presne do nejakého čudesného zariadenia, ktoré stálo za ním. Vyzeralo to ako nejaká futuristická kapsula. Dvere sa na nej zabuchli a Craig ostal uväznený vo vnútri. Kopal do dverí, no tie sa ani len nehli. Stál tam asi tak päť minút, keď zrazu počul prichádzať muža, ktorého viezol taxíkom. Craig naňho

kričal, nech ho pustí, no on sa len mlčky približoval. Keď došiel ku kapsuli, začal na nej ťukať rôzne tlačidlá. Craig len nechápavo pozeral, no zrazu bolo počuť len pípanie a potom už nič. Tma, mráz a slabosť bolo jediné, čo Craig cítil. Nemohol otvoriť oči a z ničoho nič zaspal. Keď sa prebúdzať, cítil mierne bolesti v okolí podpazušia a pálenie na končekoch prstov. Roztvoril oči a oslnilo ho prudké biele svetlo. Po chvíli si zvykol a obzeral sa okolo seba, stáli pred ním dvaja muži vo veľmi nezvyčajnom oblečení. „Čo sa mi to stalo?“ bola prvá vec, ktorú vyslovil. „Sadnite si, prosím,“ povedal jeden z mužov a podal mu malú drevenú stoličku. „Ste v roku 2999!“ skríkol. Craig naňho pozrel, či mu šibe alebo čo, ale muž sa tváril veľmi vážne. Craig vykukol z okna a uvidel veci, ktoré by sa mu nesnívali ani v najbláznivejšom sne. Spočiatku si myslel, že stále spí, no po chvíli si bol už istý, že je v realite. Bol z toho celý paf. „Ako je to možné?“ spýtal sa. „Nuž,“ odvetil muž „boli ste zmrazený celých 1001 rokov, dnes je Silvester roku 2999, prelom tisícročia.“ Craig nevedel, čo na to má povedať, veď to v podstate znamená, že všetci jeho priatelia, príbuzní, sú už dávno po smrti. „Máte týždeň na to, aby ste sa dali dokopy a všetko to vstrebalí,“ povedal mu, „potom sa hláste u nás a my vám povieme, čo ďalej.“ Týždeň ubehol ako voda a Craig sa postupne so všetkým zmieril. Rozhodol sa, že je to skvelá príležitosť, ako začať úplne nový život. Tak sa teda po týždni, ako mu bolo povedané, išiel nahlásiť. Vzali ho do miestnosti s veľmi čudným prístrojom. Nasadila mu ho na ruku trojoká žena. Nechala mu ho tam asi desať sekúnd a potom mu ho dala dole. „Toto je rozhodovač, rozhodne, čo budeš, kým budeš, aké budeš mať zamestnanie a tak podobne.“ povedala. Craig sa nemohol dočkať, bol zvedavý, čo mu tá vecička vyberie. No keď to videl, ostal zhrozený. Mal tam: Roznášač pizzy. „To nechcem.“ povedal. „Musíš,“ povedala žena, „podľa rozhodovača sa na to najviac hodíš.“ Nahla sa k nemu a chcela mu do ruky vpichnúť pracovný čip, no Craig odtiahol ruku a rozbehol sa preč. Utiekol na záchody a vyliezol cez odpadovú šachtu von z budovy. Celá budova ho hľadala, no on len bežal kade ľahšie. „Nebudem opäť robiť podradnú prácu,“ hovoril si. Po ceste ulicou obdivoval lietajúce autá a rôzne iné vymoženosti modernej doby. Vtom za sebou uvidel tú trojokú ženu, ako sa po ňom obzerá. Rýchlo teda zaliezol do kanálu, kde sa ukryl. Bol sám opustený v smradľavom kanáli. Rozplakal sa. Zdvihol hlavu a stála nad ním postava. „Volám sa Frajda,“ povedala, „poď so mnou.“ „Ty si ten z roku 1999,“ povedala, „sledujem ťa odkedy si prišiel, možno viem, ako by si sa mohol dostať domov, keby si chcel.“ „Chceš?“ spýtala sa. „Áno veľmi.“ odvetil Craig. „Ale je to tak 50% šanca, že prežiješ,“ povedala. „To som ochotný

riskovať,“ odvetil Craig. Frajda sa len usmiala a dovedla ho k starej opustenej chalúpke v hĺbinách kanálu. Zrazu si všimli, že ich prenasleduje žena s tromi očami, utekala za nimi a strieľala po nich. Utekali ako o život. Dobešli k chalúpke a zavreli za sebou dvere. „Musíme konať rýchlo,“ povedala Frajda „nasadaj.“ Ukazovala na sedadlo umiestnené v strede miestnosti. Craig si bez váhania sadol, Frajda ho pripútala. „Prajem ti šťastie.“ povedala. Postláčala nejaké gombíky a Craig cítil podobné pocity ako predtým v kapsule. Zrazu otvoril oči a bol na stoličke s pizzou v ruke. Postavil sa a rýchlym krokom odišiel z domu. Nasadol do taxíka a išiel tak ďaleko, ako sa len dá. Craig dodnes nevie, či zážitok, ktorý zažil, bol skutočný alebo len zaspal, no od toho dňa svoj život od základu zmenil. Venoval sa svojej rodine, dal výpoveď v práci a užíval si život.

Čestné uznanie

Suchá Martina

BUDÚCNOSŤ SA ZAČÍNA PRÁVE TERAZ

Na rozľahlej červeno-čiernej pláni pofukoval slabý vietor, a tak rozfukoval lístky nízkej vyschnutej trávy, ktorá kde-tu riedko rástla. Na vyschnutých stromoch, ktoré vyschli od pravidelných kyslých dažďov, sa trepotali igelitové tašky, pôda bola pokrytá odpadkami, ktoré ešte nestihol zasypať všadeprítomný púštny piesok. Ťažké oblaky viseli nízko nad zemou a nedovoľovali preniknúť lúčom slnka na zemský povrch. Pláni sa už roky vyhýbalo všetko živé, pretože z nej vyžaruje toľká samota a nekonečná bezútešnosť, až odrádza všetky pozostalé živé bytosti k jej návšteve. No po dlhom čase asi predsa len niekto má sem namierené, pretože z diaľky znie tlmené dunenie, také typické pre všetky lietajúce stroje.

Na spodku tanierovitej vesmírnej lode sa rozsvietili svetlá a vysunuli pristávacie kolesá, prv než pristala. Potom, čo mätko dosadla na povrch Zeme a pritom len trochu zvrhla prach, sa otvorila rampa z nákladného priestoru. Z otvoru pomaly vyšla štíhla postava, postaršia žena, ale stále hrdo vystretá, akoby ani dlhé roky zápasov so životom ju nemohli pripraviť o jej duševnú silu. Krátke svetlé vlasy jej viali vo vetre, ktorý spôsobili ešte stále otáčajúce sa turbíny lode. Hoci na tvári nemala veľa vrások, keby ste sa jej zadívali do očí, ľahko by ste vedeli uhádnuť jej skutočný vek.

Poobzerá sa dookola a tíško si vzdychne. V očiach sa jej na chvíľu zablysnú slzy, ale už podvedome ich rýchlo zaženie. Zmenilo sa to tu od jej poslednej návštevy a to poriadne k horšiemu, no stále cíti k

tomuto miestu akúsi zvláštnu lásku, spolupatričnosť, takú, pre ktorú nemôžete prestať mať druhého rád, nech sa s ním deje čokoľvek.

A tak toto miesto pre ňu neznamená iba opustenú pláň, ale miesto, kde vyrástla. Kedysi tu ešte rástlo plno stromov, tráva bola zelená, všade rástli pestrofarebné kvety, ktoré vystierali svoje hlávky k teplým, jemne hladkajúcim lúčom slnka... Už len ako zo sna sa jej v hlave ozýva veselý smiech jej súrodencov, ktorý rozháňal temnoty. Ale postupne sa všetko, na čom jej záležalo, začalo kaziť – najprv prišli kyslé dažde, stromy vysychali, slnko začalo páliť až priveľmi kvôli trhlinám v atmosfére. Kvety sa dali pestovať už len v špeciálnych skleníkoch, a tak boli veľmi drahé. Už nikdy nemohla vbehnúť do ich domu s náručou plnou čerstvo natrhaných kvetov a položiť ich do vázy v kuchyni, aby potešila rodičov, keď sa vrátia z práce. A dokonca aj jej súrodenci dospeli, a ani jeden z nich sa viac nesmiel. Stali sa váženými politikmi, lekármi, riaditeľmi veľkých firiem... a už dávno nemali čas na niečo také obyčajné, prízemné, ako bol smiech.

A to všetko prišlo najprv tak nenápadne, že si to vtedy nikto nevšimol, alebo lepšie povedané, ani si to nechcel všimnúť. (Vtedy nikto nepočúval poplašné správy ochrancov prírody, šibnutých vedcov a iných divných ľudí, ktorí tvrdili, že o chvíľu príde koniec sveta.)

Ani ona sama tým správam neverila. Myslela si, že všetko sa postupne samo vyrieši, aj bez jej pričinenia, tak, ako sa to začalo, ale nestalo sa tak. Hĺbkové znečistenie Zeme sa týkalo všetkých a keď si to ľudia konečne uvedomili, bolo už trochu neskoro.

Keďže sa po krátkom čase problémy zhoršili, tak po pár rokoch vláda vyhlásila, že planéta je už viac pre znečistenie neobývateľná. Pamätá si na ten deň, keď to vyhlásili v správach. Dodnes ju v srdci páli chvíľa, keď zbadala, že jej mame tečú po tvári slzy. Mame, ktorá bola vždy silná a zásadne nikdy neplakala. Ona mala vtedy 16 rokov. Samozrejme, vláda mala pripravené alternatívne riešenie – život na inej planéte, ale s istými obmedzeniami. Aj keď nová planéta ponúkala dostatok tečúcej vody, nemala stálu atmosféru. Nedostatok kyslíka. Veľmi malá gravitácia. Mrazivé teploty. Ale predsa lepšie ako nič.

Vďaka vedomostiam tej doby si však dokázali prispôsobiť aj novú planétu. Vybudovali stavby so špeciálnou dlážkou, ktorá simulovala gravitáciu. Kyslík sa recykloval. Nechodili von, boli v bezpečí múrov s prijateľnou teplotou. Len málokto mohol povedať, že sa dotkol skutočného povrchu planéty Deväť. Tak ju totiž nazvali, pretože bola posledná v našej slnečnej sústave.

Niektorí sa na ňu chceli odsťahovať, iní nie. Rozhodli sa ostať verní Zemi až do ich posledného výdychu. Ona, Erin, vtedy odišla, pretože

bola mladá a túžila spoznávať vesmír, chcela sa na chvíľu dotknúť hviezd. Vtedy ešte netušila, že tie najkrajšie hviezdy svietili priamo nad jej domovom. Keď vtedy odišla, bolo to bez jej mamy, ktorá patrila medzi tých málo ľudí, ktorí sa rozhodli zostať. Keď mala 20 rokov, pristáli v novom domove a odvtedy o nej už nepočula. Na všetkých, ktorí ostali na Zemi, sa postupne pozabúdalo.

Ale ani Deväť nebola pre Erin dokonalá. Čoskoro jej začali chýbať stromy, chýbali jej skutočné lesy a vôňa po daždi. Počítačom vytvorené simulácie ani obrazy slávnych maliarov to nemohli nahradiť. Erin proste znenávidela Deväť.

A preto sem prišla. Chcela ešte poslednýkrát vidieť Zem, poriadne sa rozlúčiť, pretože to pred sedemdesiatimi rokmi neurobila, keďže si myslela, že sa tu vráti opäť žiť. Teraz sa však lúči, pretože už vie, že toto je jej posledná návšteva, posledné zbohom rodnej planéte.

Už by mala ísť, je neskoro. Tunajšia atmosféra veľmi škodí pľúcam navyknutým na skoro sterilné prostredie. Ešte poslednýkrát sa poobzerá, ale nie je veľmi sklamaná zo skorého odchodu. Toto už nie je miesto, o ktorom snívala celý život, že sa tam vráti. Toto nie sú zelené lesy a slnkom zaliate lúky. Je to len akási smutná spomienka na ne, záchvev dávnej minulosti. Ale keď sa otáča a znova pomaly nastupuje na loď, ktorá ju odnesie späť na Deväť, ešte stále premýšľa. Hoci počula akési plány o tom, že vláda robí nejaké opatrenia, aby sa dalo znova na Zemi žiť, veľmi tomu neverí – roky skúseností s vládou ju naučili byť skeptickou pri jej nových plánoch a ďalších prázdnych prísl'uboch. Hoci potajme dúfa, že možno o tisícky rokov tu bude znova rásť zelená tráva a vysoké stromy, žiť ľudia, a bude tu behať mnoho malých detí, ktoré budú nosiť rodičom kvety do kuchyne... Ale teraz to považuje len za krásnu ilúziu, krásny, no neuskutočniteľný sen. Síce by chcela, aby sa to splnilo, ale bojí sa, že je neskoro, príliš neskoro.

Keďže odišla, nevidela, čo sa stalo na ďalší deň. Husté mraky sa trochu pohli a cez špinavú atmosféru prenikol na Zem lúčik svetla. Dopadol na malý kvietok, sedmokrásku, ktorá natiahla hlávku za svetlom. Zem predsa len mala nádej na druhú šancu.

Zem, o niekoľko storočí neskôr.

Na pobreží mora po mokrom piesku kráča mladá dievča v krátkych letných šatách vedľa tmavovlasého chlapca približne v jej veku. Po piesku za nimi ostávajú otlaky ich bosých nôh, ale príliv ich čoskoro zmyje. Počul len tmené útržky z ich rozhovoru. „Už si počula ten príbeh?“ pýta sa chlapec. „Ktorý? Počula som už mnoho príbehov.“

„Myslím ten o tom, ako ľudia žili predtým, než sa tu znova vrátili.“
„Jasné,“ usmieva sa dievča, „ten poznajú predsa všetci. Ale fakt nechápem, ako mohli byť ľudia takí hlúpi a znečistiť Zem a potom jednoducho odísť.“

„Ale zrejme uznali, že nič také krásne ako znečistená Zem neexistuje.“
Chlapec štychne dievča a spoločne sa smejú na niečom, čomu rozumejú len oni. Pred nimi zapadá obrovské červené slnko, ktoré vyzerá, akoby sa smialo s nimi tiež.

Čestné uznanie

Bučková Katarína

PÍŠE SA ROK 3000

Ráno som sa zobudila na žblnkot potôčika vychádzajúceho z veľkej obrazovky na stene.

Zavolala som Huga, môjho robota, aby mi doniesol oblečenie.

„Hugo, dones skener na očistu!“

„Áno, Katka, priprav sa. Otvor prosím ústa, kontrolujem zuby. Vpravo vidím kaz-opravujem,“ povedal môj robot.

„Ďakujem, Hugo, poprosím ťa, aby si mi o päť minút priniesol na terasu tabletky na raňajky s príchuťou vajíčok a dones mi aj čaj s kofeínom.“

„Nech sa ti páči, tu máš raňajky.“

„Ďakujem ti pekne,“ dojedla som a povedala: „Tak, a ide sa na vec.“
Pokračujem do študovne, presúvam sa na druhý koniec domu a môj robot je mi neustále v päťách.

„Dnes mám pre teba pripravený test z geografie a matematiky“.

Teším sa, matiku mám rada. Sadám k priesvitnému stolu, na ktorý mi Hugo posielala úlohy. Nasadím si druhé „oči“ a „uši“ a pustím sa do toho. Ide mi to rýchlo. Hugo ma pozorne sleduje a keď sa pomýlim, píska. Učenie trvá asi 3 hodiny. Potom je na programe hra. Sadám do špeciálneho vznášadla pre deti a Hugo ma posielala do mesta k ostatným deťom. Dnes sú na programe športové hry s magickou guľou a zápas v pretláčaní magnetickými kolkami. Deti a roboti. Deti vyhrali nad robotmi a mne sa tá hra veľmi páčila. Keď sme skončili, sadla som si na hojdačku, na ktorej ma Hugo premiestnil domov. „Hugo, dones mi tabletku na obed,“ poprosila som ho.

Môj obed mi trvá krátko. Mám viac času na svoj program.

„Čo si dnes vyberiem?“ Neviditeľné kocky, chodenie po vode, laserovú lezeckú stenu? Dnes mám chuť na niečo adrenalínové. Zavolám si kamarátky zo susednej kolónie. Aspoň bude sranda. A je tu večer.

Dnešný svet je uponáhľaný. Zoberiem tabletky na večeru. V kúpeľni si zapnem virtuálny vodopád, ponorím sa do teplej čerstvej šľavy z malín a snívam, ako to asi bude vyzerat' o 1000 rokov.

Bolo to lepšie pred 1000 rokmi, alebo bude lepšie o 1000 rokov?

Hugo mi rozprával, aké to bolo „živočíšne“ a určite by som radšej žila v tej dobe. Vraj to bola doba plná lásky, ale aj nenávisti, omylov i víťazstiev, nádeji i sklamaní a ešte veľa, veľa ďalších protikladov.

Rok 3000 je o celkom inom.

Čestné uznanie

Cseteová Noémi

CESTA DO BUDÚCNOSTI

Bol normálny deň ako každý iný. Aspoň som si to myslela, pokým nenastal veľký zvrát udalostí. Vstala som skoro ráno. Keď som sa konečne nachystala, moja najlepšia kamarátka Eleonóra ma už čakala. Eleonóra so mnou chodí každý deň do školy. Cestou sme sa veľa rozprávali, tak nám rýchlo ubehol čas.

Keď sme prišli do triedy, zazvonilo. Na hodine sme sa rozprávali o tom, čím chceme byť, keď vyrastieme. Ja som úplne sebaisto a bez váhania vykrikla, že chcem byť vynálezkyňou a vynájsť stroj času. Až potom som zistila, že som urobila veľkú chybu. Celá trieda, až na Eleonóru, sa mi začala smiať. Bol to obrovský trapas a ja som celá červená vybehla z triedy na chodbu. Eleonóra išla za mnou, aby ma utešila. Plakala som do chvíle, kým mi neprebleskol hlavou úžasný nápad. Aby sa na môj trapas zabudlo, musíme naozaj vymyslieť stroj času. Eleonóra súhlasila, tak sme sa pobrali domov do mojej malej dielne.

Pracovali sme deň, dva, týždeň, pár mesiacov, ale stálo to zato. Pred nami stál skutočný stroj času! Eleonóra navrhovala, aby sme stroj času vyskúšali na neživej veci, ale ja som tvrdohlavá, a tak som, samozrejme, nesúhlasila. Nezastaviteľne som vošla do stroja času a začala som naťukávať roky. O chvíľku ku mne pristúpila aj Eleonóra:

„Nenechám ťa predsa samu, si moja najlepšia kamarátka, takže ideme!“ Zrazu všetko okolo nás začalo svietiť a blikať. Cestovali sme do budúcnosti! Neviem, koľko času prešlo, no zrazu svetlo zhaslo. Nieкто dosť nahlas zakričal:

„Vitajte v Robotise!“

Hneď na to sa ozval iný hlas: „Oslávme spolu príchod roku 3000!“

V tom okamihu sme pochopili, že sme až priďaleko v budúcnosti. Najskôr sme mali obavy, ale čoskoro sa to zmenilo. Všade naokolo boli lietajúce autá, roboty a veľa ďalších vynálezov. Zistili sme napríklad, že

tu majú len elektronické knihy. Vedomosti získavajú ľudia jednoduchým prenosom z umelého mozgu do ľudského. Začali sme sa prechádzať po uliciach mesta Robotis. Všetko hladké, sklo a kov, chladné a čisté. Nikde ani smietka. Ľudí sme od robotov najprv nevedeli rozoznať. Až neskôr sme si uvedomili ich strnulejšie pohyby.

Prechádzali sme sa ešte veľmi dlho, kým nás nezastihla noc. Teraz to však začalo byť strašidelné. V noci vyzerali roboti hrozivo. Jeden z nich sa rozbehol za nami. Vbehli sme do akejsi uličky. Eleonóra zbledla. Najskôr som nechápala prečo. Povedala mi, že vôbec netuší, kde je náš stroj času. A bolo jasné, že bez neho sa do prítomnosti nevrátíme. Uviazli sme v budúcnosti a tá nebola práve prívetivá. Čo teraz? Kam pôjdeme? Čo budeme robiť? Keď sme opúšťali stroj času, ani som nepomyslela na cestu späť.

Hľadali sme dlho, kým sme našli obchod s najrôznejšími technológiami. Pri vstupe do obchodu nás privítal robot. Ponúkol nám okuliare, slúžiace na teleportáciu kdekkoľvek. Napadol mi najlepší možný nápad a to isté napadlo aj Eleonóre. Naraz sme sa rozbehli, zobrali okuliare a vyšli na ulicu. Okuliare navyše mne aj Eleonóre náramne pristali. Želali sme si, samozrejme, návrat domov do roku 2016. Všetko okolo nás sa rozsvietilo a o sekundu sme už stáli pred našou dielničkou.

Chvalabohu, podarilo sa! Konečne sme v prítomnosti! Eleonóre som povedala, že sa cítim, ako keby ubehlo 984 rokov. Obe sme vybuchli od smiechu, lebo to bola vlastne pravda. Len škoda, že v budúcnosti ostal náš stroj času. Lebo najbližšie by sme rady navštívili našich predkov v minulosti. Ale to už bude iný príbeh!

Čestné uznanie

Demeterová Nicola

ŽIVÝ TVOR

Všetko sa to začalo v budove nášho vedecko-vesmírneho programu. Naša šéfka, profesorka Volšová, nám podala správu o našej novej misii. Na túto misiu vybrala náš najlepší tím Alfa, ktorý pozostával z troch členov Mareka, Lukáša a Anny a jedného veliteľa, čo som bola ja. Profesorka objavila úplne neznámu planétu a mala podozrenie, že našla novú obývateľnú planétu, a že na nej dokonca existuje život, preto nás vyslala na nesmierne nebezpečnú misiu, na ktorej sme mali zbierať informácie z terénu tejto planéty. Dokonca nám prideliла najnovšiu a najpohodlnejšiu verziu vesmírnej lode s názvom RPGAC1.8.5.9. Tak sme sa teda vybrali na cestu vesmírom k planéte, ktorá bola vzdialená 30 000 km od nás. V RPGAC1.8.5.9, ktorá mala automatické ovládanie,

boli štyri lôžka, jedna malá kuchynka s chladničkou, päť ciel a jeden galaktický robot s funkciou plazmovej televízie s miliardou kanálov. Pohľad na našu Zem z vesmíru bol nezabudnuteľný aj napriek tomu, že som ho už videla toľkokrát, že to nedokážem ani spočítať. Keď sme tam dorazili tak sme sa vyzbrojili a vyšli von. Profesorka nás ubezpečila, že nám netreba žiadne kyslíkové prístroje, pretože sa na tejto planéte nachádza kyslík, čo bolo aj dôvodom jej veľkého záujmu to tu preskúmať. Každý z nás mal so sebou prístroj na rozpoznávanie tepu, tepla alebo inej známky života. Keď mi začal prístroj šialene blikať a písať, zľakla som sa pretože to znamenalo, že sa v blízkosti päťdesiatich krokov od nás nachádza nejaký živý tvor. Svetielko na prístroji sa začalo načakane približovať a ja som zrazu začula Marekov krik, keď som sa otočila, zistila som, že sa na Mareka niečo vrhlo. Keď sa nám podarilo Mareka oslobodiť zo zovretia toho tvora, zistili sme, že to vyzerá presne ako vlk, akurát, že mal tri hlavy. Keď sa k nám ten trojhľavý vlk s vrčaním nezastaviteľne blížil, zachytil môj prístroj ďalšiu bodku, mysleli sme si, že je to ďalší, tak sme zamierili tým smerom, ale na naše prekvapenie to vyzeralo ako človek. Tá osoba neznámeho pôvodu nás zachránila. Pozvali sme ju zdvorilo k nám do vesmírnej lode, a keď to nečakala, zavreli sme ju do cely, ktorá mala namiesto mreží sklo, ktoré bolo pripojené na elektrinu, takže keď sa ho dotkla, tak ju potriasol elektrický prúd. Potom sa stalo niečo neuveriteľné, pretože osoba, ktorú sme zamkli, zmizla. Z úžasu nás prebudilo klopanie na dvere vesmírnej lode. Následne sme zistili, že vo dverách stojí tá neznáma, ktorá zmizla. Zízali sme na ňu ako na ducha, keď nám oznámila, že sa teleportovala. Potom som ju zase pozvala dnu, ale tentokrát som ju posadila na gauč, ospravedlnila som sa jej za to, že som ju zavrela do cely, a opýtala som sa jej ako sa volá. Povedala: „Volám sa Tara a už od narodenia sa viem teleportovať. Odkiaľ ste prišli a čo tu robíte?“ Začala som jej vysvetľovať: „Ja som Gabriela, spolu s mojím tímom sme k vám prišli zo Zeme, vyslali nás na túto planétu, aby sme o vás zistili nejaké informácie. Mohla by si nám porozprávať o tejto planéte niečo viac?“ Najprv váhala, ale po tom, čo sme ju ubezpečili, že sa jej nič nestane, začala, „Táto planéta je nová, mladšia ako tá vaša, ale čas tu plynie pomalšie, čo znamená, že keď prežijete sedem dní u nás u vás je to len jeden deň. Zem sme už stihli preskúmať, takže vieme, že zatiaľ čo na Zemi je mesiac jeden, tu sú hneď tri a slnko nesvieti stále, má svoje fázy a podľa toho sa mení jeho tvar.“ Vyšla von a ukázala nám slnko. Mala pravdu, bolo to neuveriteľné, dnes malo slnko fázu nov, keby sme to chceli pomenovať podľa fáz mesiaca. „Na vašej planéte je veľmi veľa miest, zatiaľ čo tu sú iba štyri, ktoré rozdeľujú planétu na

štyri rovnaké časti. Každý typ má svoje mesto a nesmie ho opustiť. Ja a moja rodina žijeme v tejto štvrtine. Ak chcete, môžem vás odprevadiť k hranici, ale ďalej ísť nemôžem, vy áno.“ Tara ešte rozprávala dlho o histórii a svojej rodine, ale keď som sa opýtala, o akých typoch to hovorila, povedala iba, že uvidíme, keď tam dorazíme. Keď skončila tak sa už zotmelo a ona prespala u nás na lodi. Ešte predtým, než som išla spať, som vyšla von, pretože som chcela zistiť, ako vyzerajú tie mesiace. Mám pocit, že krajšiu vec som ešte nevidela, neviem to opísať, ale mesiace boli tri, ako hovorila Tara, každý z nich sa pomaly pohyboval po oblohe a to najúžasnejšie bolo, že každý z nich mal inú farbu. Jeden bol biely, ako ten náš, druhý bol fialovo-ružový, tretí zeleno-modrý a všetky krásne svietili.

Celý týždeň sme cestovali našou vesmírnou loďou a Tara nám robila spoločnosť. Až po týždni sme dorazili k hranici, ktorá vyzerala ako veľká čierna čiara, nechápali sme prečo by ju Tara nemohla jednoducho prekročiť, tak nám to ukázala. Keď prišla k čiare, tak sa vlastne nič nestalo, len cez ňu nemohla prejsť, ako keby sa tam zrazu objavilo nejaké neviditeľné sklo. Až tu pri hranici nám povedala: „Tak ako existujú štyri typy miest, existujú štyri typy ľudí, prvý typ sa vie teleportovať ako ja a žije na tejto strane, druhý typ sa vie premeniť na hocikáku vec, na ktorú pomyslí, tento typ žije na druhej strane tejto hranice, tretí typ vie lietať, nemajú krídla a nikto nevie ako to robia, ale vedia to a štvrtý typ ten sa vie zas zneviditeľniť.“ „Ako to vieš, keď nemôžeš opustiť toto mesto?“ opýtala sa s podozrením Anna. Tara len pokojne vysvetlila, aj keď jej zrejme neušiel Annin podozrievavý pohľad: „Mám troch kamarátov a každý z nás je z iného mesta. Šimon je z mesta neviditeľnosti, niekedy sa ani nechce zviditeľniť, Betka je z mesta premeny a niekedy sa zmení na rádio a my máme príjemnú hudbu, Filip je z mesta lietania. Všetci sa stretávame na hranici všetkých štyroch miest a len tak sa rozprávame. Takže keď budete v ostatných mestách potrebovať pomoc, obráťte sa na nich.“

Celá cesta po všetkých mestách nám trvala sedem týždňov, čo je na Zemi týždeň, tak som si pomyslela, že je najvyšší čas spojiť sa s profesorkou Volšovou. Keď som ju oboznámila so všetkými faktami a informáciami, ktoré sme získali na našej misii, povedala: „Odviedli ste výbornú prácu! Gratulujem. Privezte mi z každého typu človeka jedného, budeme ich skúmať vo výskumnom centre, ako fungujú a tak.“ Prekvapilo ma to, tak som mlčala, a keď si to profesorka všimla dodala, „To je rozkaz!“ a prerušila spojenie. Keď som to oznámila môjmu tímu, boli rovnako frustrovaní ako ja. Po dlhom dohadovaní a radení sme sa rozhodli, bolo to veľmi ťažké rozhodnutie, ale rozhodli sme sa, že to v

žiadnom prípade nedopustíme, aj keď je možné, že to zničí a ukončí našu kariéru. Tých sedem týždňov bol dosť dlhý čas na to, aby sme si tu tu obľúbili, skamarátili sa tu s rôznymi ľuďmi z rôznych miest a ja som získala najlepšiu kamarátku Taru. V každom meste, okrem mesta premeny, sme si mohli vyskúšať ich schopnosti. Stačilo, keď sa nás dotkli a my sme sa mohli s nimi teleportovať, zneviditeľniť a v meste lietania stačilo, aby sme sa pevne držali Filipa a užívali si s ním pocit voľnosti počas lietania. Veľmi sa nám tu páčilo a nechceli sme, aby to tu niekto zničil alebo tých bezbranných ľudí testoval. Keď sme svoj postoj dali najavo profesorky, tak nám vynadala, okamžite nás prepustila a to, čo ma prekvapilo najviac, bolo, že nám povedala, že keď sa nám tu tak páči tak tu môžeme zostať. Keď som to oznámila tímu, tak s tým na moje prekvapenie nemali problém. Všetci si už vybavili ubytovanie, Lukáš chcel žiť s Filipom, boli si ako bratia a takisto Marek so Šimonom a Anna s Betkou, a až vtedy mi napadlo, že by som mohla bývať u Tary. Tak som k nim išla na večeru a spoznala som celú jej rodinu a odvtedy akoby patríam do rodiny, jej rodinka má rýchlo prijala a mne sa s nimi páči žiť a páči sa mi na tejto planéte a nikdy by som nemenila svoje rozhodnutie tu zostať.

Čestné uznanie

Molek Daniel

OBJAV STOROČIA

Stojím pri hrnci s vriacou vodou. Netrzeplivo čakám, kedy vyskočí. Biely alebo biela /to nechám na Štúra/, to ma teraz netrápi. Biela ako obláčik vypchatá nie parou, ale najlepšou pochúťkou na svete. Rozmýšľam nad ich budúcnosťou. Mám strach, že zaniknú ako dinosaury. Tie som nepoznal, ale tie v hrnci poznám veľmi dobre. Stretávame sa veľmi často a máme k sebe veľmi blízko. Mám k nim vrelý vzťah. Milujem ich.

Bučľaté, lahodné, výborné parťáčky, maznavé obláčiky vyrobené z darov Zeme. Aha, už skáču ako kobyľky. Jedna za druhou. Pánečku! Dúfam, že práve kobyľky ich v roku 3000 nenahradia. Fúj! Vidím ich nôžky, krídelká, očká, ktoré na mňa s hrôzou gánia. Čo mi chcú povedať?

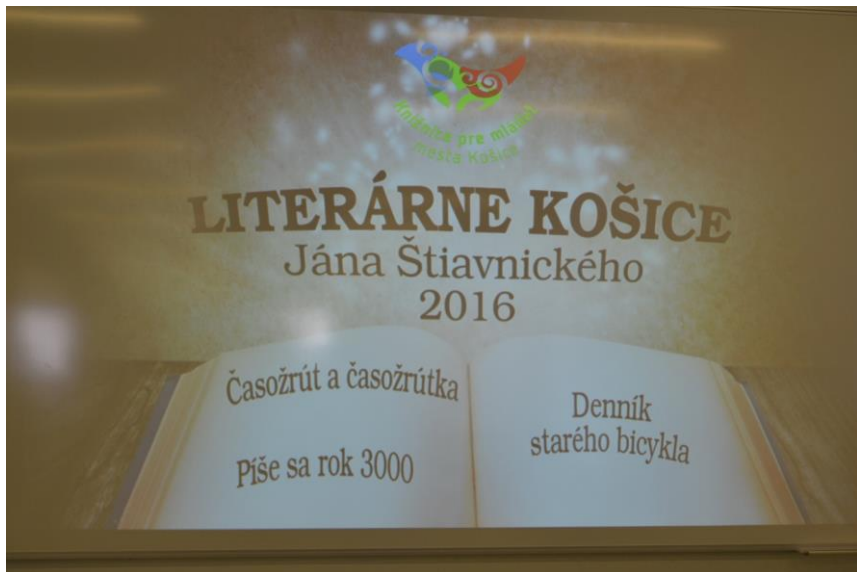
Neriešim to. Mňa stále trápi budúcnosť mojich najobľúbenejších, najmilovanejších, najkrásnejších, najchutnejších...

Trápi ma, že budúce generácie ich nebudú poznať. Čo mám s tým problémom robiť? „Danko, podaj mi prosím ťa sitko, nech ich scedím!“ začul som známy mamkin hlas. Prebudil ma z mojich úvah. Už

existovali len ONY! Bublajúce, vzrušujúce a nedočkavé. Pri ich príprave mamke vždy pomáham. Aspoň s niečím bez dudrania. Láska je láska. A opäť boli vynikajúce. Neopísateľné, nezabudnuteľné. Vtedy som sa rozhodol.

Zakopem v našej záhrade recept aj s ochutnávkou. Možno ich v roku 3000 niekto nájde a zamiluje sa do nich. Bude to objav storočia – moje pirohy s bryndzou.

Fotogaléria

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Tento projekt finančne podporil

Tento projekt bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia. Publikácia reprezentuje výlučne názor autora a fond nezodpovedá za obsah publikácie.

Názov:	Literárne Košice Jána Štiavnického; XXI. ročník
Podnázov:	Zborník ocenených prác
Zostavili:	PhDr. Kamila Prextová
Foto:	Ing. Viera Ristvejová
Zodp. redaktorka:	Mgr. et Mgr. Iveta Hurná
Jazyková úprava:	Mgr. Markéta Andričíková, PhD.
Vydavateľ:	Knižnica pre mládež mesta Košice
Rok vydania:	2016
Počet strán:	104
Náklad:	160 ks
Ev. číslo:	1/16
ISBN	978-80-89161-42-3
EAN	9788089161423